

ACTIVITEITENVERSLAG 2025

ILVO

Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek

www.ilvo.vlaanderen.be

Verantwoordelijke uitgever	Joris Relaes
Coördinatie en eindredactie	Ellen Claeys Els Van Poucke Greet Riebbels Nele Jacobs Sandra Leroy Hanna Van Renterghem Nancy De Vooght Ellen De Keyser
Foto's	ILVO
Vormgeving	Nancy De Vooght Ellen Claeys
Hoe bestellen	
Mail	ilvo@ilvo.vlaanderen.be
Telefonisch	+32 9 272 25 00
Schrijven	Burg. Van Gansberghelaan 92 9820 Merelbeke-Melle België met vermelding 'Activiteitenverslag 2025'
Te raadplegen op	www.ilvo.vlaanderen.be

Voor informatie, vragen of suggesties

T +32 9 272 25 00

ilvo@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

Volg ILVO: ILVOvlaanderen

facebook.com/ILVOvlaanderen
youtube.com/@ILVO.vlaanderen
linkedin.com/company/ILVO
vimeo.com/ILVO
instagram.com/ILVOvlaanderen

Beste lezer,

Zoals jullie op de cover van dit jaarverslag kunnen zien, hebben we in 2025 met het ILVO een boek uitgebracht met de op het eerste gezicht een wat pretentieuze titel: 'Het komt goed met ons eten'. Zoals we het ook in de inleiding van het boek beschrijven, hebben we intern heel lang gediscussieerd of er een vraagteken achter deze titel moest geplaatst worden. We zijn ons immers bewust dat er heel wat uitdagingen zijn en ook in de toekomst zullen blijven voor de landbouw en het hele voedingssysteem. Toch hebben we ervoor gekozen om geen vraagteken te plaatsen omdat we het boek zien als een opdracht voor ons als onderzoeksinstituut. Om ervoor te zorgen dat het goed komt met ons eten. In dit jaarverslag kunnen jullie kennismaken met al onze projecten groot en klein waarmee wij deze ambitie willen waarmaken.

'Wij' dat zijn de zowat 750 ILVO-medewerkers die zich dag in dag uit inzetten om ons voedselsysteem te verduurzamen in de drie facetten die in het woord vervat zitten: het economische, het ecologische en het sociale. Ik wil hen daar ook van harte voor danken.

We laten ons in ons onderzoek ook leiden door de beleidsambities van de nieuwe Vlaamse regering die vooral wil inzetten op competitiviteitsverbetering en administratieve vereenvoudiging. We pakken deze beleidsdoelstellingen o.a. aan met onze Living Labs en ons dataplatform DjustConnect. Ook in de visserijsector draait alles rond data. Permanent beschikbare data van onze gehele vissersvloot moet het mogelijk maken om de vangstmogelijkheden sneller en meer gedegen in kaart te brengen en te gebruiken bij beleidsbeslissingen. Samen met de minister van Zeevisserij Hilde Crevits proberen we deze aanpak op Europees niveau ingang te doen vinden.

Om onze ambities waar te maken, moeten we natuurlijk ook beschikken over de nodige onderzoeksfaciliteiten. Ik ben daarom zeer fier dat we in 2025 zijn kunnen starten met de bouw van twee nieuwe grote investeringsprojecten: de Feed Pilot waarvoor we Minister-President Matthias Diependaele mochten ontvangen voor de eerstesteenlegging en het Pluimvee Innovatiecentrum waar Minister Jo Brouns de honneurs waarnam. De ingebruikname van beide investeringen die ons onderzoek in de dierlijke sector een boost zullen geven, is voorzien in de loop van 2026.

Er zijn het afgelopen jaar ook alweer wat bezoekers langs gekomen op ILVO om met ons van gedachte te wisselen, om kennis te nemen van ons onderzoek en om na te denken hoe we in de toekomst eventueel kunnen samenwerken. Een hele eer was het bezoek van Europees Commissaris voor Begroting Serafin. Hij had ILVO uitgekozen om zich in België te vergewissen of de Europese onderzoeksmiddelen goed worden ingezet. Aan zijn enthousiaste reactie achteraf te merken, bleek dat dit voor hem zeker het geval was.

Tot slot was het ook fijn om tijdens de Open Bedrijvendag in oktober, weerom een 5.000-tal bezoekers te mogen verwelkomen op de Food Pilot en onze site Plant 39.

En voor diegenen die hier toen niet geraakt zijn, kan ik alleen maar aanraden om te grasduinen in dit alweer zeer sterk gestoffeerd jaarverslag.

Veel leesgenot.

Joris Relaes
Administrateur-generaal ILVO

Beheerscommissie Eigen Vermogen (EV)

Leden ILVO:

- Joris Relaes,
administrateur-generaal, voorzitter
- Bart Sonck,
afdelingshoofd
- Lieve Herman,
afdelingshoofd
- Greet Riebbels
adviseur communicatie
- Katrien De Bruyn
financieel coördinator

Leidend ambtenaar van het Agentschap Landbouw & Zeevisserij:

Patricia De Clercq, administrateur-generaal

Vertegenwoordiger Vlaams minister bevoegd voor Wetenschapsbeleid:

Liselotte De Vos

Vertegenwoordiger SALV (Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij):

Loes Lysens

Vertegenwoordiger Inspectie van Financiën:

Marc Verelst, inspecteur-generaal

Raadgevend comité

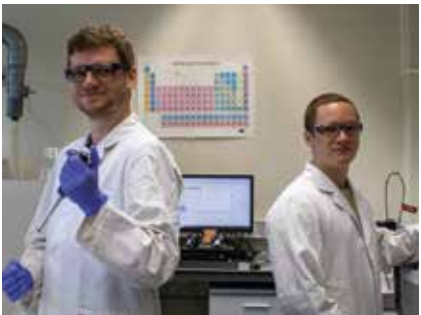
Effectieve leden

Joris Relaes, ILVO
Greet Riebbels, ILVO
Björn Possé, ILVO
Lieve Herman, ILVO-T&V
Kristiaan Van Laecke, ILVO-Plant
Bart Sonck, ILVO-Dier
Elke Rogge, ILVO-L&M
Sam De Campeneere, ILVO-Dier
Patricia De Clercq, Agentschap Landbouw & Zeevisserij
Liselotte de Vos, WEWIS
Jan Pieters, UGent
Frank Devlieghere, UGent
Veerle Fievez, UGent
Frederic Leroy, VUB
Nadine Buys, KULeuven
Nico de Storme, KULeuven
Liesbet Vranken, KULeuven
Ann Cuypers, UHasselt
An Crabbé, UAntwerpen
Stefan Roels, Sciensano
Inge Arents, Flanders' FOOD
Jérôme Van Biervliet, VIB
Loes Lysens, SALV
Bruno Vincent, SALV
An Jamart, BioForum Vlaanderen
Justine Arkens, SALV
Koen Carels, SALV

Plaatsvervangers

Lieve Herman
Nele Jacobs
Cathy Plasman
Stephanie Van Weyenberg
Isabel Roldan
Els Vanderperren
Elke Vanempten
Leen Vandaele
Isabelle Magnus
Philip van Avermaet
Stefaan De Smet
Mia Eeckhout
Steven Maenhout
Peter Schelkens
Nadia Everaert
Barbara De Coninck
Erik Mathijs
Jan Colpaert
Ivan Janssen
Veronique Adriaenssens, INBO
Steven Desein, Plantentuin Meise
Mia Demeulemeester, Inagro
Joris van Olmen
Sander Storme, Groene Kring
Alexander Claeys
Marc Wulfrancke, ABS

	VOORWOORD	3
	MISSIE & VISIE	7
	ONDERZOEK	9
	Plant en bodem	11
	Plantenziekten	21
	Dierlijke productie	31
	Klimaat	43
	Milieu en omgeving	53
	Water	61
	Precisielandbouw en data	67
	Voeding en gezondheid	77
	Mariene productie en omgeving	83
	Circulariteit en plattelandontwikkeling	93
	CO-CREATIE	101
	Living Lab Plant & Bodem	102
	Living Lab Veehouderij	104
	Marien Living Lab	106
	Living Lab Agro-Ecologie & Biologische Landbouw	108
	Living Lab Agrifood Technology	110
	Living Lab Food Pilot	112
	MANAGEMENT	115
	Werkings- en menselijk kapitaal	116
	Infrastructuur	118
	Welzijn	118
	Onderzoekscoördinatie 2025 en EU-cel	119
	Communicatie	120
	Boeken, bouwen, beurzen en bezoeken	122
	Externe en interne events	130
	ILVO in de pers	134

Missie & Visie

ONDERZOEK VOOR EEN WERELD IN VERANDERING

ILVO wil dat zijn onderzoek een nuttige onderbouw is voor de wereld in verandering.

Wereldwijd dienen zich uitdagingen aan die de planeet, onze gezondheid en ook de voedselvoorziening onder druk zetten. We spitsen ons onderzoek toe op deze verschuivingen.

In zijn visiedocument toont ILVO zich bekommerd om de essentiële behoeften en waarden van de samenleving.

De volledige tekst is te vinden op www.ilvo.vlaanderen.be

Vlaanderen
is landbouw & visserij

PROEFVELDE

ILVO

ONDERZOEKS

KOUTER

Geniet van de ILVO-Onderzoekskouter van op de
aangegeven paden, hou honden aan de leiband en
laat geen vuilnis achter

ILVO

Instituut voor Landbouw
Visserij- en Voeding

Onderzoek 2025

“ Je zou de bodem zoals (Justus) von Liebig kunnen zien als een substraat waarop je alles kunt laten groeien, maar dat systeem vraagt veel kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen. Interessanter is het om de bodem te bekijken als een ecosysteem waarin complexe processen van eten en gegeten worden een delicaat evenwicht in stand houden. ”

Uit 'Het komt goed met ons eten' (2025, p.34)

Plant
en Bodem

RESULTAAT

GRASLANDUITBATING OPTIMALISEREN MET BESLISSINGSONDERSTEUNENDE TOOL

In het project GRASSAT is een model-gebaseerde beslissingsondersteunende tool voor landbouwers met graslanden ontwikkeld. Deze tool houdt rekening met de huidige weersomstandigheden, bodemfysische parameters en het graslandbeheer (o.a. het toegepaste maaieregime) om de groei en kwaliteit van het gras gericht te voorspellen. Het model is geïntegreerd in een online platform waar de landbouwers veldspecifieke info krijgen over de bemestingsvraag van hun gewas, (potentiële) grasgroei, net als een inschatting van de opbrengst en een indicatie van de graskwaliteit. Door gebruik van de tool kan een meeropbrengst aan gemaaid gras van optimale kwaliteit behaald worden en zal het financieel saldo per hectare verhogen, wat de rendabiliteit van het bedrijf ten goede komt. Landbouwers zijn zo beter in staat om op een duurzame manier opbrengsten te maximaliseren ondanks de strengere bemestingsnormen en wijzigende klimaatomstandigheden.

contact: niel.verbrigghe@ilvo.vlaanderen.be

project: GRASSAT

RESULTAAT

BLOEMENMENGSELS BIJ VOLLEGRONDBOOMKWEKERIJ: EEN WIN-WIN VOOR BIODIVERSITEIT ÉN TELER

Het Flower4Trees-project toont aan dat bloemenmengsels een waardevolle strategie vormen om biodiversiteit in de Vlaamse boomkwekerijsector te versterken, zonder de teeltkwaliteit in het gedrang te brengen. Essentieel hierbij zijn een doordachte keuze van bloemensoorten en een contextgerichte toepassing. Deze elementen bepalen in sterke mate een latere succesvolle uitrol op het terrein. De Vlaamse boomkwekerijsector beslaat ongeveer 4.000 hectare vollegrond en biedt met 1.400-1.700 hectare heel wat potentieel voor biodiversiteitsversterkende maatregelen. Dit project onderzoekt hoe bloemenmengsels functioneel kunnen worden ingezet in 2 situaties, enerzijds tussen 2 teelten als alternatief voor klassieke groenbemesters en anderzijds tussen bomenrijen tijdens de teelt. De grootste uitdaging was om één of meerdere bloemenmengsels te ontwikkelen die biodiversiteit bevorderen, natuurlijke plaagbeheersing ondersteunen, bodemkwaliteit verbeteren én tegelijk geen negatieve impact hebben op de hoofdteelt.

contact: jochem.bonte@ilvo.vlaanderen.be

project: FLOWER4TREES

NIEUW

INTENSIEVE GROENTETEELT OP EEN AGRO-ECOLOGISCHE LEEST

Hoe verduurzamen we de openlucht groenteteelt in Vlaanderen? Dat is de centrale vraag van het project GROUN2DLIVE, waarin ILVO en partner Inagro gaan voor een co-creatieve aanpak via een Living Lab. Hierin stellen 10 groentetelers, zowel bio als gangbaar, hun bedrijf open als pilootbedrijf. Ook toeleveranciers, machinebouwers en agro-voedingsbedrijven participeren. Het gebruik van groenbemesters om de bodem zo permanent mogelijk bedekt te houden staat centraal. De toepassing van groenbemesters in rotatie met groenten is niet evident. De onderzoekers mikken dus op tests met alternatieve toepassingen en teelttechnieken.

Er is een kwantitatief doel: na 3 jaar projectwerking zouden 20% van de groentetelers praktijken van regeneratief bodembeheer moeten implementeren en ook de ketenspelers rondom hen kunnen overtuigen van het belang van het verhaal.

contact: ellen.dekeyser@ilvo.vlaanderen.be

project: GROUN2DLIVE

RESULTAAT

RUWVOEDERPRODUCTIE MET FOCUS OP VOEDERSORGHUM EN MENGTEELT KUILMAÏS-KLIMBOON

Uit de eindresultaten van het project Farmers' Benefits blijkt dat mengteelt kuilmaïs-klimboon gemiddeld 170–200 kg extra ruw eiwit oplevert per hectare. Dit is goed voor ongeveer 10% meer ruw eiwit in de kuil, waardoor er minder eiwitrijke voeders moeten aangekocht worden. De zetmeelopbrengst ligt hierbij wel lager dan bij klassieke kuilmaïs. Voedersorghum bewijst zijn potentieel als klimaatrobuust derde melkveegewas: het verdraagt beter droogte dan maïs en behaalt bij 15% minder stikstofbemesting toch een gelijkaardige ruw eiwit-opbrengst, al blijft de totale biomassa en zetmeelconcentratie lager. 4 jaar onderzoek op proefvelden en praktijkbedrijven bracht de impact van beide teelten op bodemkwaliteit, stikstofbenutting en ruwvoederopbrengst in kaart. De resultaten tonen dat voedersorghum en de mengteelt kuilmaïs-klimboon een relevante plaats kunnen innemen binnen een duurzamere en klimaatbestendigere ruwvoederproductie om zo de monocultuur maïs te doorbreken.

contact: joke.pannecoucque@ilvo.vlaanderen.be

project: FARMERS' BENEFITS

Sorghum

01:44

Maïs-klimboon

01:18

RESULTAAT

BODEM GESTRUCTUREERD, BODEM KLIMAATROBUUST BEHEERD

De toepassing van mulch op een landbouwbodem is een veelbelovende techniek om extremen door klimaatverandering te bufferen. Dit blijkt uit de resultaten van het project Soilstruct. Zowel binnen de Vlaamse akkerbouw als in de sector vollegronds (grove) groenten, gangbaar en biologisch, zijn er experimenten gebeurd via een participatieve aanpak. De onderzoekers brachten de gangbare praktijken bij telers in kaart. Het verhaal rond mulchen is niet eenvoudig, gezien niet alleen de waterhuishouding maar ook de nutriëntendynamiek wordt beïnvloed. Het weer heb je niet in de hand, maar het mulchmateriaal dat je aanbrengt wel. Wanneer er doordachte keuzes gemaakt worden is mulch een veelbelovende techniek om weersextremen te milderen, het bodemleven te stimuleren en voor stabilere opbrengsten te zorgen.

contact: maarten.deboever@ilvo.vlaanderen.be

project: SOILSTRUCT

NIEUW

BODEMVOEDSELWEB: INTERACTIES TUSSEN NEMATODEN EN PLANTENWORTELS BEGRIPEN EN BEHEREN

Het project NEMWEB werkt op het ontrafelen van de interactie tussen plantenwortels en bodemorganismen zoals bacteriën en schimmels. Mede door methodologische beperkingen is het kennisveld nog maar in de beginfase. Dit onderzoeksproject brengt de interacties in kaart tussen nematoden en plantenwortels. Recent onderzoek bij realistische omstandigheden toont aan dat nematoden bijdragen aan stikstofmineralisatie en de emissie van lachgas. De aandacht voor bodembioïologie is in het algemeen aan het toenemen binnen de milieuwetenschappen. Hoewel bodembiodiversiteit steeds beter wordt begrepen, is het directe verband met bodemfuncties nog onduidelijk. Verwacht wordt dat NEMWEB interessante data en inzichten levert om bestaande bodemvoedselwebmodellen te evalueren en nieuwe, duurzamere beheerconcepten te ontwikkelen.

contact: wim.wesemael@ilvo.vlaanderen.be

project: NEMWEB

PERSBERICHT

VIER NIEUWE SOJARASSEN OP DE BELGISCHE RASSENLIJST TONEN VEEL POTENTIEEL

Op de Belgische rassenlijst zijn 4 nieuwe sojarassen toegelaten. Pro Denali, Pro Fogo, Pro Taranaki en Pro Volcano scoren uitstekend voor zowel opbrengst als eiwitgehalte en beantwoorden dus aan de verwachtingen van zowel landbouwers als de verwerkende industrie. Hiermee bewijst Protealis dat hun veredelingsprogramma blijft bijdragen aan de vooruitgang van de Belgische sojateelt. De door ILVO uitgevoerde rassenproeven om nieuw veredelde rassen te onderzoeken op hun cultuur- en gebruikswaarde (CGW) volgen een strikt protocol. Enkel wanneer nieuwe rassen beter presteren dan de reeds beschikbare rassen, worden ze toegelaten tot de Belgische rassenlijst. Zo blijft dit een betrouwbare gids voor landbouwers, met enkel de best presterende rassen onder Belgische omstandigheden. Ondanks de uitdagende weersomstandigheden in 2024 tonen deze nieuwe rassen hun potentieel en komt rendabele sojateelt in België opnieuw een stap dichterbij.

contact: joke.pannecoucq@ilvo.vlaanderen.be

PERSBERICHT

TWEE NIEUWE VOEDERBIETRASSEN OP DE BELGISCHE RASSENLIJST

In 2024 bedroeg het areaal voederbieten in Vlaanderen zo'n 4.400 ha. De belangrijkste troeven waarom veehouders kiezen voor voederbieten zijn het energierijke en smakelijke product gecombineerd met hoge opbrengsten. Eén van de grootste uitdagingen in onze regio bij de teelt van voederbieten is de bodemgebonden schimmel *Rhizoctonia solani*.

Door het pleksgewijs voorkomen van *Rhizoctonia* in het veld is de beoordeling via veldproeven niet altijd even gemakkelijk. Daarom introduceert ILVO vanaf 2025 een nieuwe, overzichtelijke score voor de beoordeling van *Rhizoctonia*-tolerantie in de rassenproeven. Deze score combineert resultaten uit zowel veldproeven als serreproeven en staat garant voor een betrouwbare en uitgebreide evaluatie van verschillende rassen. Na een nieuw jaar met rassenproeven op 5 locaties zijn in 2025 2 nieuwe voederbietrasen toegelaten: Elicieuse en Guillermo. Naast *Rhizoctonia*-tolerantie, opbrengst en drogestofgehalte werden deze rassen ook beoordeeld op resistentie tegen bladziekten (meeldauw, *Cercospora* en roest), en wordt de schieterresistentie bepaald.

contact: joke.pannecoucq@ilvo.vlaanderen.be

PERSBERICHT

VIJF NIEUWE KUILMAÏSRASSEN EN DRIE NIEUWE KORRELMAÏSRASSEN OP DE BELGISCHE RASSENLIJST

Hoe kies je welk maïsras je zal inzaaien? Je kiest wellicht het beste ras van uw verdeler, maar zó veel maïsrassen worden telkens opnieuw als "de beste" voorgesteld. Marketing is echter geen wetenschap. Alleen onafhankelijk advies en meerjarig onderzoek bieden een objectieve basis om rassen correct met elkaar te vergelijken.

Wie kiest op basis van bewezen prestaties vergroot zijn kans op een stabiele opbrengst en een rendabeler teeltjaar. De officiële Belgische rassenlijsten voor kuil- en korrelmaïs bevatten sinds december 2025 5 nieuwe kuilmaïsrassen die in de rassenproeven gedurende minstens 2 jaar topprestaties hebben geleverd op vlak van vroegrijpheid, opbrengst, zetmeelaandeel en verteerbaarheid, en 3 nieuwe korrelmaïsrassen die topprestaties leverden op vlak van vroegrijpheid, opbrengst, stengelrot en legervastheid. Deze rassen hebben hun betrouwbaarheid bewezen onder uiteenlopende teelt- en weersomstandigheden. Ze vormen de basis voor een financieel succesvolle maïsteelt.

contact: joke.pannecoucq@ilvo.vlaanderen.be

De rassenlijsten zijn beschikbaar in 3 talen (NL, FR, EN) op de website van ILVO:
<https://rasenlijst.ilvo.vlaanderen.be/nl/>

CRISPR IS GEKNIPT VOOR VEGETATIEF VERMEERDERDE PLANTEN

Nieuwe genomische technieken (NGTs) zoals CRISPR/Cas, laten toe om bij planten interessante eigenschappen efficiënt, doelgericht en snel te introduceren. Ook voor vegetatief vermeerderde sier- en fruitteeltgewassen bieden NGTs potentieel voor de ontwikkeling van nieuwe cultivars met o.a. aanpassingen qua morfologie, houdbaarheid of ziekte-tolerantie. Vlaamse veredelingsbedrijven in sier- en fruitgewassen willen NGTs implementeren omdat het de verdelingstijd aanzienlijk kan verkorten. Dit project, in samenwerking met UGent, wil de mogelijkheden en toepassingen van CRISPR/Cas gebaseerde technologieën implementeren in vegetatief vermeerderde sierplanten en fruitgewassen. Concreet werken de onderzoekers rond 3 casestudies: (1) bloemkleur veranderingen bij *Petunia*, (2) verminderde ethyleengevoeligheid bij *Pelargonium* en (3) verhoogde resistentie voor de schimmelziekte meeldauw bij appel.

contact: katrijn.vanlaere@ilvo.vlaanderen.be

project: CRISPRGEKNIPT

GENETISCHE DIVERSITEIT IN GEWASVEREDELING VERGROTEN VIA CONTROLE VAN MEIOTISCHE CROSS-OVERS

De aanmaak van innovatieve en aangepaste cultivars is cruciaal in de transitie naar een duurzame, robuuste gewasproductie. In de praktijk hangt het succes van veredelingsstrategieën sterk samen met succesvolle meiotische recombinatie(s) en gelukke uitwisseling van genetische informatie tussen chromosomen (Crossing-over). Echter, in de meeste gewassen is er slechts een lage frequentie aan crossing-overs en zijn deze niet uniform verdeeld over het chromosoom. In het project MEIOCONTROL, een samenwerking met UGent en KULeuven, gaan de onderzoekers genetische tools en procedures ontwikkelen om meiotische crossing-over patronen te meten, te sturen en de frequentie ervan te verhogen.

Het onderzoek kiest 3 gewassen met een groot economisch belang: maïs, soja en tomaat.

Nieuwe *state-of-the-art* technologieën gebaseerd op CRISPR/Cas, microscopie en sequentiebepaling zullen ontwikkeld worden om zo de veredelingsprogramma's in gewassen te versnellen en efficiënter te maken.

contact: katrijn.vanlaere@ilvo.vlaanderen.be

project: MEIOCONTROL

VLAAMSE QUINOA OP DE KAART VIA WIELERSPORT EN SPORTVOEDING

Het onderzoeksproject QUIKLA brengt het aspect gezond-etende-sporters samen met de ambitie om quinoa als nieuwe lokale teelt in het landbouwsysteem te laten doordringen. De onderzoekers streven naar samenwerkingsverbanden tussen telers van quinoa, die zich in hun verwerking en vermarkting ondersteund weten door een communicatief opgemerkte, groeiende markt, aangezwengeld vanuit de wielersport. Door een link te leggen met de wielersport krijgt quinoa extra naamsbekendheid, aangezien zowel boeren als wielrenners bekend staan om hun doorzettingsvermogen en passie. Promotie (ism communicatiebureau SparklingArrow) en vermarkting vormen een belangrijke schakel in het succes van een nieuwe voedingsketen met quinoa. Samen met een sportdiëtiste wordt de nutritionele waarde van quinoa onderzocht als element in sportvoeding. Daarnaast wordt de kwaliteitsgarantie van Vlaamse quinoa geëvalueerd om in te spelen op een groeiende markt.

contact: gerda.cnops@ilvo.vlaanderen.be

project: QUIKLA

EMPHASIS BELGIË VERLENGD - HYDRAS ALS OPEN

ONDERZOEKSFRASTRUCTUUR VOOR TOEKOMSTIGE GEWASSEN

Om wereldwijd de klimaatverandering het hoofd te bieden en de groeiende bevolking te blijven voeden, zijn er meer efficiënte wetenschappelijke tools nodig om fenotypes van landbouwgewassen te identificeren en hun genetische basis te begrijpen. Het is essentieel om teeltmaatregelen te evalueren die ook onder veranderende klimaatomstandigheden zoals droogte, voldoende water, nutriënten en andere hulpbronnen beschikbaar houden voor een optimale groei. De verlenging van het project EMPHASIS-Belgium, een samenwerking tussen ILVO, VIB en VITO, mikt op de slimme integratie van 4 pijlers: (1) plantenfenotypering in een gecontroleerde omgeving, (2) intensieve veldfenotypering, (3) een netwerk van veldproeven en (4) modellering voor simulatie en/of voorspelling van de prestaties van gewassen of planten. De capaciteit van de HYDRAS-onderzoeksinfrastructuur bij ILVO wordt verder uitgebreid, net als de toegankelijkheid ervan voor onderzoeksgroepen en industriële partners binnen en buiten Vlaanderen.

contact: peter.lootens@ilvo.vlaanderen.be

project: EMPHASIS-BELGIUM_2

fwo

BROCHURE ILVO ZADEN 2025

ILVO heeft een lange traditie en is daarnaast ook voorloper en nichespeler in de veredeling. Naast wetenschappelijk onderzoek leveren we ook cultivars af voor de (Vlaamse) land- en tuinbouw. Als vraaggedreven ontwikkelaar van nieuwigheden, spelen we in op de actuele marktbehoeften: klimaatrobuste cultivars met een goede opbrengst, betere ziekteresistenties, efficiëntere waterhuishouding, interessante eiwit- of andere kwaliteitskenmerken, reductie van aaltjes... Wij investeren in cultivars voor een duurzame productie. Onze veredelaars creëren vooral in kleinere teelten nieuwe cultivars met een duidelijke meerwaarde. Dankzij een eigen productie-eenheid en ketenbewaking garanderen we de aflevering van kwalitatief basiszaad. Onze rassen worden wereldwijd vermarkt via mandatarissen. Deze brochure biedt je een overzicht van al onze selecties als basis voor een juiste rassenkeuze.

contact: marianne.malengier@ilvo.vlaanderen.be

Brochure zaden 2025 - [Meer dan 90 jaar onderzoek en selectie](#)

SOJABOON–RHIZOBIA COMBINATIES OPTIMALISEREN VOOR NW EUROPA

Soja is een cruciaal eiwitgewas gebruikt in zowel humane voeding als diervoeders, maar wordt amper lokaal geteeld door ongeschikte variëteiten en teelttechnieken. Dankzij gerichte veredeling en teeltoptimalisatie is de laatste jaren grote verbetering geboekt voor de sojateelt in Noordwest Europa. Een verdere sprong vooruit is de 'MATCHMAKING' van geschikte sojavariëteiten met inheemse, stikstofbindende rhizobiumbacteriën.

In verschillende meerjarige veldproeven zoeken we naar soja-rhizobiacombinaties die goed en stabiel presteren in ons wisselend klimaat. Het vinden van een optimale combinatie van een sojavariëteit met de juiste rhizobiumstam kan een duurzame teelt opleveren die veel minder (kunst)mest nodig heeft door eigen N-fixatie, onze afhankelijkheid van andere continenten vermindert voor eiwitrijke voeding en voeders, en een antwoord biedt op milieu-uitdagingen als de stikstofdepositie in de natuur.

contact: hilde.muyll@ilvo.vlaanderen.be

project: MATCHMAKING 2023

fwo

LOKALE RHIZOBIA VALIDEREN VOOR DUURZAME SOJATEELT IN NW EUROPA

In welke mate kunnen bepaalde gunstige bodembacteriën, die lokaal zijn gevonden, de opbrengst en kwaliteit van sojaplanten verbeteren, wanneer ze tijdens het zaaien mee de grond ingaan? Dat wordt nagegaan tijdens het project SOYFARMER. Van de bewuste *Rhizobium* bacteriën is bekend dat zij in wederzijds bevorderlijke co-existentie kunnen gaan met de plant door stikstoffixerende nodules (knolletjes) te vormen aan het wortelgestel. In een eerder VIB Grand Challenge project, Soja in 1000 tuinen, hebben burgers in heel Vlaanderen via een vierkante meter aangeplante soja in hun tuin, meegeholpen om *Rhizobium* stammen te verzamelen. SOYFARMER heeft tot doel om het gebruik te valideren van 4 veelbelovende *Rhizobium* stammen. De wetenschappers onderzoeken diepgaand de al dan niet verhoogde opbrengst, het eiwitgehalte, de biologische stikstoffixatie (BNF) en de rendabiliteit van sojabonenteelt.

contact: joke.pannecoucq@ilvo.vlaanderen.be

project: SOYFARMER

INNOVEREN NAAR MEER SOJA IN VLAANDEREN

Het soja-areaal in Vlaanderen is nog steeds beperkt door een gebrekkige ketenwerking en beperkte praktijkkennis. Het project ImPuls speelt hierop in door samen te werken met landbouwers én ketenpartners. Het doel is een rendabele, lokale en duurzame sojateelt te realiseren. De teelt van plantaardige eiwitten, zoals soja, wint aan belang in het licht van Europese en Vlaamse eiwitstrategieën. Vlaanderen wil de afhankelijkheid van geïmporteerde soja verminderen en de Vlaamse eiwittransitie versnellen via lokale, duurzame sojateelt. Soja is niet alleen voedzaam, maar verrijkt ook de bodem dankzij de stikstoffixerende eigenschappen.

ImPuls bouwt voort op meer dan 10 jaar Vlaams onderzoek. We verspreiden agronomische kennis via een lerend netwerk van landbouwers en experimenteren met teelttechnieken. Tegelijkertijd verkennen we samen met verwerkers en afnemers de hele keten – van teler tot consument.

contact: joke.pannecoucq@ilvo.vlaanderen.be

project: IMPULS

RESULTAAT

WEERBARE EUROPESE LANDBOUWSYSTEMEN DOOR RIJKERE BIODIVERSITEIT

Enkel een generalistisch Europees beleid rond innovatieve (alternatieve) landbouwbeheer praktijken volstaat niet om bodembiodiversiteit en de bijhorende ecosysteemdiensten te verbeteren. Ook regionale strategieën, die rekening houden met lokale landbouwsystemen en ecologische condities, zijn vereist voor een effectieve verbetering van de biodiversiteit. Dit blijkt uit de resultaten van het SoilDiverAgro project. Dit H2020-project bestond uit een consortium van 22 partners uit 7 Europese landen. In België waren ILVO, PSKW, Inagro en Pomona de onderzoekspartners. Het project heeft veelbelovende alternatieve landbouwbeheerspraktijken ontwikkeld. Die zijn mooi samengevat in een 'Management Practices Guidelines Manual'. Beleidsanalyses en de raadpleging van stakeholders binnen het project hebben geholpen om de Europese landbouwwetgeving af te stemmen op de nationale en regionale beleidsmaatregelen, om samenhang te waarborgen en tegenstrijdigheden te vermijden.

contact: lieven.waeyenberge@ilvo.vlaanderen.be

project: SOILDIVERAGRO

RESULTAAT

HAZELNOTEN: TEELT EN VERWERKING IN VLAANDEREN

De keten rond de teelt en verwerking van hazelnoten in Vlaanderen is anno 2025 te weinig ontwikkeld voor een evenwichtige samenwerking tussen de ketenschakels, maar er zijn wel kansen voor een stabielere toekomst. Dat blijkt uit het EIP-voorbereidingstraject Hazelsamen. Landbouwers verkenden daarin samen met experts van ILVO, Boerenbond en Flanders' FOOD de teelt en verwerking van hazelnoten in Vlaanderen. Het traject bracht aan het licht wat telers wensen op vlak van samenwerking. Vrijwel alle telers zijn in opstart en hebben in deze fase nog niet voldoende productie om te voldoen aan de groeiende vraag naar hazelnoten, onder andere uit de chocolade-industrie. Men heeft kansen geïdentificeerd voor diversificatie en verhoogde biodiversiteit op landbouwbedrijven in de toekomst. Langs de andere kant vragen afnemers een grote en continue aanvoer. Kansen en knelpunten voor opschaling werden geïdentificeerd en worden in mogelijke vervolgprijzen verder opgepikt.

contact: jolien.bracke@ilvo.vlaanderen.be

project: HAZELSAMEN

NIEUW

NOTENTEELT PROFESSIONALISEREN IN VLAANDEREN

Vlaamse land- en tuinbouwers zijn steeds meer op zoek naar diversifiëring. Notenteelt wordt door velen gezien als een interessante optie. De groeiende belangstelling voor walnoten en hazelnoten is onder meer het gevolg van een stijgende bewustwording rond klimaatverandering en duurzame voedselproductie, zowel bij consumenten als producenten. Via verschillende voortrajecten werden vanuit de sector een aantal specifieke problemen en uitdagingen opgeworpen die we met PRO-NOOT willen aanpakken: (1) de beperkte teelttechnische kennis (soorten- en rassenkeuze, beheer, interactie met omgeving, ...), (2) het kennishiaat op vlak van geïntegreerde gewasbescherming in de notenteelt, (3) de nood aan kennis om productkwaliteit te vrijwaren tijdens en na de oogst en (4) het ontbreken van een goed functionerende keten.

contact: jolien.bracke@ilvo.vlaanderen.be

project: PRO-NOOT

Co-creatie van transitiepaden naar agro-ecologie voor landbouwbedrijven in Living Labs

CoolFarmLab ondersteunt de omschakeling naar agro-ecologie op bedrijfsniveau via co-creatie. Agro-ecologie biedt een brede oplossing voor uitdagingen in het agrovoedingssysteem, maar het vertalen van algemene principes naar context-specifieke praktijken blijft lastig. CoolFarmLab pakt dit aan in Living Labs met landbouwers, waar zowel specifieke onderzoeksvragen, praktische haalbaarheid als socio-economische validatie aan bod komen. Daardoor ontstaan toepasbare en gedragen agro-ecologische praktijken. Het project test en valideert praktijken zoals lokale variëteiten, ruimere vruchtwisseling en mengteelten, herstel van bodemvruchtbaarheid, inzet van nuttige micro-organismen en biologische bemesting. In Vlaanderen richt CoolFarmLab zich rond biologische mengteelten van eiwithoudende gewassen met graan- of oliehoudende gewassen. In 2026 testen verschillende landbouwers bv. mengteelten met linzen.

contact: hilde.wustenberghs@ilvo.vlaanderen.be

project: COOLFARMLAB

PODCAST

BOD3MWIJS VAN B3W – LANDBOUWERS EN ONDERZOEKERS PRATEN OVER REGENERATIEVE LANDBOUW

Het veld is een plaats waar theorie en praktijk samenkomen. De podcast 'Bod3mWijs' ook 'Bod3mWijs' is een initiatief van B3W, de Begeleidingsdienst voor Betere Bodem en Waterkwaliteit. Deze podcast wil je inspireren door telkens een bepaalde praktijk binnen regeneratieve landbouw te belichten. Dat gebeurt in 2 delen: enerzijds vanuit de wetenschappelijke achtergrond en beleidsmatige context, en anderzijds vanuit de ervaring van landbouwers. Want theorie en praktijk verbinden is het begin van echte Bod3mWijsheid. In deze aflevering praat Maarten De Boever (ILVO) met beleid, landbouwers en onderzoekers over teeltrotatie. Teeltrotatie is gewasdiversificatie in de tijd. Het is het afwisselen van gewassen op een perceel om de bodemgezondheid te bevorderen en ziekten en plagen te verminderen.

[Luister naar de podcast Bod3mwijs](#)

IN DE MEDIA

GROEIENDE INTERESSE VOOR AGRO-ECOLOGIE

Op 19 juni organiseerden ILVO en het Proefplatform Agroecologie Hansbeke al de zesde jaarlijkse demoday rond agro-ecologie op het biolandbouwbedrijf van de familie de Bousies in Hansbeke. Heel wat landbouwers en geïnteresseerden zakten af om er veldproeven te bezoeken, onderzoeksresultaten in primeur te beluisteren en demo's te bezichtigen. Agro-ecologie biedt een richtinggevend kader voor de transitie naar een duurzamer voedselsysteem. Het steunt op een lijst principes over natuurlijke processen en gezonde relaties tussen mens, landbouw en natuur. Deze transitie vraagt inspanningen van landbouwbedrijven, van de rest van de keten en van het hele voedselsysteem. "Het voordeel van deze transitie is dat die niet zo strikt is qua timing. Maar het is zeker de richting die de landbouw uit moet", vindt Joris Relaes, administrateur-generaal van ILVO.

contact: koen.willekens@ilvo.vlaanderen.be

Bron: Landbouwleven - 17/7/2025
[Zesde editie demoday in Hansbeke.](#)
[Groeien de interesse voor agro-ecologie.](#)

“ Een van de meest schadelijke plantbacteriën ter wereld, die uit het *Ralstonia solanacearum* species complex, slaagt erin de afweer van honderden plantensoorten te omzeilen. (...) Meteen ingrijpen is noodzakelijk – zelfs verplicht. De bruinrotbacterie is een zogenaamd quarantaine-organisme dat in heel Europa onmiddellijk gemeld en vernietigd moet worden. ”

Uit 'Het komt goed met ons eten' (2025, p.37)

RESULTAAT

BOOMKWEKERIJ EN AARDAPPELTEELT: GEÏNTEGREERDE AANPAK VAN PLANTPARASITAIRE NEMATODEN

Schadelijke bodemaaltjes (nematoden) in landbouwbodems zijn efficiënt te beheersen door een meer datagestuurde en geïntegreerde aanpak. De gewassen zijn ook weerbaarder te maken tegen de bodemaaltjes door een preventievere activatie van hun natuurlijke weerstand. Dat blijkt uit het project WAKKERE PLANTEN. Ook milieuvriendelijke producten blijken bovendien in staat om efficiënt op te treden binnen een geïntegreerde nematodenbeheersingsstrategie. Deze vaststelling is wel afhankelijk van biologische omstandigheden, nematodensoort en toedieningswijze. Schadelijke nematoden blijven soms lange tijd onder de radar, omdat problemen zich niet meteen manifesteren, met veel schade tot gevolg in de boomkwekerij en de aardappelteelt. De boomkwekers en aardappelteelers kunnen nu gebruik maken van milieubewuste alternatieven om nematodenproblemen proactiever aan te pakken, dus in de fase voor er zichtbare schade optreedt.

contact: lirette.taning@ilvo.vlaanderen.be
project: WAKKERE PLANTEN

NIEUW

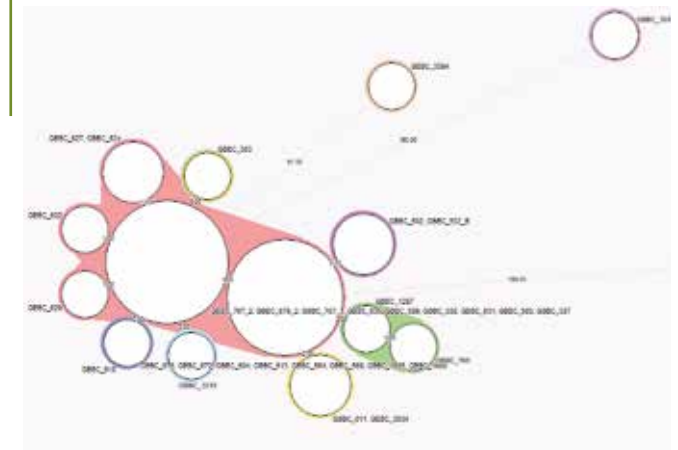
RITNAALDEN BEHEERSEN IN DE AARDAPPELTEELT VIA EEN GEÏNTEGREERDE AANPAK

In de Vlaamse aardappelsector merkt men een zekere toename in schade aan (zoete) aardappelknollen door ritnaalden, dat zijn de larven van kniptorren (*Coleoptera, Elateridae*). De oorzaak is dubbel: er zit druk op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen én er zijn gewijzigde klimaatomstandigheden. Het project CTRL-ELAT 2.0 streeft naar een IPM (Integrated Pest Management) aanpak voor het ritnaaldenprobleem, met brede implementatie via actieve betrokkenheid van telers en sectorpartners. Ritnaalden zijn zeer moeilijk te beheersen. Enerzijds hebben ze een lange en complexe levenscyclus, waarbij ze tot 5 jaar in de bodem overleven. Anderzijds hebben ze ook een breed waardplantenspectrum. Aangetaste knollen leiden tot verliezen, in het bijzonder voor de versmarkt en biologische teelt. De onderzoekers kiezen voor een datagedreven aanpak van ritnaalden. Daarnaast worden de resterende beheersingsopties voor gangbare en biologische teelt geëvalueerd.

contact: wannes.dermauw@ilvo.vlaanderen.be
project: CTRL-ELAT 2.0

RESULTAAT

BRONIDENTIFICATIE VAN BRUINROT- EN RINGROTINFECTIES IN BELGIË

Om het verband in tijd en oorsprong te achterhalen van besmetting in partijen aardappelen met de bruinrot- (*Ralstonia solanacearum*) en de ringrotbacterie (*Clavibacter sepedonicus*) over de voorbije 3 decennia, heeft het project SourceTrack een omgekeerde contact-tracing-aanpak ingezet door forensisch onderzoek van bacteriestammen in de collectie. Analyse van de bacteriële genomen toonde samenhang van besmettingen en onthulde patronen in verspreiding en epidemiologie. Voor de finale bepaling van de bronbesmettingen hebben de data evenwel nog een methode nodig die genetische veranderingen meet in de tijd (een moleculaire klok). Beide quarantaine-bacteriën zijn erg schadelijk voor de teelt van aardappelen. Een vaststelling is desastreuus voor de sector en in het bijzonder voor de uitvoer.

contact: johan.vanvaerenbergh@ilvo.vlaanderen.be
project: SOURCETRACK

PLAGEN BIJ BLADGEWASSEN ONDER GLAS: ONTWIKKELING VAN IPM-STRATEGIEËN

In de wereld van de plaaginsecten is er een duidelijke toename te zien van springstaarten en kleine tweevleugeligen, voornamelijk larven van varenrouwmuggen en dansmuggen. Aan een hele reeks bladgewassen veroorzaken deze insecten zowel vraatschade als cosmetische schade. Het probleem wordt groter als gevolg van de klimaatverandering én doordat enkele breedwerkende (bodem) insecticiden verboden zijn. Het onderzoeksproject BEBOB tracht een geïntegreerde gewasbeschermingsstrategie (IPM) te ontwikkelen en toe te passen bij telers van bladgewassen onder glas. We bieden telers de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen en nieuwe inzichten te verwerven via 3 praktijkproeven. Telers die vervolgens de nieuwe methoden willen testen krijgen ondersteuning bij de implementatie en evaluatie van hun aanpak. Aan het einde van het project delen we de kosten-batenanalyse van de toegepaste bestrijdingsmethoden met de telers.

contact: jochem.bonte@ilvo.vlaanderen.be
project: BEBOB

VLAAMSE KOMKOMMERTEELT ALERT MAKEN VOOR DE DREIGING VAN HET CABYV-VIRUS

Telers van komkommers en verwante soorten kregen in 2021 te maken met een nieuwe virusdreiging in hun serres, namelijk met CABYV, of voluit het cucurbit aphid-borne yellows virus. Door middel van de bekomen resultaten in de operationele groep (OG) CABYV werd de problematiek duidelijk in kaart gebracht, waardoor de telers een meer gerichte beheersingsaanpak kunnen toepassen. Door wetenschap en praktijk (de Vlaamse komkommertelers) samen te brengen, streefden we naar een snelle aanpak en beheersing van de virusziekte. De operationele groep richtte zich op kennisopbouw, begeleiding en methodiekverbetering. Het project resulteerde in de creatie van een symptomendatabank (Fotodatabank-CABYV) en een infobrochure (Brochure CABYV) waarvan telers gebruik kunnen maken.

contact: fauve.maertens@ilvo.vlaanderen.be
project: OG-CABYV

BLADGROENTEN BETER BESCHERMEN TEGEN *FUSARIUM OXYSPORUM F.SP. LACTUCAE*

Roteren met alternatieve (sla)gewassen zodat de pathogeen niet latent vermeerdt, blijkt één van de meest effectieve maatregelen om de vollegrondse glassla-sector te beschermen tegen *Fusarium oxysporum f.sp. lactucae (Fol)*. Dit besluiten onderzoekers van ILVO, UGent, PSKW, PCG en Inagro na afloop van het project FOSSY. Tegen deze schimmelziekte bij sla, waarvan een nieuwe variant (fysio 4, kortweg *Fol4*) ingesleept was en zich vrij snel verspreidde in de vollegrondse glassla-sector, waren geen afdoende controlemaatregelen beschikbaar. Via het principe van de systeembenadering wordt nu een pakket van maatregelen en technieken aangeboden aan de teler om *Fol* onder controle te houden. ILVO was voornamelijk betrokken bij de succesvolle ontwikkeling van specifieke detectietechnologie voor *Fol4* en ondersteunde de projectpartners bij het gebruik van deze techniek in het bepalen van de insleep en verspreiding en in de evaluatie van beheersingsmaatregelen en waardplantresistentie.

contact: kurt.heungens@ilvo.vlaanderen.be
project: FOSSY

DETECTIE, PREVENTIE EN BEHEERSING VAN WORTELZIEKTEN IN PAPRIKA

Sinds 2021 wordt in Vlaanderen en Nederland een nieuwe verwelkingsziekte van paprika waargenomen. Deze ziekte gaat gepaard met grote opbrengstverliezen en heeft dus een vrij hoge impact op de sector. Preliminair onderzoek duidt in de richting van nieuw geïntroduceerde *Fusarium oxysporum f.sp. radicum-capsici* als de veroorzaker van het probleem. In sommige gevallen is er echter geen duidelijkheid of dit de enige oorzaak is van de ziekte. Binnen dit PAPRIWOZI-project is het de bedoeling om snelle diagnose tools op punt te snellen. Er wordt samen met projectpartners PSKW en PCH ook onderzocht hoe de pathogeen te beheersen valt bij de telers, bv. via onderstammen of met biocontrole-organismen.

Concreet wordt er een moleculaire detectietool ontwikkeld die zal toelaten om snel te weten of en waar in het productiesysteem deze pathogeen aanwezig is. Voor het bestuderen van beheersingsmaatregelen gebruiken de onderzoekers een bioassay onder semi-praktijkomstandigheden.

contact: kurt.heungens@ilvo.vlaanderen.be
project: PAPRIWOZI

INNOVATIEVE SCHIMMELBEHEERSING IN SIER-EN GROENTETEELT

Verticillium dahliae is een bodemgebonden schimmel die bij verschillende teelten verwelking veroorzaakt, met opbrengstverliezen die tot meer dan 50% kunnen oplopen. Met het project VERDABI willen we in Vlaanderen een geïntegreerde aanpak van *Verticillium* bij chrysant, vruchtgroenten en boomkwekerijgewassen toepassen via de combinatie van 3 IPM-strategieën: preventie, resistentie en biologische bestrijding. Samen met projectpartners Viaverda en UGent willen we de kennis in elk van deze 3 gebieden verhogen, de telers leren omgaan met de *Verticillium* problematiek in hun gewassen om finaal te komen tot een efficiënte beheersing. De ziekte is momenteel moeilijk te beheersen omdat de schimmel een breed waardplantenspectrum heeft, zeer persistente overlevingsstructuren vormt die jaren in de bodem kunnen overleven en curatieve bestrijding zoals bodemontsmetting economisch of ecologisch nagenoeg onmogelijk is.

contact: kurt.heungens@ilvo.vlaanderen.be
project: VERDABI

(A)BIOTISCHE STRESSTOLERANTIE IN JAPANESE HULST (*ILEX CRENATA*)

Op vraag van het bedrijf Plant Select onderzochten we de mogelijkheid om via veredeling te komen tot Japanse Hulst (*Ilex crenata*) met een verbeterde tolerantie tegen een te hoge bodem-pH en de bodemschimmel *Berkeleyomyces basicola*. Diverse technieken werden ontwikkeld die het veredelingsproces ondersteunen. Screening van een honderdtal genotypes bleek waardevol voor het identificeren van potentiële genetische bronnen en verwantschappen. Biotests werden ontwikkeld voor het bepalen van de toleranties tegen zowel een neutrale of hoge bodem-pH als de schimmel. De onderzoekers konden aantonen dat de varenrouwmug een rol speelt bij de verspreiding van de bodemschimmel. Tot slot werd een qPCR-protocol ontwikkeld om *B. basicola* in een heel vroeg stadium op te sporen op de bedrijven. *Ilex crenata* wordt net als Buxus gebruikt als haagplant of in diverse snoeivormen.

contact: leen.leus@ilvo.vlaanderen.be
project: ILEX

AVIRULENTIEGENEN VAN ROEST IDENTIFICEREN BIJ CHRYSANTEN

Chrysantenroest wordt veroorzaakt door de schimmel *Puccinia horiana*. Door de dalende beschikbaarheid van erkende fungiciden dient de beheersing van deze ziekte steeds meer te steunen op resistentieveredeling. Hierbij moeten de veredelaars, waarvan de beste in Vlaanderen en Nederland zitten, rekening houden met de aanwezigheid van verschillende pathotypes binnen *P. horiana*. Pathotypes zijn varianten die op sommige chrysanten cultivars wel en op andere dan weer geen ziekte veroorzaken. Dit project focust op de identificatie van de onderliggende genen van deze pathotypes, namelijk de avirulentie effectorgenen. Hun identificatie zal later toelaten om bestaande en nieuwe pathotypes van deze schimmel snel te karakteriseren en zo op termijn een meer gerichte en duurzame resistentie te realiseren bij de veredeling van pot- en snijchrysanten.

contact: kurt.heungens@ilvo.vlaanderen.be
project: CHRYSANTENROEST

VROEGE OPSPORING VAN DE OOSTERSE VRUCHTVLIEG VIA BURGERWETENSCHAP EN SLIMME MONITORING

De Oosterse vruchtvlieg *Bactrocera dorsalis* is een boorvliegsoort die voornamelijk leeft in (sub)tropische omgevingen en op de lijst staat van prioritaire quarantaineplagen binnen de EU. Die vraagt daarom jaarlijkse screenings naar deze vlieg en zo werden de voorbije 2 jaar gevallen van *B. dorsalis* vastgesteld op verschillende plaatsen in de EU, ook in België. Het onderzoeksproject PESTFLY heeft als doel te helpen voorkomen dat *B. dorsalis* de EU binnenkomt via de Belgische handel of België bereikt via verspreiding binnen de EU.

Concreet wordt gewerkt aan optimalisatie van de monitoringsaanpak van *B. dorsalis* door het FAVV via het gebruik van meer en slim geplaatste vallen. De inzet van burgerwetenschappers voor de monitoring verbetert de kwaliteit en het volume aan lokale data. Veel aspecten van dit onderzoek vinden plaats in nauw overleg met het FAVV, zij zijn dan ook de belangrijkste doelgroep/gebruiker van de resultaten.

contact: jochem.bonte@ilvo.vlaanderen.be
project: FOD PESTFLY

INNOVatieve ZIEKTE- EN PLAAGBEHEERSING IN DE OPENLUCHT SIERTEELT

Binnen het project IZIPOS werden samen met projectpartners Viaverda en UGent niet-chemische alternatieven getest voor de beheersing van ziekten en plagen (IPM) in de openlucht sierteelt. Concreet vergeleken de onderzoekers biocontroleproducten tegen *Calonectria* bij Buxus en tegen *Phytophthora* bij rododendron met klassieke fungiciden. Bij afloop van het project is er geen overtuigend positieve evaluatie van de alternatieven gemaakt: geen van de geteste producten presteren afdoende onder sterke ziektedruk, zelfs niet de meest beloftevol geachte (kandidaat) producten. Het blijkt vooralsnog bijzonder uitdagend om in buitenteelten ziektes te onderdrukken met niet-chemische producten. De toepassing van biocontrole-organismen is ook nog beperkt omdat de weersomstandigheden niet kunnen gecontroleerd worden. Anderzijds staat de beschikbaarheid en de maatschappelijke aanvaarding van chemische beheersingsmaatregelen voor ziekten en plagen maatschappelijk onder druk en moeten we blijvend op zoek naar alternatieve middelen.

contact: kurt.heungens@ilvo.vlaanderen.be
project: IZIPOS

RESULTAAT

METHODES VOOR VIRUSVRIJE COMMERCIEËLE GEWASSEN

Virusvrij uitgangsmateriaal (zaden, stekken, plantgoed, weefsel...) van commerciële gewassen maken en daarvoor een bruikbare technologie voor detectie en identificatie van virussen, gebaseerd op high-throughput sequencing (HTS) aanleveren, dat was het doel van het onderzoeksproject VirVrijUit. Concreet zijn er stappen gezet in het uittesten en implementeren van teeltspecifieke HTS-procedures die werden geëvalueerd en waar nodig verder geoptimaliseerd voor gebruik in de certificering (boomkwekerij en fruitbomen), de in vitro sector, en voor het bekomen van virusvrije moederplanten. Voor de verschillende doelgroepen is er een aangepaste HTS-strategie die een antwoord biedt op de nood aan detectie van virussen en zelfs (specifieke) plantenbacteriën. De implementatie van deze HTS-technologie op bredere schaal is volgens de onderzoekspartners een meerwaarde: sneller, performanter, accurater, lagere kostprijs in virusdetectie en dus vrijwel zeker een gunstige economische impact bij de betrokken stakeholders.

contact: ine.dewitte@ilvo.vlaanderen.be

project: VIRVRIJUIT

Tournée Provinciale - Oost-Vlaanderen - VirVrijUit

08:33

RESULTAAT

STATUS VAN POTENTIËLE RISICO'S VOOR PLANTEN EN PLANTAARDIGE PRODUCTEN IN BELGIË

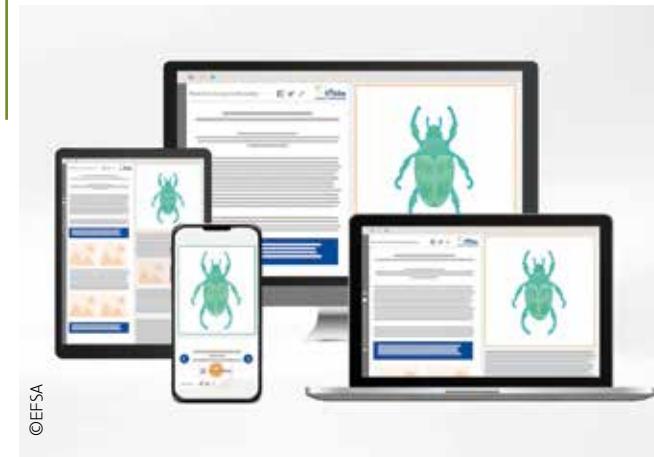
Het project EMPHYPEST heeft via ILVO en partners pcfruit en CRA-W de fytosanitaire status in België geëvalueerd van 6 gereguleerde plantschadelijke schimmels en 5 plantschadelijke insecten, telkens bij welbepaalde waardplanten en/of sectoren (fruitteelt, sierteelt, bossen, natuur). De vraag was of de schimmels en insecten aan- of afwezig bleken op ons grondgebied. Het antwoord was over het algemeen negatief, behalve in 2 relatief beheersbare gevallen. Bij de schimmels en oömyceten werden de target pathogenen niet gedetecteerd, behalve *Phytophthora pluvialis* in Wallonië door projectpartner CRA-W. Bij de insecten werden de meeste soorten niet teruggevonden, behalve *Pochazia shantungensis*, tijdens een controle van geïmporteerde waardplanten uit Zuid-Europa. EMPHYPEST kadert in de EU-quarantaine wetgeving, die gereguleerde plantschadelijke organismen oplijst. Vervolgens wordt een plan opgemaakt om de fytosanitaire risico's voor Europa op te volgen en te kijken of er strenge beheersingsacties nodig zijn.

contact: jochem.bonte@ilvo.vlaanderen.be

project: EMPHYPEST

RESULTAAT

HOE EUROPA ONZE PLANTEN GEZOND HOUDT

Binnen dit project schreef ILVO op vraag van EFSA (Plant Health Monitoring) mee aan verschillende nieuwe Pest Survey Cards (PSCs) over quarantaine plantenziektes en -plagen die de appel-, peer-, pruim- of kersenteelt in de EU kunnen bedreigen. Quarantaine organismen zijn plantenziektes of plagen die Europa buiten het grondgebied wil houden door een streng controle- en beheersingsregime. Zo'n PSC helpt daarbij en is eigenlijk een soort paspoort van een plaag of ziekte. Het bevat alles wat je moet weten om het beestje of de schimmel op te sporen: van wetenschappelijke naam en verspreidingsgebied tot hoe het zich gedraagt, op welke planten het leeft en hoe waarschijnlijk het is dat het zich hier zou kunnen vestigen. Voor 5 schimmelziektes was ILVO de trekker voor het opmaken van deze PSC's.

contact: jane.debode@ilvo.vlaanderen.be

project: GP/EFSA/PLANTS/2022/05

[Bekijk de 5 nieuwe Pest Survey Cards](#)

SCHORSKEVERS IDENTIFICEREN MET BEHULP VAN DNA-METABARCODING

Om schorskevers (*Scolytinae*) sneller en makkelijker te identificeren richt het METASCOL-project zich op de ontwikkeling van een grootschalige moleculaire methode (DNA-metabarcoding). Door hun rol als belangrijke bosplagen, en als vector van ziekten, vormen deze kevers een bedreiging voor de Europese bossen. De huidige, morfologische identificatiemethode voor deze kevers is arbeidsintensief en afhankelijk van taxonomische expertise, die steeds schaarser wordt.

Het project onderzoekt en vergelijkt destructieve en niet-destructieve DNA-metabarcoding voor snelle en nauwkeurige identificatie van schorskevers gevangen in vallen. De onderzoekers leggen referentiedatabanken aan en de gevoeligheid en specificiteit van de ontwikkelde methodes wordt geëvalueerd en vergeleken met de klassieke, morfologische identificatiemethode.

Verwacht wordt dat dit project bijdraagt aan het vroegtijdiger opsporen en het beschermen van Belgische bossen tegen ernstige schade.

contact: wannes.dermauw@ilvo.vlaanderen.be

project: FOD METASCOL

QUARANTAINES HOUTBORENDE KEVERS IDENTIFICEREN VIA UITWERPSELEN EN BOORMEEL

Houtborende kevers, dé belangrijkste boomplagen, veroorzaken wereldwijd aanzienlijke economische schade aan bossen. De schade blijft enige tijd onopgemerkt, in de fase dat de larven van de kevers in de stam leven. In het project QFRASS werden bestaande moleculaire identificatiemethodes op punt gezet voor 3 schadelijke houtborende kevers. Deze methodes vertrekken van het 'frass', het boormeel en de uitwerpselen van de keverlarven (die zelf onbereikbaar in de boomschors zitten). Het project richtte zich concreet op 3 quarantaineplagen: *Aromia bungii*, *Agrilus planipennis* en *Pityophthorus juglandis*. Het 'frass' van deze kevers blijkt succesvol te gebruiken voor soortherkenning, niet via morfologie (want te variabel voor betrouwbare identificatie), maar dus wel via de hier gevalideerde moleculaire protocols.

contact: wannes.dermauw@ilvo.vlaanderen.be

project: QFRASS

RISICO-ANALYSE VAN SCHADELIJKE SCHORS- EN AMBROSIAKEVERS IN BELGIË

Rond 2 subfamilies van kevers, met name de schors- en ambrosiakevers *Scolytinae* en *Platypodinae*, verzamelden we in dit Scolibe-project informatie met het oog op een trefzekere opsporings- en beheersingsstrategie. Onderzoekers rangschikten 165 soorten met een invasiegeschiedenis op basis van hun potentiële impact op onze bomen. Aan de hand van deze informatie werden lijsten opgesteld om de monitoringstrategieën te sturen en nadien te verfijnen met modellen, praktijkgegevens en informatie over de meest geschikte vallen. Het project biedt robuuste, op bewijzen gebaseerde richtlijnen voor de monitoring van (de aankomst van) invasieve schors- en ambrosiakevers in België, en ook voor vroege detectie en bestrijding, zodat er - bij ontdekking - op een adequate wijze kan worden gereageerd.

contact: jochem.bonte@ilvo.vlaanderen.be

project: SCOLIBE

RESULTAAT

PLANTENPATHOGENEN DETECTEREN EN IDENTIFICEREN MET NANOPORE SEQUENCING

Een MinION DNA sequenceringsstoel is geschikt en in bepaalde gevallen een meerwaarde voor de detectie en identificatie van plantenpathogenen via metabarcoding. Dat is de conclusie uit enkele casestudies die ILVO uitvoerde in het onderzoeksproject METAMINSURV. Voor een eerste screening op aanwezigheid van schimmelpathogenen op zaden en uit sporenvangers werkte het minstens zo goed als via Illumina sequencing. Menginfecties van floëembacteriën in kaart brengen lukte beter via MinION metabarcoding dan met klassieke Sanger sequencing. MinION metabarcoding werkt op basis van het sequencen van DNA barcodes via zogenoemde nanopore sequencing. Het voordeel is dat de DNA basenvolgorde relatief snel kan bepaald worden via een draagbaar DNA sequenceringsstoel (MinION). Het project METAMINSURV onderzocht de haalbaarheid in een diagnostische context om snel en accuraat plantenpathogenen te detecteren en identificeren.

contact: annelies.haegeman@ilvo.vlaanderen.be

project: METAMINSURV

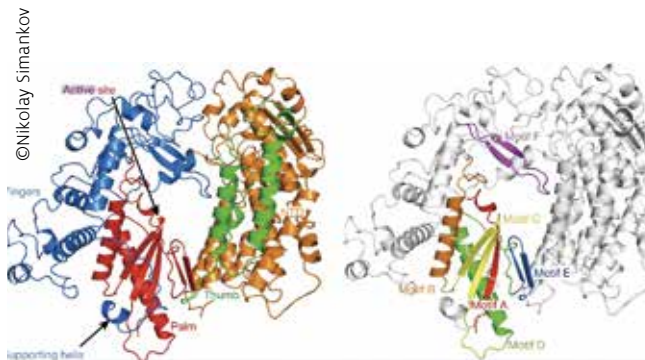
RESULTAAT

NIEUWE TOOL OM RISICO OP UITBRAAK VAN PLANTENVIRUSSEN TE VOORSPELLEN

In het domein van de plantenziekten, meer bepaald van de plantenvirussen, heeft het onderzoeksproject GenoPREDICT een bruikbare voorspellingstool ontwikkeld die het risico op toekomstige uitbraken van ziekten, veroorzaakt door plantenvirussen, beter inschat. Deze virussen, met name uit het Riboviria-rijk, vormen een grote uitdaging voor de wereldwijde ziektebestrijding, vanwege hun snelle evolutie en aanpassingsvermogen aan de gastheer. Bij de beëindiging van het project is de valorisatie al een feit: er is een tool beschikbaar die de Belgische NPPO (National Plant Protection Organization) kan implementeren om haar monitoringsprogramma's naar virusziekten gericht te kunnen opstellen. De tool wordt in een natraject geoptimaliseerd op vlak van gemakkelijke (online) toegankelijkheid. Naast de beschikbaarheid van de voorspellingstool heeft GenoPREDICT waardevolle wetenschappelijke inzichten opgeleverd in virus-gastheerinteracties, transmissiemechanismen en evolutionaire dynamiek.

contact: kris.dejonghe@ilvo.vlaanderen.be

project: GENOPREDICT

NIEUW

BLADAALTJES IN DE AARDBEIENTEELT BEHEERSEN: EERSTE STAPPEN NAAR EEN SYSTEEMBENADERING

In 2024 werden er bladaaltjes vastgesteld in de Vlaamse aardbeienteelt. De aaltjes veroorzaken aanzienlijke schade: planten groeien moeizaam en sterven zelfs af, bladeren en vruchten zijn misvormd. Bij de aardbeiteelers en adviseurs was deze plaag en de beheersing ervan onbekend. In het project ESBBA brengen de onderzoekers in kaart hoe de verspreiding van de aaltjes verloopt.

We verzamelen systematisch informatie over de verspreiding van bladaaltjes in Vlaanderen en op bedrijfsniveau om de omvang van de nieuwe plaag te kennen. Doel is om protocols voor beheersing uit te werken, met hygiënemaatregelen die de aaltjesschade op aardbei afremmen. Beheersingsstrategieën zoals warmte- en curatieve behandelingen worden getest op hun deugdelijkheid, ook onder praktijkomstandigheden. Er komt een gedetailleerd protocol met aanbevelingen voor hygiënemaatregelen die kunnen helpen om de verspreiding van bladaaltjes te verhinderen.

contact: nicole.damme@ilvo.vlaanderen.be

project: ESBBA

VERBETERDE DETECTIE VAN GEREGULEERDE TORRADOVIRUSSEN

Torradovirussen zijn in de plantenwereld een relatief nieuw erkend geslacht binnen de familie *Secoviridae*, dat 18 soorten omvat, waarvan sommige officieel erkend zijn door het International Committee on Taxonomy of Viruses (ICTV) en andere nog in overweging zijn. In het project DETECTORRADO ontwikkelen de onderzoekers generieke diagnostische tools die alle bekende torradovirus-soorten kunnen detecteren, met een hoge gevoeligheid en specificiteit. Voor gereguleerde soorten zoals tomaten-torradovirus, het tomaten-marchitezvirus en het aardappel-rugose-stuntingvirus komen er specifieke tests die voldoen aan internationale diagnostische normen. DETECTORRADO is een Belgisch initiatief gedragen door CRA-W en ILVO. De ontwikkelde detectiemethodes zijn noodzakelijk om de prevalentie en verspreiding van het virus te monitoren in de kritieke landbouwsectoren van België.

contact: kris.dejonghe@ilvo.vlaanderen.be
project: DETECTORRADO

Volksgezondheid
Veiligheid van de Voedselketen
Leefmilieu

QUARANTAINESCHIMMELS IN BELGISCHE BOSSEN MONITOREN VIA INSECTENVALLLEN

In welke mate kan de monitoring op (schadelijke) insecten tegelijk ook worden ingezet voor de opvolging van nieuw binnenkomende exotische schimmelpathogenen die bossen kunnen bedreigen? Dat is de centrale vraag in het onderzoeksproject FUNIN2TRAP. Een apart fijnmazig monitoringsnetwerk voor schimmelpathogenen in onze bossen en rurale gebieden realiseren, om vroege waarnemingen te kunnen doen en dus de kans op succesvolle inperking te vergroten, is onhaalbaar want te duur. Mochten de reeds bestaande insectenvallen ook bruikbaar kunnen zijn om schimmelsporen te vangen, dan zou dit de mogelijkheid en prijs van schimmelmonitoring gunstig beïnvloeden. Daarvoor moet er veel voorafgaandelijk studiewerk worden verricht. Het risico op introductie van exotische pathogenen is toegenomen, onder andere door groeiende internationale handel en klimaatverandering. Hoewel bioveiligheidsmaatregelen de kans op introductie verlagen, blijft monitoring noodzakelijk.

contact: willem.desmedt@ilvo.vlaanderen.be
project: FUNIN2TRAP

Volksgezondheid
Veiligheid van de Voedselketen
Leefmilieu

EUROPESE REFERENTIELABORATORIA (EURL) VOOR PLANTPARASITAIRE NEMATODEN EN BACTERIËN

Sinds 2019 bestaan er in Europa 5 EU-ReferentieLaboratoria (EURL's) voor plantengezondheid. Om het EU-beleid rond de beheersing van ongewenste plantpathogenen te ondersteunen, versterken de EURL's de wetenschappelijke capaciteit om plantschadelijke organismen op te sporen en zo de kans op hun vestiging en verspreiding in de EU te verminderen. ILVO speelt een wetenschappelijke trekkersrol in de EURL's voor de detectie en identificatie van gereguleerde plantpathogene bacteriën en nematoden (aaltjes).

Het doel van de EURL's is de diagnostiek van plantschadelijke organismen te verbeteren en een uniforme kwaliteit in de hele EU te waarborgen. De ILVO-onderzoekers helpen de nationale referentielaboratoria (NRL's) van elke EU-lidstaat bij de implementatie van de Europese plantengezondheidsregelgeving door hen kennis en hulpmiddelen aan te reiken voor nauwkeurige detectie en identificatie van gereguleerde plantparasitaire organismen.

contact: johan.vanvaerenbergh@ilvo.vlaanderen.be
nicole.viaene@ilvo.vlaanderen.be
project: EURL PH BAC 25-27
EURL-NEMA 2025-2027

EURL
European Union Reference Laboratory
for Plant Pathogenic Bacteria

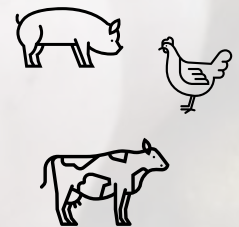

“ In plaats van één parameter geeft een digital twin een totaalbeeld van je veestapel. Dat totaalbeeld houdt ook rekening met de omgeving en de relatie tussen de dieren onderling. Hierdoor zul je het groeipotentieel en de gezondheid van elk dier apart kunnen voorspellen en zelf kunnen testen welke maatregelen het best werken tegen stress of ziekte. ”

Jarissa Maselyne, expert precisieveehouderij, over het potentieel van artificiële intelligentie en 'digital twins' in de dierlijke productie

Uit 'Het komt goed met ons eten' (2025, p.72)

Dierlijke productie

IN DE KIJKER

BETER BESLISSEN DANKZIJ NIEUWE TOOL VOOR MELKVEEHOUDERS

De projectpartners ILVO, Boerenbond, Inagro en Hooibeekhoeve hebben Routeplanner Melkvee voorgesteld: een krachtige online tool die melkveehouders helpt bij het maken van economische keuzes. De tool simuleert uiteenlopende scenario's op maat en met cijfers van het bedrijf. Zowel Inagro als Boerenbond bieden advies aan op basis van de tool via de Kennisportefeuille. De tool houdt rekening met interacties tussen verschillende bedrijfsprocessen zoals veebeweging, ruwvoederproductie, arbeid en mestafzet. Ook de economische impact van maatregelen i.k.v. de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) worden in beeld gebracht. Dit maakt de tool bijzonder waardevol in de context van veranderende regelgeving. De Routeplanner Melkvee sluit aan bij het beleidsplan van Vlaams minister van Landbouw Jo Brouns, voor een meer datagedreven, toekomstgerichte en economisch duurzame landbouw.

contact: jef.vanmeensel@ilvo.vlaanderen.be

Routeplanner Melkvee is vrij beschikbaar via:
<https://shiny.ilvo.be/LM/RouteplannerMelkvee2.0/>

NIEUW

ROUTEPLANNER MELKVEE OOK RICHTING AGRO-ECOLOGIE

Om de agro-ecologische transitie in de melkveehouderij haalbaar te maken, was er nood aan een breder inzicht in de impact van individuele bedrijfsmaatregelen op de totale bedrijfsvoering, zowel op technisch als economisch vlak. De online tool Routeplanner Melkvee kan deze scenario's richting agro-ecologie becijferen.

De gebruiker krijgt factsheets met duidelijke scenario's per maatregel. Via informatiefiches kunnen alle maatregelen met dezelfde parameters en waardes doorgerekend worden zodat er ook op sectorniveau bijgeleerd kan worden over de haalbaarheid van deze maatregelen.

Deze factsheets worden in een volgende fase kritisch besproken in kleine groepen en ingezet tijdens demonstratiemomenten voor melkveehouders en erfbetreders. Zo groeit een consistente methodiek die bedrijven toelaat om gefaseerd te schakelen.

contact: jef.vanmeensel@ilvo.vlaanderen.be

project: DEMO_ROUTEPLANNERMELKVEE

Medegefinancierd door
de Europese Unie

NIEUW

KAN AGRO-ECOLOGIE DE MELKVEEHOUDERIJ VEERKRACHTIGER MAKEN?

Kan de agro-ecologische transitie de Europese melkveehouderij veerkrachtiger maken? Het waterbeheer verbeteren? Beschermen tegen klimaatopwarming of de nood aan pesticiden en antibiotica reduceren? Dat zijn de vragen in het onderzoeksproject TEDY. Concreet wordt een interactieve toolbox uitgewerkt met daarin technische, economische en ecologische informatie, om een meer agro-ecologische bedrijfsvoering te faciliteren en te versnellen. De toolbox focust op klimaatadaptatie, het versterken van de veerkracht van melkveebedrijven, het verbeteren van waterbeheer, en op het beperken van de impact van pesticiden- en antibioticagebruik.

Het project zet in op het sluiten van nutriëntencycli via complementariteit tussen rundveehouderij en akkerbouw en op het verbeteren van ecosystemendiensten, biodiversiteit en gunstige biologische interacties tussen landbouw en omgeving. De agro-ecologische transitie versterkt zo naar verwachting de veerkracht van de Vlaamse melkveebedrijven.

contact: nico.peiren@ilvo.vlaanderen.be

project: TEDY

EUROPEES NETWERK VAN ADVISEURS ONDERSTEUNT DUURZAME VEEHOUDERIJ

LiveNet richt zich op melkveehouderijsystemen maar ook op de andere veehouderijen. Het bouwt een Europees netwerk van adviseurs voor duurzame veehouderij uit om kennisdeling te versnellen, innovatieve adviespraktijken te verspreiden en samenwerking tussen actoren te versterken. Het netwerk is ingebed in nationale AKIS-systemen (voluit Agricultural Knowledge and Innovation Systems), het kennis- en innovatielandschap rond landbouw. In Vlaanderen dragen ILVO en Boerenbond bij aan een betere inbedding van adviesdiensten in het bredere kennis- en innovatiesysteem.

Het project werkt bottom-up en top-down via nationale en Europese netwerken. Innovatieve adviespraktijken (IAP's) worden verzameld, beoordeeld op technische, sociale, economische en ecologische aspecten, en aangepast aan lokale contexten. Voor enkele IAP's worden opschalingsstrategieën uitgewerkt waarvoor ILVO het conceptuele kader en de evaluatierichtlijnen ontwikkelt en partners begeleidt bij de uitvoering ervan.

contact: lies.debruyne@ilvo.vlaanderen.be
project: LIVENET

LOKALE ZUIVELVERWERKING IN DE VOERSTREEK

“Fromage de Bocage” is het resultaat van een regio-ontwikkelingsproject in Voeren en de Euregio Maas-Rijn. De Voerstreek telt familiale melkveebedrijven die het bocagelandschap behouden, maar hun verdienmodel staat onder druk. Het project ZUIVELVOEREN, met ILVO als expertpartner, onderzocht hoe melkveehouders meerwaarde kunnen creëren. Consumenten vragen steeds vaker lokale, ambachtelijke zuivelproducten met een sterk verhaal.

Samen met melkveehouders en Landschapspark Bocage werden scenario's uitgewerkt waarvan het beste leidde tot “Fromage de Bocage”. Dat is een nieuw ontwikkeld halfhard kaasje. ILVO hielp aan het doorgerekend businessplan en een local-for-local distributiesysteem. Dit concept biedt rendabiliteit, samenwerking en uitbreidingsmogelijkheden en toont hoe lokale zuivelverwerking bijdraagt aan een toekomstbestendig verdienmodel én het behoud van het bocagelandschap.

contact: thibault.cloet@ilvo.vlaanderen.be
project: ZUIVELVOEREN

SNELTESTEN VOOR SELECTIEVERE INZET VAN ANTIBIOTICA

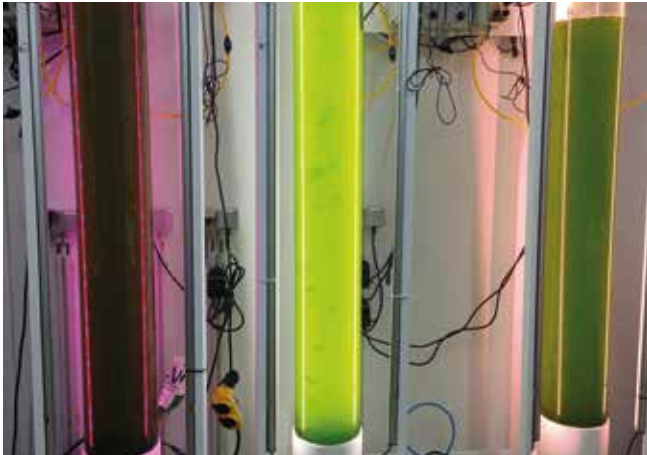
In MELKOPC werkten ILVO, DGZ Vlaanderen, UGent en de Hooibeekhoeve een innovatief behandelconcept uit om niet-ernstige klinische uierontstekingen al dan niet te behandelen met antibiotica. Bacteriologische sneltesten werden hiervoor uitgevoerd bij de dierenarts of op het rundveebedrijf zelf. Een meer selectieve behandeling van niet-ernstige gevallen van klinische mastitis (uierontsteking) bij melkkoeien kan het antibioticagebruik sterk verminderen zonder dat er negatieve effecten optreden. Om deze (nieuwe) praktijk op de melkveebedrijven te bekomen zijn sneltesten voor diagnose cruciaal.

De studie leverde bruikbare protocollen en praktijkervaring op die veehouders en dierenartsen helpen om sneller, consistent en doelgericht te beslissen over de behandeling. De opgebouwde kennis ondersteunt een rationeler antibioticagebruik en kostenbeheersing op Vlaamse melkveebedrijven. Ook werd het draagvlak vergroot voor het toepassen van sneltesten en selectieve therapie in de uiergezondheidszorg.

contact: leen.vandaele@ilvo.vlaanderen.be
project: MELKOPC

RESULTAAT

INMENGEN VAN MICROALGEN IN VLEESKUIKENVOEDER

Een doctoraatsonderzoek binnen het HORIZON Europe GeneBEcon project, toonde het potentieel van *Chlorella vulgaris* aan als duurzaam voedingrediënt bij vleeskuikens mits een correcte verwerking en dosering.

PEF ('pulsed electric field')-verwerking bleek de meest efficiënte methode om de stugge celwand te verstoren en verhoogde de verteerbaarheid met 10 tot 15%. Inclusie van 1 tot 2% *C. vulgaris* in vleeskuikenvoeder had geen noemenswaardig effect op de verteerbaarheid, terwijl vanaf 5% een duidelijke daling in vetverteerbaarheid werd vastgesteld. Autotrofe *C. vulgaris* was beter verteerbaar dan heterotrofe varianten. De effecten op darmgezondheid, prestaties, dierenwelzijn en vleeskwiteit waren beperkt, met vooral lichte veranderingen in vleeskleur.

contact: evelyne.delezie@ilvo.vlaanderen.be
johan.robbens@ilvo.vlaanderen.be

project: GENEBECON

This project is funded by the European Union under the Grant Agreement no. 101061015.

RESULTAAT

HOE PERSISTEERT *SALMONELLA INFANTIS* BIJ VLEESKUIKENS?

Zelfs na grondige reiniging en ontsmetting, van zowel stallen als transportkranen, worden nog sporen van *S. infantis* waargenomen. Dat bleek uit het FOD SALMINF-onderzoeksproject dat de mechanismen achter het persisterende karakter van *Salmonella infantis* onderzocht. Deze bacterie is een van de meest voorkomende Salmonellatypes bij (Belgische) vleeskuikens en kan ronde na ronde hardnekkig blijven circuleren.

Bijna alle *S. infantis*-isolaten bleken zeer antibioticaresistent, maar vertoonden geen verminderde gevoeligheid voor biociden en vormden ook geen sterke biofilms. De officiële *Salmonella*-status op een vleeskuikenbedrijf, die 3 weken voor slacht bepaald wordt via overschoentjes, is niet altijd even betrouwbaar gezien 21% van de toen negatief geteste tomen, toch positief waren bij slacht. Deze inzichten zijn relevant voor pluimveehouders, slachthuizen, adviseurs en beleidsmakers die besmettingscycli van *S. infantis* willen doorbreken.

contact: geertrui.rasschaert@ilvo.vlaanderen.be
project: FOD SALMINF

RESULTAAT

RODE VOGELMIJT VOORKOMEN IN BIO-LEGHENSTALLEN

MOBIO'MITE stelde een 'Baromijter' op die alle info verzamelt over de rode vogelmijt, gaande van de levenscyclus, de verschillende bestrijdingsmethoden en de monitoring ervan op het (ook kleinschalige) pluimveebedrijf. Het document bevat ook tips, specifiek voor mobiele pluimveestallen. Dit CCBT-project mikte op kennisverspreiding rond de preventie en de bestrijding van rode vogelmijt in mobiele pluimveestallen. Naar schatting krijgt ruim 90% van de Belgische leghennenbedrijven ooit te kampen met een rode vogelmijt-besmetting. De reguliere pluimveehouderij gebruikt regelmatig chemische bestrijdingsmiddelen maar de laatste jaren wordt meer onderzoek verricht naar natuurlijke bestrijdingsmiddelen, al blijft de focus liggen op grootschalige bedrijven.

contact: annatachja.degrande@ilvo.vlaanderen.be

project: MOBIO'MITE

NIEUW

OPTIMALISATIE VAN DE UITLOOP BIJ BIO-VARKENS EN BIO-PLUIMVEE

BIO-UITLOOP onderzoekt hoe de nutritionele waarde die bio-leghennen of bio-vleesvarkens halen uit hun uitloop, varieert naargelang seizoen, aard van de uitloop en management. Om de totale rantsoensamenstelling te optimaliseren wordt een methode ontwikkeld om de effectieve nutriëntenopname uit de uitloop zo correct mogelijk in beeld te brengen.

ILVO werkt hiervoor samen met bio-varkens- en bio-leghennenbedrijven. Op deze praktijkbedrijven worden de beïnvloedende factoren gezocht voor de geobserveerde variaties in type uitloop en management, in seizoenen en in diercategorieën. De nieuwe inzichten maken het haalbaarder om de uitloop nutritioneel te waarderen en te optimaliseren en het gebruik ervan te stimuleren.

contact: marta.lourenco@ilvo.vlaanderen.be

project: BIO-UITLOOP

RESULTAAT

VARKENSVOEDER ENKEL VAN NEVENPRODUCTEN

Het is technisch mogelijk om vleesvarkens slachtrijp te krijgen met voeder dat uitsluitend bestaat uit nevenproducten, zonder gebruik van granen of soja. FUTUREPIG toont hiermee aan dat een volledig nevenproductenvoeder een haalbare én duurzame optie is voor de Vlaamse varkenshouderij. Dit sluit aan bij de doelstelling om food-feed competitie te verminderen en circulaire agrovoedingssystemen te versterken.

Groei, karkassenmerken en vleeskwiteit van Piétrain-gekruid vleesvarkens werden gevolgd in een 2 x 2 experiment met 2 vaderlijnen (hoge of lage voederopnamecapaciteit) en twee voeders (een klassiek graan-sojavoeder of een dieet o.b.v. bijproducten met hoog vet- en vezelgehalte). De resultaten tonen geen significante verschillen in prestaties of vleeskwiteit tussen beide voedertypes. De bevindingen ondersteunen de transitie naar meer circulaire productiesystemen waarin reststromen optimaal benut worden en de afhankelijkheid van granen en soja vermindert.

contact: eline.kowalski@ilvo.vlaanderen.be

project: FUTUREPIG

NIEUW

ZEUGEN DUURZAAM VOEDEN VOOR EEN OPTIMALE LACTATIE

Dit VLAIO-LA project wil een beter voederschema op het einde van de dracht ontwikkelen zodat zeugen goed voorbereid zijn op de lactatie. Het huidige één-fase drachtvoeder zorgt voor een inefficiënt herstel. De klassieke voederschema's, voedersamenstellingen en nutriëntenverteerbaarheid worden in kaart gebracht door een enquête bij stakeholders en door voederanalyses en conditie- en verteerbaarheidmetingen op bedrijven. De onderzoekers testen verschillende voederstrategieën en bepalen hun effect op de vrijwillige voederopname en het conditieverloop doorheen de lactatie. Validatie gebeurt via modellering en praktijkproeven op Vlaamse bedrijven. Economische en ecologische impact, met aandacht voor stikstofuitstoot, en de impact op dierenwelzijn zijn onderdeel van de evaluatie. De resultaten worden vertaald naar praktische aanbevelingen voor de drachtfase.

contact: sam.millet@ilvo.vlaanderen.be
alice.vandenbroeke@ilvo.vlaanderen.be

project: DURAZEL

DE EETLUST EN VOEDEROPNAME VAN BIGGEN

FEASTPIG heeft als doel anorexie na het spenen van biggen te verminderen en de voederopname te optimaliseren. Een goede voederopname - vooral rond het spenen - is essentieel voor een gezonde groei van een big. Een aantal beïnvloedende factoren zijn bekend maar de biologische regulatie van eetlust blijft grotendeels onbegrepen. Dit project onderzoekt hoe geboortegewicht, aminozuursamenstelling en microbiota samen de eetlust beïnvloeden.

Een beter begrip van eetlustregulatie helpt om strategieën te ontwikkelen om voederopname na het spenen te verbeteren. Dat zorgt voor een hogere darmgezondheid, minder ziekte en antibioticagebruik en een betere efficiëntie. Inzicht in de rol van aminozuren en microbiële metabolieten opent de deur naar biostimulatoren en innovatieve voeders. De resultaten ondersteunen zowel dierenwelzijn als economische en ecologische duurzaamheid in de veehouderij en zijn relevant voor onderzoekers, voederspecialisten en veehouders.

contact: sam.millet@ilvo.vlaanderen.be

project: FEASTPIG

PROTEOMICS IN DIERWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Het project PROTEOMEPIG heeft de staalname- en verwerkingsmethoden geoptimaliseerd voor mucosale proteomics bij varkens. Het paste dit protocol toe om de effecten van genetica en voeding op het intestinale proteoom te onderzoeken. Massaspectrometrie-gebaseerde proteomics is een veelbelovend hulpmiddel om processen op moleculair niveau te bestuderen a.d.h.v. eiwitkarakterisatie maar robuuste standaarden ontbraken. PROTEOMEPIG, een samenwerking tussen ILVO, UGent en VIB, vulde deze leemte en maakt voortaan betrouwbare analyses van mucosale eiwitten mogelijk. De resultaten benadrukken het belang van standaardisatie en kwaliteitscontrole en vormen een basis voor toekomstig onderzoek en precisie strategieën in de veehouderij.

Darmgezondheid bij varkens is cruciaal voor het verbeteren van de productiviteit, het dierenwelzijn en de duurzaamheid in de veehouderij. De intestinale mucosa speelt een centrale rol door haar betrokkenheid bij nutriëntenabsorptie, immuunrespons en interacties tussen gastheer en microben.

contact: hanne.derijcke@ilvo.vlaanderen.be

project: PROTEOMEPIG

ORALE IJZERSUPPLEMENTEN BIJ BIOLOGISCHE BIGGEN

In de biologische varkenshouderij staat de klassieke ijzerinjectie bij pasgeboren biggen steeds vaker ter discussie. Eerder onderzoek binnen het CCBT-project Bigijzer, op een commercieel niet-biologisch varkensbedrijf, toonde aan dat orale ijzersupplementen even effectief kunnen zijn als injecties mits de opname voldoende hoog is. Het EIP-project Bigijzer 2.0 wil nagaan of deze resultaten ook vertaald kunnen worden naar biologische omstandigheden en mikt op een diervriendelijke en werkbare aanpak voor de praktijk

Bigijzer 2.0 zal de variatie in ijzerstatus op verschillende bedrijven (2 ILVO-proefbedrijven en 4 biologische bedrijven) in kaart brengen en koppelen aan vitaliteit en huidskleur. Op die manier zijn ijzertekorten eenvoudig en visueel detecteerbaar om zo gericht te behandelen. Ook zal onderzocht worden hoe toedieningswijze en wroetmaterialen de vrijwillige opname van oraal ijzer kunnen verhogen.

contact: sophie.goethals@ilvo.vlaanderen.be

project: BIGIJZER 2.0

Medegefinancierd door
de Europese Unie

INTACTE BEREN IN DE BIO-VARKENSHOUDERIJ: KANSEN EN GRENZEN

Het houden van intacte beren in de biologische varkenshouderij is haalbaar, mits aangepast management. Intacte beren hebben een hoger vleespercentage, maar berengeur blijft een belangrijke uitdaging (14% prevalentie) vooral door androstenon. Enkel graskuil vermindert berengeur duidelijk. Consumenten beoordelen vlees zonder berengeur even goed als bargenvlees, en ervaren beperkte inmenging van vlees met berengeur in gehakt niet als afwijkend. Dit biedt perspectief voor verdere valorisatie en vervolgonderzoek, onder meer via genetische selectie.

Het onderzoeksproject Biobeer III, gefinancierd door Dierenwelzijn Vlaanderen, betrok de volledige keten (varkenshouders, verwerkers, retailers) om praktische knelpunten rond gedrag, berengeur, verwerking en consumentenacceptatie aan te pakken. Drie biologische bedrijven testten voederstrategieën (graskuil, een berengeurreducerend commercieel voeder en kastanjetannines) om berengeur te verminderen. De dieren werden gevolgd van geboorte tot slacht, met aandacht voor gedrag, slachresultaten, vleeskwiteit en smaak.

contact: marijke.aluwe@ilvo.vlaanderen.be
alice.vandenbroeke@ilvo.vlaanderen.be

project: BIOBEERIII

WETENSCHAPPELIJK REFERENTIECENTRUM ONDERSTEUNT BELEID ROND DIERENWELZIJN

De Vlaamse overheid richtte in 2025 het Wetenschappelijk Referentiecentrum voor het Dierenwelzijn van Landbouwdieren (RefWel) op. Met dit centrum biedt ILVO wetenschappelijke ondersteuning aan de dienst Dierenwelzijn Vlaanderen. Doel is om kennisdeling, monitoring en beleidsadvies vlotter te maken en zo het beleid (en de toepassing) rond welzijn van landbouwdieren te verbeteren. RefWel richt zich op veehouders, beleidsmakers en andere betrokkenen die met landbouwdieren werken.

De werking focust op het versterken van de kennis over dierenwelzijn bij het personeel van Dierenwelzijn Vlaanderen, veehouders en andere belanghebbenden. Het centrum voert ook studies en analyses uit die het beleid onderbouwen, en rapporteert over het welzijn van landbouwdieren. Daarnaast informeert en sensibiliseert RefWel de sector en het brede publiek over een dierwaardige veehouderij.

RefWel website: <https://refwel.ilvo.be>

contact: sam.decampeneere@ilvo.vlaanderen.be
project: REFVEL

RESULTAAT

MINDER VERLIES DOOR MEER UNIFORMITEIT BINNEN EEN VLEESVARKENSRONDE

De webtool [slachtdoordacht.be](https://www.slachtdoordacht.be), ontwikkeld binnen UNIPIG, biedt varkenshouders meer inzicht in de impact van variatie op hun bedrijf. De tool simuleert de groeicurves van de vleesvarkens en heeft een rekenmodel dat het effect van groeisnelheid, voederconversie, uniformiteit en marktprijzen op het bruto saldo op elk moment toont. Varkenshouders kunnen hiermee, zonder elk dier individueel te wegen, het optimale slachtmoment bepalen en via een geïntegreerd monitoringsprotocol eenvoudig slachtgegevens analyseren om de variatie binnen hun productierondes in kaart te brengen.

Binnen één productieronde kunnen vleesvarkens sterk verschillen in lichaamsgewicht, wat economische en ecologische nadelen veroorzaakt. Het VLAIO-LA-project UNIPIG bracht factoren achter deze variatie in kaart en testte managementstrategieën om ermee om te gaan. Uniformiteit blijkt het resultaat van een combinatie van genetica, zeug- en toomkenmerken en vroege groei. In de 6 interventiestudies werden strategieën onderzocht, gaande van berenkeuze en lactatievoeding tot speenmanagement, voederstrategieën en het vaccin Improvac®.

Webtool: <https://www.slachtdoordacht.be>

contact: sam.millet@ilvo.vlaanderen.be
sophie.goethals@ilvo.vlaanderen.be

project: UNIPIG

RESULTAAT

HOE ONTSMET JE SNIJGEREEDSCHAP VOOR VLEES?

MICMEATOOL heeft alternatieve ontsmettingsmethoden uitgetest, zoals een onderdompeling van 5 seconden in 5% melkzuur of in heet water van 75°C. Deze alternatieven bieden voordelen voor operationele haalbaarheid en veiligheid in omgevingen met hoge productiesnelheid.

De klassiek voorgeschreven methode, om klein snijgereedschap in slachthuizen en uitsnijderijen tijdens productie te ontsmetten met water van 82°C, specificeert geen verplichte contacttijd en heeft nadelen zoals een hoog energieverbruik, verhoogde slijtage van snijmesses en condensatie van waterdamp in de werkruimtes. De onderzoekers ontwikkelden en valideerden een gestandaardiseerd labo-screeningsprotocol om de microbiologische efficiëntie van de ontsmetting objectief te testen. Ze brachten hiermee de efficiëntie van verschillende praktisch toepasbare ontsmettingsmethoden voor klein snijgereedschap in kaart. Enkele veelbelovende alternatieven werden vergeleken met de referentiemethode en gevalideerd tijdens de productie in een reëel slachthuis.

contact: koen.dereu@ilvo.vlaanderen.be

project: MICMEATOOL

VARKENSCAMPUS VERJAART

ILVO, UGent en HoGent vierden het tienjarig bestaan van de onderwijs- en onderzoeksstal Varkenscampus in Merelbeke-Melle. In de stal werden 70 langlopende wetenschappelijke projecten uitgevoerd rond diergezondheid, precisievoeding, dierenwelzijn en ammoniakemissies. Daarnaast ontving men ruim 6.000 bezoekers tijdens rondleidingen, stages, practica en workshops.

ILVO viert tegelijk het elfjarige jubileum van zijn melkvee-onderzoeksstal. Daar staat de balans op meer dan 100 wetenschappelijke proeven, met een duidelijke focus op voeder- en emissieonderzoek.

In de voorbije 10 en 11 jaar is het vraaggedreven onderzoek in de Varkenscampus en de melkveestal diverser geworden en wordt er ook ingezet op sensoren, datacollectie en AI met de droom om sneller vooruitgang te boeken. Wat onveranderd blijft, is de missie: antwoorden vinden op de uitdagingen van de hedendaagse veehouder.

Lees het persbericht

[ILVO, UGent en HoGent maken balans op van 10 jaar Varkenscampus en 11 jaar melkveestal](#)

Aandacht voor infrastructureel dubbel lustrum

Video en virtuele rondleiding in de Varkenscampus: <https://www.ilvolivinglabveehouderij.be/nl/infrastructuur-varkens>

Video en virtuele rondleiding in de melkveestal: <https://www.ilvolivinglabveehouderij.be/nl/infrastructuur-rundvee>

contact: bart.sonck@ilvo.vlaanderen.be
sarah.desmet@ilvo.vlaanderen.be
anneleen.devisscher@ilvo.vlaanderen.be

10 jaar Varkenscampus en 11 jaar Melkveestal

02:05

Tien jaar Varkenscampus en 11 jaar melkveestal
Dubbele verjaardagsviering belicht meerwaarde van de ILVO-onderzoeksstallen

De melkveestal en de Varkenscampus van het Instituut voor Landbouw, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) werden respectievelijk in oktober 2014 en april 2015 ingehuldigd. Hoog tijd dus om de realisaties in beide onderzoeksstallen in de kijker te zetten. Deze stallen zijn immers zowel belangrijk voor het praktijkonderzoek als voor onderwijsdoelinden.

Wie is de regio Merelbeke-Melle laatst dit is ik, kent de grote site van het Instituut voor Landbouw, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO). Daar werden goed een decennium geleden kort na vijftien 2 onderzoeksstallen opgevoeld. Bart Sonck, afdelingshoofd ILVO-Dier, blikt daar lijdens een verryg op terug. "Bij de officiële inhuldiging van de melkveestal was toenmalig minister van Landbouw Joke Schauvliege (vdv) een keis op de lippen op de rode lipen. Zes maanden later nam toenmalig minister van Onderwijs Hilde Clo-

Sterke teams
Sonck maakte van het jubileum gebruik om de teams van beide stallen te bedanken. "Om de verrijking van de dieren en aflooping en samenwerking van de vele proeven in goede banen te leiden, heb je vele handen en goede teams nodig". Acht jaar stond de Varkenscampus onder leiding van Marghe Akveld en de voorbije 2 jaar van Sarah De Smet. Leen Vandaele en Karen Goossens leidde het onderzoek in de melkveestal. Annelien De Visscher doet hier nu de roodbrade.

Rij een feest boort hart, de ook bij de viering van 10 jaar Varkenscampus en 11 jaar melkveestal.

Isaac Dorrisak Mass van de faculteit Diergeneeskunde (UGent) geeft tijdens het programma de praktische samenwerking tijdens de voorbije 10 jaar in de stal. "De Varkenscampus is een mooi voorbeeld van een succesvolle investering tussen onderwijs, onderzoek en praktijk. Het is een unieke

Een decennium onderzoek op de Varkenscampus

Een unieke en noodzakelijke onderzoeks-faciliteit

De voorbije 10 jaar lopen er op de Varkenscampus in Merelbeke-Melle al zowat 70 onderzoeksproeven. Het is een verhaal dat voortdurend verrijkt. Door de unieke balans deze sector stelt er immers nog heel wat te ontdekken. Tijdens de recente verjaardagsviering kreeg Landbouwnier de kans om enkele thema's van nabij te ontdekken.

Vraaggedreven onderzoek in praktijkvriendelijke omstandigheden
Sarah De Smet, coördinator van de dierkennings- en gezondheidsproeven in de Varkenscampus, heeft onderzoek gedaan naar de impact van de Varkenscampus op de praktijk. "Het onderzoek is een voorbeeld van de praktijkvriendelijke onderzoeksomgevingen die de Varkenscampus biedt. Het is een unieke en noodzakelijke onderzoeks-faciliteit die de dierkennings- en gezondheidsproeven in de praktijkvriendelijke omstandigheden van de Varkenscampus." In de foto lopen enkele de dierkennings- en gezondheidsproeven in de praktijkvriendelijke omstandigheden van de Varkenscampus.

Dubbel feest na meer dan tien jaar varkens- en melkveeonderzoek van ILVO, UGent en HOGent

Meer dan 170 wetenschappelijke proeven zijn er uitgevoerd binnen de melkvee-onderzoekstal en de varkenscampus van ILVO. Op de dag van het tienjarig jubileum zijn er bij de varkenscampus 70 wetenschappelijke experimenten uitgevoerd naar diergezondheid, precisievoeder, dierenwelzijn en ammoniakemissies, goed voor 6.000 stages, practica en workshops. Meer dan 100 proeven zijn uitgevoerd in de melkvee-onderzoekstal, die deze week 11 kaarsjes uitblaast. Hier ligt er een duidelijke focus op voeder- en emissieonderzoek.

22 OKTOBER 2025 - Ruben De Keyser

10 jaar varkenscampus en 11 jaar melkveestal bij ILVO

27 oktober 2025

ILVO

ILVO, UGent en HOGENT maken balans op van 11 jaar melkveestal en 10 jaar Varkenscampus

ILVO, UGent en HOGENT vieren het tienjarig bestaan van de onderwijs- en onderzoekstal Varkenscampus in Melle (beka-Melle). In de stal werden 70 wetenschappelijke experimenten uitgevoerd naar diergezondheid, precisievoeder, dierenwelzijn en ammoniakemissies, en 6.000 stages, practica en workshops gegeven. Tegelijkertijd viert ILVO ook het elfjarige jubileum van zijn melkvee-onderzoekstal. Daar staat de balans op meer dan 100 wetenschappelijke proeven, met een duidelijke focus op voeder- en emissieonderzoek.

10 jaar varkenscampus

De stal en het management zijn gericht op het gestructureerd verzamelen van diverse data. Dit gaat onder meer over individuele dieregistratie, individuele en groepsgewichten, voederconsumptie, opvolgen van reproductieparameters, opvolgen van diergedrag en gezondheid (vb. mestscores, huidletsels en manken), karkasgegevens, vleeskwaliteit en klimaatparameters. Om dit nauwkeurig, objectief, uniform en snel te kunnen doen, werd de afgelopen jaren geïnvesteerd in

Het voordeel is dat de Varkenscampus grote(re) groepen studenten te ontvang bioveiligheidsmaatregelen genomen zoals een verplichte varkensvrije periode, douch- en bedrijfskledij.

De Varkenscampus heeft dan ook een onderwijsfaciliteit in de opleidingen Biowetenschappen en Bio-ingenieurs UGent en de afstudeerinstellingen Dierere van de bachelor Agro- en Biotechnologie de opening ontving de Varkenscampus 10 studenten, adviseurs, veehouders en diere

Studenten van de nabijgelegen UGent- en i kunnen er terecht om vaardigheden te le demonstratie en stages, en voor bachelo met een onderzoeksluik. Bovendien ku daarnaast makkelijk in interactie gaan m diervorzorgers en onderzoeksondersteune

Voortdurend innoveren staat centraal bij Vlaamse Varkenscampus

LEVENSONDERZOEK JIM LAMBE 11 OKTOBER 2025

Kruisstaarten bestuderen, data verzamelen en analyseren met kunstmatige intelligentie en dromen van vrijloopkraamhokken onderzoeken. Dat typeert de voortdurende innovatie van tien jaar Varkenscampus in het Vlaamse Mellebeka-Melle.

“ Wij hebben in onze vruchtbare rivierdelta geen last van verwoestijning. Eigenlijk blijven we vooralsnog gespaard van de ergste gevolgen van de klimaatopwarming. We hebben ook al lang geen dramatische misoogsten meer gehad. Daardoor lijken we te denken dat er altijd en overal voor iedereen voldoende, betaalbaar voedsel zal zijn. Maar ook bij ons zijn er risico's die we met de best beschikbare technieken onder controle moeten krijgen. We hebben niet de luxe om technieken bij voorbaat uit te sluiten. ”

Isabel Roldán-Ruiz, wetenschappelijk directeur Plant bij ILVO, over de impact van klimaatverandering in het Middellandse Zeegebied

Uit 'Het komt goed met ons eten' (2025, p. 50)

Klimaat

IN DE KIJKER

HOEVEEL ORGANISCHE KOOLSTOF LEVERT EEN GEWAS?

Hoeveel Effectieve Organische Koolstof (EOC) brengt elk individueel akkerbouwgewas, grastype of groenbedekker in de bodem? Deze vraag van de Vlaamse overheid heeft ILVO beantwoord op basis van beschikbare wetenschappelijke literatuur en proefveldgegevens. In dit rapport zijn dus de koolstofinputs, humificatiecoëfficiënten en EOC-waarden samengebracht. Er zijn ook data over de verhouding tussen bovengrondse en ondergrondse biomassa opgenomen. Voor 4 types groenbedekkers is de biomassa in functie van het zaaitijdstip bepaald.

De bevindingen zijn afgetoetst met de overheidsdiensten en kennisinstellingen, en aanvaard door alle partijen. Ze worden inmiddels o.m. gebruikt voor de ecoregeling "Verhogen organische koolstofgehalte" en voor de Koolstoftool die werd ingebouwd in het Vlaams Bodempaspoort.

Naast het rapport is er een aanvullende gewassenlijst opgemaakt, waarbij waarden zijn bepaald op basis van expertinschatting.

contact: peter.maenhout@ilvo.vlaanderen.be

Rapport:
[Effectieve organische koolstofinput aan bodems door akkerbouwgewassen, grassen en groenbedekkers](#)

RESULTAAT

EUROPESE LANDBOUWBODEMS BIEDEN VEEL POTENTIEEL VOOR KOOLSTOFOPSLAG

Als alle bewezen-werkzame landbouwmaatregelen voor meer koolstofopslag in de landbouwbodems zouden worden toegepast in alle gebieden waar dat haalbaar is, zou de hoeveelheid opgeslagen koolstof, in vergelijking met het niet toepassen van de maatregelen, gelijk zijn aan 10-20% van de huidige landbouwerelateerde broeikasgasemissies in de EU+ regio. Dat is een berekening die is gemaakt in het CarboSeq project, een intern onderzoeksproject van EJP SOIL dat specifiek in kaart bracht hoeveel koolstof Europese landbouwgronden kunnen opslaan en waar dit haalbaar is.

Uit het onderzoek van ILVO blijkt dat een hoger aandeel vlinderbloemige voedergrassen in de rotatie positief gecorreleerd is met de voorraad organische koolstof in de bodem. Biochar lijkt op zich een veelbelovende maatregel te zijn om de voorraad organische koolstof in de bodem te vergroten, maar de beperkte beschikbaarheid van grondstoffen vormt hier nog een belemmering.

contact: greet.ruyschaert@ilvo.vlaanderen.be

project: EJP SOIL – CARBOSEQ

Funded by the Horizon 2020
Framework Programme of the
European Union

NIEUW

MEER KOOLSTOF OPSLAAN ONDER GRASLAND

Veel Vlaamse landbouwkundige graslanden zitten onder hun capaciteit om bodemkoolstof op te slaan. Tegelijk hebben landbouwers er belang bij om hun grasland klimaatrobuuster te maken, maar de bestaande internationale kennis is nog te weinig ontsloten en toepasbaar. C-GRAS zet daarom in op beproefde praktijktools voor een verbeterde bodemgezondheid die gebruiksvriendelijk, effectief en vlot inpasbaar zijn in een bestaande bedrijfsvoering, én eenvoudig te kwantificeren qua impact en kwaliteit. Voor een selectie van beloftevolle beheermethoden gaan de onderzoekers de beschikbare data verzamelen, en extra onderzoek uitvoeren rond grondbewerking, opbrengst, voederwaarde, kostprijs en effecten op bodemgezondheid. ILVO is als onderzoekspartner o.m. verantwoordelijk voor veldproeven met als doel de kwaliteit van de graszode te behouden of te verhogen zonder de bodemkoolstof te verstoren. Het gaat om machinale bewerkingen zoals beluchten, woelen en vernieuwen.

contact: tommy.dhose@ilvo.vlaanderen.be

project: C-GRAS

LACHGAS UIT DE BODEM, EEN ONBEKEND GEGEVEN

In het VLAIO-project LILA zijn 3 onderzoekspartners begonnen met het meten van de emissie uit landbouwbodems van het zeer krachtige broeikasgas lachgas. Dit zal gedurende 3 jaar gebeuren, wat baanbrekend is en nooit eerder uitgevoerd in Vlaanderen. Het effect van lachgas (N_2O) op de opwarming van de aarde is 298 keer sterker dan dat van koolstofdioxide (CO_2). Aangenomen wordt dat de landbouwbodems qua broeikasgasuitstoot goed zijn voor 16% van wat de hele landbouwsector emitteert. Specifiek de lachgasemissies binnen de landbouw komen voor iets meer dan drie kwart uit de bodem. In april 2025 werd de meetcampagne voor lachgas opgezet op veldproeven met aardappelen aangelegd in Merelbeke-Melle (ILVO-Onderzoekskouter) en Kruisem (Viaverda). Doel is om na de kwantificering ook haalbare klimaatmaatregelen (reductie maatregelen voor lachgas) te kunnen voorstellen voor de landbouwpraktijk.

contact: peter.maenhout@ilvo.vlaanderen.be
project: LILA

FRANS-BELGISCHE SAMENWERKING VOOR LAGERE KOOLSTOFVOETAFDruk

Wetenschappers, adviseurs en landbouwers uit Vlaanderen, Wallonië en Frankrijk mikken met het project AGRICLIMATE op een betere interregionale kennisuitwisseling rond praktijken voor klimaatadaptatie en minder broeikasgasuitstoot van landbouwbedrijven. De bewuste praktijken meetbaar en onderling vergelijkbaar maken is een andere ambitie. Dat is nuttig voor de betrokken landbouwbedrijven die gebiedsspecifieke cijfers gaan kunnen voorleggen aan hun grensoverschrijdend-opererende toeleveranciers en afnemers.

In de Frans-Belgische grensregio worden er in de praktijk diverse instrumenten gebruikt die de koolstofvoetafdruk becijferen en helpen verlagen, zoals Klimrek in Vlaanderen, CAP2'ER in Frankrijk en DECIDE in Wallonië. Die instrumenten worden beter op elkaar afgestemd zodat elk instrument een evenwaardig resultaat oplevert. Een specifiek traject is dat rond de impact van hittestress bij melkvee. Grensoverschrijdende boerderijnetwerken kijken naar de zin (positieve impact op dier en productie) en onzin (kostprijs) van innovaties om hittestress te vermijden.

contact: leen.vandaele@ilvo.vlaanderen.be
veerle.vanlinden@ilvo.vlaanderen.be
project: AGRICLIMATE

VIJF JAAR EUROPEES BODEMONDERZOEK VERTAALD NAAR VLAAMSE PRAKTIJK

ILVO, Departement Omgeving en INBO hebben de voor Vlaanderen relevante onderzoeksresultaten uit EJP Soil gebundeld. EJP Soil staat voor Europees 'Joint Programme' voor de Bodem, een project waarin bijna 1000 onderzoekers, beleidsmakers en landbouwstakeholders uit 24 Europese landen gedurende 5 jaar samenwerkten aan kennisopbouw rond thema's zoals koolstofopslag, waterbeheer en bodembiodiversiteit, met nadruk op lokaal toepasbare oplossingen.

Klimaatlim bodembeheer komt in essentie neer op 3 inspanningen: meer koolstof lange tijd in de bodem vastleggen, bodememissies verminderen én de bodem weerbaarder krijgen tegen klimaatextremen. Dit vergt gecombineerde en zorgvuldig gekozen landbouwacties. In januari 2025 organiseerden de Vlaamse onderzoekspartners hierover een drukbezochte bodemstudiedag in Merelbeke-Melle.

contact: greet.ruyschaert@ilvo.vlaanderen.be
adriaan.vanderhasselt@ilvo.vlaanderen.be

EJP Soil Eindrapport:
[EJP Soil - Samenvatting van 5 jaar onderzoek naar klimaatlim beheer en monitoring van landbouwbodems](#)

VLAAMS ACTIEPLATFORM CARBON REMOVALS EN CARBON FARMING VAN START

Met de steun van 9 Vlaamse instanties, onder wie ILVO, is het Vlaams Actieplatform Carbon Removals en Carbon Farming opgericht. Doel is om diverse private en overheidsinitiatieven rond verdienmodellen voor koolstofverwijdering en gereduceerde emissies te ondersteunen, en om verschillende actoren samen te brengen en synergie te creëren. Er zijn 2 coördinatoren aangesteld, die het actieplatform zullen vormgeven in samenwerking met de experts in de materie. Inhoudelijk zet het platform eerst in op carbon farming en koolstofopslag in biomaterialen.

Het Actieplatform is opgebouwd rond 3 strategische netwerken: het navigatienetwerk (verbinding en samenwerking voor het opstellen van beleid en een afsprakenkader), het MRV-netwerk dat geharmoniseerde meetprotocollen, databanken en modellen opstelt voor MRV (Monitoring, Rapporteren, Verificatie) en het financieel netwerk (duurzaam verdienmodel voor carbon farming).

In Vlaanderen is er spontaan veel belangstelling voor koolstoflandbouw, maar de stap naar uitrol liet tot nu toe op zich wachten, wegens gebrek aan een duidelijk kader.

contact: stien.beirinckx@ilvo.vlaanderen.be

IN DE KIJKER

VERDIENEN AAN KOOLSTOFOPSLAG IN VLAANDEREN. EEN BELEIDSADVIES.

Deze ILVO-beleidsnota vat de resultaten samen uit voorbije systeemanalyses over carbon farming. Er worden 3 mogelijke financieringsmechanismen vergeleken en 4 aanbevelingen geformuleerd voor Vlaams beleid.

De nota reikt een categorisatie aan van verschillende bestaande carbon farming systemen in Vlaanderen en het buitenland. Het overzicht verheldert de voor- en nadelen van elke categorie, met een focus op de positie de landbouwer. Finaal spiegelt de nota het Vlaamse beleidswerk aan vergelijkbare processen in de buurlanden en zet ze een aantal werkvelden voor carbon farming beleid uit, rekening houdend met de lopende Europese initiatieven.

Een klemtoon ligt op de socio-economische afwegingen voor de landbouwsector.

contact: ennio.facq@ilvo.vlaanderen.be

Beleidsadvies:
[Carbon Farming in Vlaanderen, verkenning van een aanvullend verdienmodel](#)

RESULTAAT

OPSTART SOILL ALS ONDERSTEUNENDE STRUCTUUR VOOR LIVING LABS

Europa heeft zich in zijn missie "A Soil Deal for Europe" voorgenomen om een succesvolle transitie naar meer gezonde bodems te maken tegen 2030. Om dit te bereiken is één van de doelstellingen om 100 Living Labs en Lighthouses op te zetten. Dit netwerk moet de ontwikkeling en implementatie van allerlei duurzame innovatieve bodempraktijken stimuleren om het transitieproces te versnellen. De Living Labs worden ondersteund door SOILL, een Europees consortium geleid door ENOLL. SOILL promoot het netwerk en de individuele Living Labs en versterkt het via kennisuitwisseling en capacity building. ILVO kreeg de taak om binnen SOILL jaarlijks de werking en impact van de Living Labs te monitoren en te evalueren.

contact: jo.bijttebier@ilvo.vlaanderen.be

project: SOILL

NIEUW

NAAR KLIMAATSLIMME LANDBOUW VIA EEN EUROPEES NETWERK VAN PRAKTIJKCENTRA

In het EU-onderzoeksproject CLIMATESMARTRESEARCH wordt onderzocht hoe klimaatslimme landbouwpraktijken kunnen bijdragen aan klimaatmitigatie en -adaptatie. In een netwerk van 29 onderzoekscentra, verspreid over Europa, worden klimaatslimme landbouwpraktijken ontwikkeld, getest en gevalideerd in verschillende contexten.

Het project bouwt aan een conceptueel kader om de effectiviteit, synergieën en mogelijke trade-offs van klimaatslimme landbouwsystemen te evalueren. Tegelijk worden bestaande beslissingsondersteunende tools verzameld en vergeleken. Praktijkinnovaties worden wetenschappelijk onderbouwd. Via kennisuitwisseling en netwerkactiviteiten worden onderzoekscompetenties versterkt om de bestaande research-practice gap te overbruggen.

Het doel is om zoveel mogelijk dimensies van duurzaamheid te integreren en een systeembenadering te bieden die landbouw beter wapent tegen klimaatverandering.

contact: jo.bijttebier@ilvo.vlaanderen.be

project: CLIMATESMARTRESEARCH

NIEUW

EEN PRAKTISCH EN CORRECT MONITORINGS- EN REGISTRATIESYSTEEM VOOR KOOLSTOFLANDBOUW

Om koolstofopbouw in (landbouw)bodems te certificeren volgens de Europese verordening CRCF gaat CAFAMORE een operationeel monitoringsysteem bouwen dat én voldoende accuraat is, én kosten-efficiënt. De EU wil een systeem dat dubbeltellingen en greenwashing vermijdt. Een eerste taak is om gestandaardiseerde baselines te bepalen, m.a.w. beslissen vanaf welke basissituatie de koolstofopbouw begint te tellen. Ten tweede komt er een prototype van een dataflow voor monitoring, rapportering en verificatie, de registratie van de verhandelbare koolstofopslag of emissiereductie-eenheden en de uiteindelijke aanbidding ervan op de koolstofmarkt.

ILVO maakt een tool om geautomatiseerd de koolstofopbouw in de bodem en via de houtige vegetatie in agroforestry systemen in te schatten, en dat zoveel mogelijk op basis van modellen, publiek beschikbare gegevens en satellietdata. ILVO helpt ook een centraal, ruimtelijk expliciet register te ontwikkelen dat de veilige en conforme uitwisseling van koolstofcertificaten en metadata mogelijk maakt.

contact: greet.ruysschaert@ilvo.vlaanderen.be

project: CAFAMORE

RESULTAAT

EXTRA KOOLSTOFKENGETALLEN VOOR VLAAMSE LULUCF-RAPPORTERING

Met verbeterd datagebruik en aangepaste modellen kan de Vlaamse LULUCF-rapportering op termijn meer bronnen van koolstofopslag meetellen. Het project CARBON FACTORS bundelt daarvoor in zijn projectrapport een aantal onderzochte koolstofkengetalen over momenteel ontbrekende onderdelen. Voor elk type landgebruik (akkerland, grasland, wetlands en ruimtebeslag) hebben de onderzoekers datasets, allometrische modellen en geografische kaartlagen geïnventariseerd om koolstofvoorraden te ramen voor de aanwezige levende biomassa (en hun oppervlaktes). De Vlaamse LULUCF-rapportering (Land Use, Land Use Change and Forestry) telt vandaag enkel in bossen de levende biomassa mee, terwijl ook akkerland, grasland, wetlands en ruimtebeslag relevante koolstofstocks uit die bron bevatten.

Daarnaast werden oplossingen gezocht voor de belemmeringen om veenbodems mee op te nemen in de rapportering (bv. geringe beschikbaarheid van kwaliteitsvolle metingen, de exacte ligging en oppervlakte van veenbodems en uiteenlopende definities). Tot slot zijn de beschikbare (Vlaamse) data geïnventariseerd om de koolstofopslag onder verhard ruimtebeslag in te schatten.

contact: tommy.dhose@ilvo.vlaanderen.be

project: CARBON FACTORS

RESULTAAT

TUINBOUWBEDRIJVEN VINDEN GEPASTE KLIMAATMAATREGELLEN

De eerste 24 groenten- en fruittelers hebben een KLIMREK-T scan en aangepaste begeleiding door de klimaatconsulent gekregen om succesvol hun waterverbruik te rationaliseren, de netto-uitstoot aan broeikasgassen te verbeteren en het bedrijf klimaatbestendiger te maken. Ze leerden daarmee de klimaatbijdrage van de verschillende posten op het tuinbouwbedrijf kennen. De klimaattrajecten bestaan uit een scan en een bijhorende bedrijfsspecifieke klimaatkoers, beide werden ontwikkeld door ILVO, Boerenbond-Projecten, Viaverda en pcfruit in nauwe samenwerking met de piloottelers en verschillende partijen. De voorgestelde maatregelen zijn doorgerekend op milieuwinst, maar ook op economische en praktische haalbaarheid.

Bijzonder voor deze sector is de focus op water. Zo werd een snelle zelfscan ontwikkeld en zijn de watermaatregelen terug te vinden op het Waterportaal van Viaverda, dat ook na afloop van dit project verder geactualiseerd zal worden.

In 2026 worden er meer gespecialiseerde (tuinbouw) klimaatconsulenten opgeleid, én wordt de scankost verlaagd via een nieuwe Vlaamse AKIS-adviessubsidie.

contact: veerle.vanlinden@ilvo.vlaanderen.be

project: KLIMREK-T

RESULTAAT

KLIMREK VOOR AKKERBOUWERS VERDER VERFIJND EN UITGEROLD

Voor de klimaatverduurzaming van de akkerbouwsector zijn er 5 nieuwe klimaatmaatregelen uitgewerkt en becijferd binnen de KLIMREK-methode. Daar bovenop is er een uitgebreide benchmark beschikbaar gekomen voor aardappelteeltbedrijven. Die bevat voorlopig al 51 teelten, opgevolgd op 26 bedrijven.

Het demoproject Klimrek Akkerbouw werkte aan deze verdieping van het klimaattraject via een 20-tal nieuwe scans op akkerbouwbedrijven. Er zijn binnen dit project ook 5 nieuwe consulenten opgeleid bij Inagro, Viaverda en Boerenbond. Die kunnen individuele akkerbouwers gaan begeleiden in een helder onderbouwd plan met voor-het-eigen-bedrijf haalbare klimaatslimme maatregelen.

KLIMREK volgt de internationale LCA-standaarden, verfijnt de berekeningen en past ze aan naar de Vlaamse praktijkcontext.

contact: veerle.vanlinden@ilvo.vlaanderen.be

project: DEMO KLIMREK AKKERBOUW

RESULTAAT

METHAANREDUCERENDE VOEDERSTRATEGIEËN BIJ MELKVEE GETEST EN GOEDGEKEURD

Tien melkveehouders zijn 2 jaar lang door ILVO en Inagro begeleid in het nemen van in totaal 9 voedermaatregelen die in het Convenant Enterische Emissies Rundvee (CEER) erkend zijn om de uitstoot van methaanemissies bij runderen te verminderen. Doel was om de terughoudendheid over de praktische en economische haalbaarheid van deze voedermaatregelen te verminderen, onder meer door de Rantsoentool te updaten en praktijkfiches op te stellen. Uit de KLIMREK-klimaatsscans die voor en na de demoproef op de bedrijven afgenomen werden, bleek dat de toepassing van een voedermaatregel de CO₂-uitstoot per liter melk tot 8% kan doen dalen. Bovendien toonde een meta-analyse aan dat de toepassing van de CEER-voedermaatregelen geen invloed heeft op melkproductie of -samenstelling, in tegenstelling tot wat soms gevreesd wordt. In CEER engageert de landbouwsector en de overheid zich om de methaanuitstoot door rundvee tegen 2030 ernstig te reduceren.

contact: jonas.vandicke@ilvo.vlaanderen.be

project: METHEEN

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

RESULTAAT

BIERDRAF, KOOLZAAD, EENDENKROOS ... TEGEN ENTERISCHE EMISSIES VAN DE KOE

Gerichte voederstrategieën kunnen de enterische methaanuitstoot van melkvee verlagen zonder verlies aan melkproductie, en zelfs met productiewinst. Dat is het belangrijkste resultaat van het VLAIO LA-traject HappyClimi. ILVO toonde aan dat de erkende maatregel met koolzaadschroot en bierdraf in de praktijk breder inzetbaar is dan tot nu toe aangenomen. Op 4 melkveebedrijven leidde dit rantsoen tot 2,4% minder methaanuitstoot, terwijl de melkproductie gemiddeld met 4,6% steeg. Omgerekend betekent dit 5,6% minder methaan per kg drogestofopname en 8,2% minder methaan per kg melk. Nog in HappyClimi ontdekten UGent-onderzoekers na een uitgebreide in-vitro-screening dat onder meer eendenkroos, het bruinwier *Alaria* en hopbellen een methaanreducerend potentieel lijken te hebben als toekomstig voedermiddel. Zij verdienen verdere uitwerking voor toekomstige erkenning.

De resultaten bieden concrete, haalbare hefboomen om de klimaatdoelstellingen binnen het Convenant Enterische Emissies Rundvee te realiseren.

contact: tim.vandegucht@ilvo.vlaanderen.be

project: HAPPYCLIMI

RESULTAAT

METHAANREDUCTIE BIJ GRAZEND MELKVEE

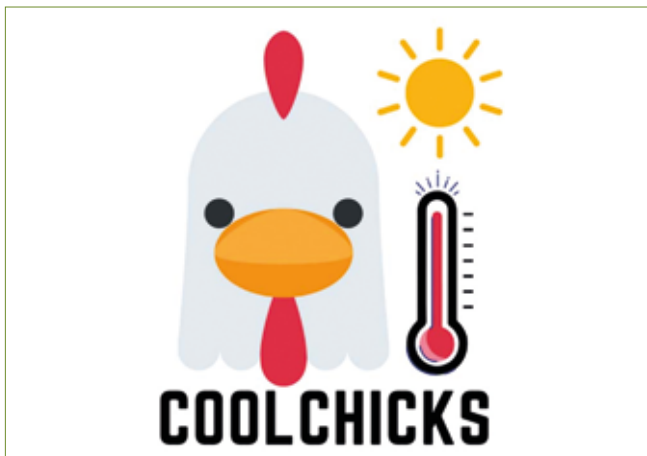
Aan melkkoeien een beperkte begrazing (6 uur) geven, verlaagt hun enterische methaanuitstoot significant, in vergelijking met dieren op stal te houden en te voederen. En dat gaat niet ten koste van de productiviteit. Dat is een resultaat uit het project METHGRAS, dat zowel het effect van voorjaars- als van najaarsbegrazing op de methaanemissies heeft geëvalueerd. De koeien werden telkens in 3 voederregimes gestopt: volledig binnenvoeren, 6 uur grazen op Engels raaigras (en de resttijd op stal) of hetzelfde, maar dan op een biodivers Engels raaigras met witte klaver en smalle weegbree. De productie van de hoeveelheid meetmelk verschilde niet significant tussen de 3 groepen, maar de methaanproductie daalde aanzienlijk bij beide grazende groepen. Op de 2 soorten graasweides was er een vergelijkbare vers gras-opname én methaanreductie. Het biodivers grasland bleef wel persistenter groeien onder de zomerdroogte.

contact: nico.peiren@ilvo.vlaanderen.be

project: METHGRAS

RESULTAAT

BEDRIJFSSPECIEK HITTE-ACTIEPLAN VOOR DE PLUIMVEESECTOR

COOLCHICKS ontwikkelde een wetenschappelijk onderbouwde online tool voor het opstarten van een bedrijfsspecifiek hitte-actieplan. Hierdoor kan de Vlaamse pluimveesector veerkrachtiger optreden bij een steeds toenemende kans op hittestress. Sterfte in de stallen en andere hittegerelateerde gezondheidsproblemen bij pluimvee zullen verlagen, wat zorgt voor een beter dierenwelzijn en een meer maatschappelijk gedragen pluimveehouderij.

Tijdens dit VLAIO-LA-traject bepaalden de onderzoekers dier- en omgevingsgebonden parameters om de gevolgen van hittestress bij pluimvee te kwantificeren. De impact van diverse potentiële incubatie-, management-, voeder-, water-, klimaat- en staltechnische strategieën (of combinaties) werd o.b.v. literatuur en onderzoek geëvalueerd voor productieresultaten, gezondheid en dierenwelzijn. Deze inzichten resulteerden in een bedrijfsspecifiek hitte-actieplan voor de pluimveesector met doeltreffende, economische en praktisch haalbare aanbevelingen.

contact: renee.debaets@ilvo.vlaanderen.be
evelyne.delezie@ilvo.vlaanderen.be

project: COOLCHICKS

[Meer over het COOLCHICKS-project](#)

PERSBERICHT

HITTEPLAN VOOR VARKENS OP BASIS VAN RECENT ILVO-ONDERZOEK

De wetenschappelijke inzichten rond hittestress bij varkens en hoe die te verminderen zijn gebundeld in een heus hitteplan. Uit het doctoraatsonderzoek van L. De Prekel (UGent & ILVO), uit het bredere VLAIO-project COOLPIGS en uit een internationale literatuurstudie blijkt dat de beheersing van hittestress bij varkens een veelzijdige set vergt van relatief eenvoudige maatregelen. Zo bijvoorbeeld meer ruimte per dier, toevoeging van antioxidanten aan het voeder, vernevelingsystemen, extra ventilatie en koelere luchtinlaten. Zij verlichten aantoonbaar de effecten van hitte.

Hittestress bij varkens treedt al op vanaf 24°C buitentemperatuur. Varkens kunnen hun lichaamswarmte moeilijk kwijt, beginnen te hijgen, eten en groeien minder. Sommige varkens, zoals zwaardere gecasteerde mannetjes en zeugen in de kraamstal zijn extra kwetsbaar.

De varkenssector is de eerste dierlijke sector in Vlaanderen met een hitteplan. De implementatie wordt ondersteund via VLIF-subsidies.

[Hitteplan voor de Vlaamse Varkenshouderij](#)

contact: alice.vandenbroeke@ilvo.vlaanderen.be

RESULTAAT

SOJA SCHRAPPEN UIT DE BIOLOGISCHE MELKVEEHOUDERIJ, KAN DAT?

Beloftevolle alternatieven voor biologische sojaschilfers als eiwitcorrector in (winter)rantsoenen voor melkkoeien bestaan wel degelijk, zo blijkt uit SOMEBIO. In dit project werd onderzocht hoe Vlaamse biologische melkveehouders hun klimaatimpact kunnen verlagen door meer voederautonomie en minder afhankelijkheid van ingevoerde soja, zonder dat dit de methaanemissie verhoogt en met behoud van economische haalbaarheid. Afhankelijk van de individuele bedrijfsvoering experimenteerden de deelnemende melkveehouders met lijnzaad-, koolzaad-, hennep- of zonnebloemschilfers.

In de praktijk blijft het nog steeds lastig om éénzelfde voerwinst per koe te realiseren, aangezien sojaschilfers doorgaans goedkoper zijn per kilogram DVE dan de 4 onderzochte alternatieven. De biomelk-zonder-sojaschilfers zou dus duurder moeten worden verkocht om rendabel te zijn. De inschatting van de methaanemissie - via modelberekening - wijst op een daling bij gebruik van hennep- en lijnzaadschilfers en een stijging bij gebruik van zonnebloemschilfers. Voor koolzaadschilfers waren de data onvoldoende kwalitatief voor een uitspraak.

contact: tine.vandenbossche@ilvo.vlaanderen.be
project: SOMEBIO

RESULTAAT

VERSNELD GESLACHTSRIJPE VISSSEN IN OPWARMENDE ZEE

In de mariene zones die het snelst opwarmen gaan die vissoorten dominanter en overvloediger opduiken, die erin slagen om versneld geslachtsrijp en dus reproduceerbaar te worden (de r-strategie). In regio's die langzamer opwarmen zien de wetenschappers dan weer vissoorten toenemen die weten op te klimmen in de voedselpiramide en die dus succesvoller zijn als roofvis (de K-strategie). Dat staat in een peerreviewde publicatie vanuit MAESTRO, gebaseerd op visserij survey data-analyses over heel Europa.

Via MAESTRO (cliMate chAnge EffectS on exploiTed maRine cOMmunities), een project van FRB-CESAB, is internationaal bekeken hoe klimaat en visserij de functionele diversiteit van vis- en bentische gemeenschappen beïnvloeden. FRB-CESAB is een Frans netwerk voor synthese en analyse van biodiversiteit, dat zich voornamelijk richt op het schrijven van wetenschappelijke publicaties.

Ook de toekomstige reacties van visgemeenschappen, tot eind 21ste eeuw, op de klimaatopwarming zijn voorspeld om te helpen bij het ontwerp van alternatieve vangststrategieën met zo min mogelijk visserijimpact.

contact: gert.vanhoey@ilvo.vlaanderen.be
project: MAESTRO

NIEUW

KLIMAATWEERBAARHEID BEVORDEREN IN EUROPESE VISSERIJEN

De klimaatverandering kan de wereldwijde visbiomassa deze eeuw naar schatting met 30% doen dalen, door veranderende watertemperaturen en verzuring, verschuivende migratiepatronen, opduikende uitheemse soorten en andere ecosysteemverstoringen. Met Infinifish ontwikkelen onderzoekers en stakeholders onmiddellijk bruikbare maatregelen: betere monitoring van ecosystemen en visserijen, het verminderen van visserijimpact op klimaat en natuur, en innovatieve technologieën voor vissers en andere betrokkenen.

Het project werkt transdisciplinair, met technologische, sociale en natuurwetenschappen. Innovaties worden gedemonstreerd en gevalideerd in pilotcases, elk in een specifieke regio en visserij. Tussentijdse resultaten helpen het ontwerp iteratief te verbeteren. Een deel van de pilotcases koppelt technologische ontwikkeling aan sociale studies die kansen en barrières voor toepassing in kaart brengen en directe feedback leveren.

contact: els.torreale@ilvo.vlaanderen.be
hanne.derijcke@ilvo.vlaanderen.be
project: INFINIFISH

RESULTAAT

WERELDWIJDE SAMENWERKING ROND KLIMAAT EN VOEDSELZEKERHEID

Onder de noemer "Food Systems and Climate" heeft een netwerk van 28 partnerorganisaties uit 3 continenten (Europa, Afrika en Latijns-Amerika) op strategisch niveau onderzoekscalls, projectstrategieën en een holistische aanpak opgezet om mondiaal het voedselsysteem onder een wijzigend klimaat gestroomlijnd verder te laten transformeren. Concreet zijn er in dit ERA-Net Cofund FOSC 17 grootschalige internationale onderzoeksprojecten gefinancierd en uitgevoerd. Het netwerk leverde interessante inhoudelijke resultaten op, en ook werkbare formats voor monitoring, impactbeoordeling en informatie-uitwisseling tussen partners. De 17 projecten bieden bouwstenen voor beleid en praktijk rond voedsel- en voedingszekerheid, duurzame landbouw en veerkrachtige waardeketens.

Voor ILVO en de andere partners betekent dit project een versterkt internationaal netwerk en een duidelijke rol in de verdere uitbouw van gezamenlijke onderzoeksagenda's via onder meer het Green ERA-Hub netwerkproject.

contact: hendrik.deruyck@ilvo.vlaanderen.be
project: ERA-NET COFUND FOSC

“ Het mag een wonder heten dat we er als maatschappij in slagen om inwoners van steden zoals Londen elke dag opnieuw te voorzien van 3 gevarieerde maaltijden. (maar) We mogen niet blind zijn voor de problemen die er zijn: de klimaatverandering, het verlies aan biodiversiteit, de ethische vragen over dierenwelzijn, de socio-economische situatie waarin landbouwbedrijven zich gevangen voelen, de scheefgetrokken machtsverhoudingen in de voedselketen, de beschikbaarheid van water, en de toenemende obesitasproblematiek in grote delen van de wereld.

”

Joris Relaes, administrateur-generaal van ILVO, over de uitdagingen waar de agrovoedingssector voor staat

Uit 'Het komt goed met ons eten' (2025, p. 161-162)

Milieu
en omgeving

RESULTAAT

EEN HAALBARE TOOL VOOR LAAG-EIWIT-VOEDEREN ALS PAS-MAATREGEL BIJ VLEESVEE

Dankzij ELP-Beef hebben vleesveehouders nu een langverwachte, betrouwbare en administratief haalbare tool in handen om aan te tonen dat ze hun dieren op een correcte manier eiwitarmere rantsoenen voederen. Daarvan is al langer geweten dat het de ammoniakuitstoot bij runderen sterk kan verminderen. De tool is gebaseerd op rantsoengegevens, dieraantallen, voedervoorraden en voederwaardes en werd gedurende een jaar uitvoerig getest op 3 vleesveebedrijven. Het referentie eiwitgehalte waartegen vleesveebedrijven zullen moeten reduceren, werd bepaald door het opstellen van een referentiedatabase met Vlaamse praktijkrantsoenen. Daarnaast werden er ook duidelijke randvoorwaarden opgesteld om te voldoen aan de stikstofwetgeving. Eind 2025 kon laag-eiwit-voeding hierdoor als bron-gerichte maatregel voorgedragen worden voor de officiële lijst met ammoniakemissiereducerende maatregelen (AER) voor afmestbedrijven.

contact: karen.goossens@ilvo.vlaanderen.be
project: ELP-BEEF

RESULTAAT

STIKSTOFREDUCTIE IN DE BIOLOGISCHE VEEHOUDERIJ

Welke ammoniakemissiearme (AEA-)technieken en PAS-maatregelen uit de gangbare veehouderij zijn haalbaar, wettelijk toegestaan en economisch haalbaar voor biologische varkens-, pluimvee- en geitenhouderijen? Uit het RAMBIO-project blijkt duidelijk dat de opties voor bio beperkt zijn en dat verder onderzoek nodig is om effectieve maatregelen op maat van bio te ontwikkelen. In het eindrapport staan per gangbare maatregel het emissiereductieprincipe en het potentieel opgesteld, net als de compatibiliteit en haalbaarheid in een biocontext. Het identificeren van de knelpunten voor bio heeft al geleid tot een vervolproject (BOWIE), waarin onder andere een meetmethode voor natuurlijk geventileerde stallen met buitenloop wordt ontwikkeld en de effecten van biologische praktijkvoering, zoals temperatuursinvloeden en lagere bezettingsdichtheden, verder worden onderzocht.

contact: laura.peeters@ilvo.vlaanderen.be
project: RAMBIO

Rapport:
[Screening van ammoniakemissiereducerende maatregelen op toepasbaarheid in de biologische veehouderij](#)

NIEUW

HAALBARE MAATREGELEN VOOR AMMONIAKREDUCTIE BIJ BIOLOGISCHE VARKENS EN PLUIMVEE

In BOWIE wordt ingezet op geschikte meetmethoden en praktisch haalbare ammoniakreductiemaatregelen voor natuurlijk geventileerde varkens- en pluimveestallen met buitenloop en lagere bezettingsgraad. Concreet zijn dit uitdagingen waar biologische en welzijnsgerichte veehouders tegenaan lopen in de huidige stikstofaanpak. In de eerste projectfase die nu loopt, worden meetmethoden ontwikkeld op basis van o.a. tracergas- en dronemetingen. Ook wordt de invloed van lagere bezettingsgraden bij vleesvarkens onderzocht. In de tweede projectfase zullen in overleg met de sector enkele breed toepasbare ammoniakreducerende maatregelen geselecteerd en gecombineerd getest worden bij zowel leghennen als vleesvarkens.

contact: laura.peeters@ilvo.vlaanderen.be
project: BOWIE

RESULTAAT

MANAGEMENT TOOLS VOOR CIRCULAIRE, GEMENGDE MELKVEEHOUDERIJ

ILVO en partners hebben een prototype ontwikkeld van een budgetvriendelijke tool voor online monitoring van emissies en stalklimaat op maat van de Europese melkveehouderij. De tool heet OTICE of 'Online Tool for Monitoring Indoor Barn Climate and Emissions'. De ontwikkeling maakt deel uit van het project Dairymix, dat de gemengde melkveehouderij in Europa wil ondersteunen in een duurzame transitie. OTICE werd als prototype geïmplementeerd in een mogelijke tool voor de boer om concentraties van ammoniak en zijn stalklimaat te kunnen monitoren. Omdat OTICE kan zorgen voor een sterke toename van beschikbare emissiedata op Europees niveau, werd er ook een theoretische oefening gedaan om te bekijken hoe een emissiedatabase op Europees niveau eruit zou kunnen zien. Hieruit zijn een databasemodel voortgevloeid en een datadeelovereenkomst die de basis leggen voor een toekomstige implementatie.

Meer info: www.dairymix.eu

contact: kobe.coorevits@ilvo.vlaanderen.be

project: DAIRYMIX

IN DE KIJKER

HOE DE CONCENTRATIE AMMONIAK IN STALLUCHT METEN?

Om de emissie van ammoniak (NH_3) uit veestallen te bepalen, moet een luchtstaal van de uitgaande stallucht genomen worden en hiervan de NH_3 -concentratie worden bepaald. Ook de achtergrond NH_3 -concentratie van een luchtstaal buiten de stal moet gemeten worden. Door het verschil in NH_3 -concentratie binnen en buiten de stal te combineren met het ventilatiedebiet, kan de emissie berekend worden (Hassouna et al., 2016).

De ammoniak-concentratie meten en de emissie bepalen is niet eenvoudig, zeker niet in de variabele omstandigheden van een stal, en er is nood aan goede meetmethodes. Om de juiste meetmethodes te kiezen om het beleid op te baseren, geeft dit rapport een overzicht van diverse methodes om de ammoniakconcentratie in een luchtstaal te meten. Het rapport illustreert ook hoe methodes erkend kunnen worden door equivalentie aan te tonen met erkende meetmethodes, en beoordeelt hun toepasbaarheid.

contact: an.verfaillie@ilvo.vlaanderen.be

Rapport: [Screening van meetmethodes voor de bepaling van ammoniakconcentraties in stallucht](#)

NIEUW

RICHTLIJNEN VOOR HET BEPALEN VAN EMISSIES UIT VEESTALLEN

Het correct meten van emissies uit stallen is een erg complexe materie waarvoor verschillende protocollen bestaan en gehanteerd worden door verschillende landen. Om dit beter te stroomlijnen én de protocollen bovendien te updaten met de meest recente wetenschappelijke kennis, werd een samenwerkingsverband opgestart tussen Vlaanderen (ILVO, VITO) en Nederland (WLR en TNO). Dit partnerschap, gefinancierd door de Nederlandse overheid, wil meetrichtlijnen opstellen voor het bepalen van emissies uit veestallen die zowel in Vlaanderen als in Nederland worden gebruikt en erkend, zodat metingen uitgevoerd in het ene of het andere land vlugger aanvaard worden. Ondertussen is een tweede versie van de Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen gepubliceerd, en wordt er hard gewerkt aan een derde versie, waarin de feedback gegeven door verschillende Nederlandse en Vlaamse stakeholders op versie 1 en 2 verder wordt verwerkt.

contact: eva.brusselman@ilvo.vlaanderen.be

Rapport: [Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen](#)

PROJECTNIEUWS

WELKE STIKSTOFMAATREGEL PAST BIJ JOUW STAL? NIEUWE DUURZAAMHEIDSMATRIX WIJST DE WEG

Hoe kies je als veehouder de juiste maatregel om de (stikstof) uitstoot op je bedrijf te verlagen? Omdat het niet eenvoudig is om tussen alle mogelijkheden en regels door de beste keuze te maken, is er nu de duurzaamheidsmatrix: een handige Excel-tool voor Vlaamse en Nederlandse varkens- en pluimveehouders. Op basis van je locatie, diersoort, type stal, technische affiniteit en gewenste reductie kan je verschillende scenario's simuleren en vergelijken op emissiereductiepercentage en toepasbaarheid. Nadien kan je per stal je gewenste keuze aan maatregelen selecteren en meer (technische) info raadplegen. Het resultaat is eenvoudig te exporteren als PDF voor overleg met adviseurs of als bijlage bij een vergunningsdossier. De duurzaamheidsmatrix is ontwikkeld binnen het project RAMBO.

De duurzaamheidsmatrix is gratis beschikbaar op:
www.interregvlandeu/rambo/duurzaamheidsmatrix

PROJECTNIEUWS

EERSTE RESULTATEN AMMONIAKREDUCTIEMAATREGELEN IN DE PLUIMVEEHOUDERIJ

RAMBO onderzoekt, test en evalueert 10 beloftevolle technieken voor pluimveehouders om hun ammoniakuitstoot te verminderen. Bij leghennen lijkt het vaker afdraaien van mestbanden een makkelijke en effectieve maatregel. Het vaker verwijderen van strooisel daarentegen heeft slechts enkele dagen effect, terwijl de handeling arbeidsintensiever is. Bij vleeskuikens toont het gebruik van vlaspulver als strooiselmateriaal zich dan weer veelbelovend. Het aanzuren van de strooisellaag kan ook interessant zijn, afhankelijk van het type product. RAMBO test verder of ook voedersamenstelling, zeolieten in strooisel of voer en rassenverschillen interessante en haalbare reductiemaatregelen zijn. Dit in nauw overleg met de pluimveesector in Vlaanderen en Nederland.

Meer info: <https://interregvlandeu/rambo/>

PROJECTNIEUWS

EERSTE RESULTATEN AMMONIAKREDUCTIEMAATREGELEN IN DE VARKENSHOUDERIJ

Net als bij pluimveehouders onderzoekt RAMBO hoe varkenshouders de ammoniakuitstoot van hun bedrijf kunnen verminderen. Er worden 5 beloftevolle technieken onderzocht, getest en geëvalueerd. Dagontmesting, waarbij de mest dagelijks uit de stallen wordt verwijderd en daardoor minder lang in contact komt met de lucht, toont zich het veelbelovendst. Bij biggen werd al een reductie van 85% gemeten, bij vleesvarkens daalt de impact tot een reductie van 60%. Binnen RAMBO wordt gekeken hoe dit percentage verder verhoogd kan worden via managementmaatregelen. Andere maatregelen zoals voederaanpassingen, zeolieten in de luchtwasser en mestputadditieven, geven voorlopig een minder eenduidig resultaat. RAMBO koppelt regelmatig terug met tussentijdse resultaten naar de Vlaamse en Nederlandse stakeholders.

contact: chari.vandenbussche@ilvo.vlaanderen.be
project: RAMBO

Interreg
Vlaanderen-Nederland

inagro

Proefbedrijf
Pluimveehouderij
Provincie Antwerpen

ILVO

BOEREN

RAMBO

ZLTO

DE WERVEN

NEXT FARMER

PROVINCIE ANTWERPEN

EUROPESE UNIE

WEL-VLAANDEREN

Oost-Vlaanderen

Provincie Antwerpen

VLAIO

Provincie Noord-Brabant

EXTRA OPTIES VOOR STIKSTOFREDUCTIE IN DE VLAAMSE VEEHOUDERIJ

Het Vlaamse onderzoeksproject RAMMONIA mikt op het uitbreiden van de lijst met ammoniakemissiereducerende maatregelen (AERM-lijst), waarmee veehouders hun PAS-doelstellingen tegen 2030 kunnen realiseren. Minstens vier (twee voor varkens, één voor pluimvee en één voor melkvee) ammoniakemissie reducerende maatregelen/maatregelcombinaties die breed inzetbaar, voldoende handhaafbaar, betaalbaar en valoriseerbaar zijn, worden in de praktijk getest en bemeten.

De metingen gebeuren volgens de officiële richtlijnen voor emissiebepaling en dienen als basis voor een erkenningsaanvraag bij de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). ILVO zal het Proefbedrijf Pluimveehouderij, Inagro, PVL en Hooibeekhoeve opleiden om die metingen zelfstandig uit te kunnen voeren. RAMMONIA wordt door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij gefinancierd en zal afgerond worden in 2030.

contact: helder.maertens@ilvo.vlaanderen.be

project: RAMMONIA

IN DE KIJKER

ANALYSE EMISSIEFACTOREN LEGKIPPEN

ILVO voerde in opdracht van het departement Omgeving van de Vlaamse overheid een wetenschappelijke studie uit om de emissiefactoren voor ammoniak, geur en fijn stof, opgenomen in de bijlage van het Milieueffectenrapportage Richtlijnenboek Landbouwdieren (MER-RLB), te actualiseren. Zijn er nieuwe wetenschappelijke inzichten die in rekening moeten worden gebracht? Als gevolg van veranderingen in stalrichting en voer- en stalmanagement kunnen emissies namelijk veranderen en er kunnen nieuwe wetenschappelijke inzichten zijn. De auteurs besluiten dat er weinig redenen zijn om de emissiefactoren voor opfoklegkippen en legkippen te wijzigen. Hoewel werd vastgesteld dat enkele emissiefactoren voor ammoniak in Vlaanderen mogelijks te laag liggen, is verder onderzoek nodig om dit met zekerheid te kunnen bevestigen. Daarnaast stellen ze een wijziging voor aan de AEA-lijst zelf, concreet wat droogtunnels bij legkippen betreft. Dit rapport is een deelrapport van de volledige studie en beperkt zich tot de diercategorie opfoklegkippen en legkippen.

contact: raf.verdoodt@ilvo.vlaanderen.be

Rapport:
[Analyse van de emissiefactoren voor ammoniak, geur en fijn stof zoals opgenomen in het MER Richtlijnenboek Landbouwdieren](#)

IN DE KIJKER

AMMONIAK-EMISSIEMEETCAMPAGNE IN VLAAMSE MELKVEESTALLEN LEIDT TOT NIEUWE INZICHTEN

Uit een eerste gedetailleerde meetcampagne van ammoniakemissies in 4 doorsnee melkveestallen in Vlaanderen, blijkt dat er grote verschillen zijn in de uitstoot van dag tot dag. Dit wijst erop dat continu meten het betrouwbaarste emissiecijfer oplevert. Opvallend is ook dat de grootte van het met mest bevulde vloeroppervlak, naast het aantal dieren, een belangrijke impact heeft op de stalemissies. Nochtans wordt dat in de huidige berekeningen niet meegeteld. De resultaten van de fysieke metingen werden ook vergeleken met berekeningen volgens 2 gangbare meetmethodes: de Vlaamse ILVO-meetmethode en de VERA-meetmethode die in Nederland, Duitsland en Denemarken courant is. Dit bracht belangrijke optimalisaties voor beide methoden aan het licht. Nederland en Vlaanderen zijn momenteel samen robuustere meetprotocollen aan het ontwikkelen. De inzichten uit deze meetcampagne, gefinancierd door het Beleidsdomein Omgeving, worden daarin meegenomen.

contact: eva.brusselman@ilvo.vlaanderen.be

Rapport:
[Meetcampagne voor de bepaling van de ammoniakemissies van een traditionele melkveestal](#)

BEMESTING EN TEELTROTATIES VOOR REDUCTIE VAN DE N-VELDEMISSIES

Welke teeltrotaties en bemestingsstrategieën zijn in staat om de stikstofverliezen vanuit landbouwpercelen verder te beperken? Die vraag beantwoorden we in het onderzoeksproject BRON. De identificatie van gunstige managementpraktijken en/of mitigerende maatregelen focust in de eerste plaats op ammoniakveldemissies, zonder hierbij echter de mogelijke neveneffecten op stikstofuitspoeling of lachgas (N_2O) emissies uit het oog te verliezen. De naar voor geschoven praktijken en maatregelen kunnen de Vlaamse landbouwsector helpen om de impact op het milieu maar ook de klimaatopwarming verder te verkleinen. Aangepaste managementpraktijken en mitigerende maatregelen kunnen ook in het kader van de PAS (Programmatische Aanpak Stikstof) aangewend worden om de doelen ten aanzien van nabij gelegen natuurgebieden te halen. Tegelijk is op voorhand de kostprijs duidelijk, en daarvan afgeleid de ondersteuning en begeleiding nodig om de praktijken en maatregelen ingang te doen vinden.

contact: peter.maenhout@ilvo.vlaanderen.be

project: BRON

INTEGRALE AANPAK VAN AMMONIAK VELDEMISSIES UIT DE VLAAMSE LANDBOUW

Welke mogelijkheden zijn er voor de landbouwers om de ammoniakemissies op hun velden tot een minimum te beperken, zonder daarbij het probleem te verschuiven naar uitspoeling en zonder de emissie van lachgas te verhogen? Deze vraag staat centraal in het onderzoeksproject A-MOVE. Eén derde van alle landbouw gerelateerde ammoniakemissies is afkomstig van het gebruik van mest of kunstmest op de akkers en graslanden. Het ontbreekt in Vlaanderen echter aan kennis van de onderliggende mechanismen, en ook aan onderzoek naar werkbare maatregelen om de genoemde emissies te reduceren. A-MOVE gaat na wat de impact van mestkwaliteit op de te verwachten ammoniakemissies is. Daarnaast zullen we de ammoniakemissies in verschillende bodemtypes bij het uitrijden van dierlijke mest of het toepassen van kunstmest in kaart brengen. Finaal wordt via veldproeven het mitigatiepotentieel van verschillende beheers- en bemestingspraktijken onderzocht.

contact: peter.maenhout@ilvo.vlaanderen.be

project: A-MOVE

IN DE KIJKER

PFAS IN NOORDZEEGARNALEN: VOORTSCHRIJDEND INZICHT

In opdracht van het kabinet van de minister van Zeevisserij, Hilde Crevits, onderzocht ILVO de aanwezigheid van PFAS-verbindingen in Noordzeegarnaal gevangen op verschillende locaties langs de Belgische kust. Aanleiding was een eerdere analyse door het Federaal Voedselagentschap op tien garnaalstalen, waarbij één staal de Europese veiligheidsnormen overschreed. ILVO concludeert dat de concentraties aan PFAS-verbindingen sterk variëren per locatie en toenemen 'van west naar oost'. Dat wil zeggen dat de hoogste waarden gemeten zijn in stalen uit Nederlandse wateren, nabij de monding van de Westerschelde. De onderzoekers pleiten voor verdere monitoring en onderzoek met aandacht voor mogelijke geografische en seizoensgebonden variaties. Er zijn evenwel aanwijzingen dat het algemeen PFAS-vervuilingsniveau in de Noordzee gedaald is de voorbije twee decennia.

contact: jade.maes@ilvo.vlaanderen.be

Rapport:
[Aanwezigheid van PFAS in Noordzeegarnalen langs de Belgische kust](#)

IN DE KIJKER

OFFSHORE WINDMOLENPARKEN: LITERAATUURSTUDIE WIJST OP BELANG MONITORING CHEMISCHE EMISSIES

In het Belgisch deel van de Noordzee zijn vandaag 8 offshore windparken operationeel en wordt de bouw van extra parken voorbereid. De impact hiervan op het dierenleven wordt nauwgezet gemonitord, maar de impact van eventuele chemische stoffen afkomstig van coatings, verf, smeermiddelen en andere gebruikte producten niet. In het Interregproject Anemoi wordt voor het eerst in kaart gebracht wat de chemische emissies van windmolenparken kunnen zijn, en hoe groot de daaraan verbonden risico's zijn. Een literatuurstudie door Franse en Duitse partners resulteerde in een eerste inventaris van gebruikte materialen en bijbehorende chemische stoffen. "Het is duidelijk dat we ook ter plaatse moeten onderzoeken welke stoffen effectief van de windmolenparken in zee terecht komen, en welke impact dat heeft op het mariene milieu", zegt Anemoi-coördinator Bavo De Witte.

Meer info: www.interregnorthsea.eu/anemoi

contact: bavo.dewitte@ilvo.vlaanderen.be
project: ANEMOI

Anemoi

Interreg
North Sea

Co-funded by
the European Union

NIEUW

NAAR BETERE DATA OVER MILIEUURZAAMHEID VAN VOEDSEL

In FOODTURE bouwen wetenschappers aan betere databases en methodes om de milieuduurzaamheid van in Europa geproduceerde maar ook geïmporteerde voedingsproducten te berekenen. De methode wordt uitgebreid en verfijnd met aandacht voor plasticvervuiling, directe impact op biodiversiteit en op menselijke gezondheid via de voedingswaarde, door een fijnmazigere inschatting van de impact van gewasbeschermingsmiddelen op het leefmilieu en het inzetten van satellietbeelden voor landgebruik. ILVO zet zijn ruime expertise in levenscyclusanalyse (LCA) in om datasets op te stellen en de milieu-impact te berekenen van 8.000 voedingsproducten. In eerste instantie wordt data verzameld voor maar liefst 300 voedingsproducten die relevant zijn in elk van de 27 lidstaten. ILVO helpt ook bij de ontwikkeling van nieuwe methodes voor dataverzameling op basis van directe emissiemetingen met drones. Met het onderzoek wil de Europese Commissie niet alleen robuuste en nauwkeurige milieudata verzamelen, maar ook bedrijven beter inzicht geven in de impact van productieprocessen.

contact: veerle.vanlinden@ilvo.vlaanderen.be
project: FOODTURE

foodture

Funded by the
European Union

“ Neerslagtekorten hebben op landbouwregio's vaak een domino-effect. Er moet meer berekend worden, maar er zit minder water in de waterlopen en grondwatervoorraden om op te pompen, bodems zijn minder in staat om het weinige water dat ze krijgen door te geven aan de planten, en gewassen worden kwetsbaarder voor ziekten en plagen. ”

Sarah Garré, expert waterbeheer in landbouwgebied, over de kost van droogte

Uit 'Het komt goed met ons eten' (2025, p. 81)

Water

RESULTAAT

WATERVERBRUIK IN DE VLAAMSE VEEHOUDERIJ

WAVE verzamelde uitgebreidere en meer correcte cijfers over het waterverbruik in de Vlaamse veehouderij. Bij een representatieve groep veebedrijven is het waterverbruik per verbruikspost, per diercategorie en waar mogelijk ook per waterbron gemonitord. Deze kengetallen worden nu ingezet om veehouders beter te begeleiden naar kostenefficiënte waterbesparende maatregelen. Dit project en deze meetcampagne zorgen ervoor dat veehouders in heel Vlaanderen meer aandacht krijgen voor hun watergebruik en ook beter het belang inzien van de opvolging ervan. Daarnaast krijgen veehouders degelijke informatie rond het belang van goede waterkwaliteit en alternatieve waterbronnen. Door een beter inzicht in het waterverbruik per verbruikspost en de invloedfactoren op dit verbruik (bv. hittestress) doorheen het jaar en per waterbron kunnen landbouwers proactief maatregelen nemen bij verwachte tekorten.

contact: karen.goossens@ilvo.vlaanderen.be

project: WAVE

Deze communicatie kadert in het relanceplan "Vlaamse veerkracht" 2021 binnen het project WAVE (Waterverbruik in de Veehouderij) en komt tot stand met de steun van de Vlaamse Overheid

RESULTAAT

DIGITALE WATERPUZZEL VERLAAGT DRUK OP GRONDWATER

Dit onderzoeksproject kadert binnen de Blue Deal en zet in op circulair watergebruik en bevoorradingszekerheid. ILVO speelde een sleutelrol door veilige en efficiënte datatransfer te realiseren via het platform DjustConnect.

De bestaande Watertool, die wateranalyses interpreteerde, is binnen de projectperiode omgevormd tot een 'connected' digitale oplossing die automatisch analyseresultaten inleest en koppelt aan praktische adviezen. De tool kreeg nieuwe functies zoals automatische koppeling van laboresultaten, vergelijking van waterbronnen, kostprijberekeningen en actielijsten voor opvolging. Landbouwers waren testgebruikers, waardoor de tool beter aansluit bij de praktijk.

Hierdoor is het nu eenvoudiger om waterbronnen te beoordelen, geschikte behandelingen te kiezen en de economische impact van beslissingen in te schatten. Door alternatieve waterbronnen economisch en technisch haalbaar te maken, vermindert de afhankelijkheid van leidingwater en kwetsbare grondwaterlagen.

contact: stephanie.vanweyenberg@ilvo.vlaanderen.be

project: WATERPUZZEL

PROJECTNIEUWS

WATERBORDSPEL VOOR GEBIEDSWERKERS

Het waterbordspel is een spel voor beginnende en ervaren gebiedswerkers landbouw en water in de open ruimte. Met vragen over typische gebiedsgerichte processen in valleigebieden, nodigt het spel deelnemers uit om ervaringen uit te wisselen, nieuwe ideeën af te toetsen en elkaar beter te leren kennen. Het waterbordspel legt allerlei situaties en vragen voor aan de spelers. Er zijn geen juiste of foute antwoorden.

Voorbeelden van vragen zijn: hoe maak je een visie op voor het gebied en wie heb je daarvoor nodig? Welke valkuilen kom je tegen als je maatregelen formuleert en uitvoert? Welke instrumenten zet je in om de sponswerking van je gebied te versterken? Wat te doen als een minister op bezoek wil komen?

Het waterbordspel werd gemaakt i.k.v. het project TURQUOISE.

contact: sylvie.fosselle@ilvo.vlaanderen.be

Download en print het spel en ga zelf aan de slag: [waterbordspel](#)

RESULTAAT

BLAUW-GROENE STRATEGIEËN VOOR KLIMAATADAPTATIE

Het onderzoeksproject TURQUOISE richtte zich op het beter vasthouden van water in landbouwlandschappen. Via modellen, experimenten en interactie met gebiedswerkers, is een beslissingsondersteunend kader ontwikkeld om bepaalde blauwgroene aanpassingsstrategieën makkelijker te plannen en de uitvoeringsgraad ervan te verhogen. Vlaanderen moet zich voorbereiden op zowel meer droogteperiodes als op meer risico's op wateroverlast. Het project mikte op een proactieve aanpak, gebaseerd op het functioneren van ecosystemen, om de waterbeschikbaarheid te vergroten. Dergelijke blauwgroene oplossingen uitvoerbaar en schaalbaar maken vergt kennis over enerzijds de doeltreffendheid (of neveneffecten) van maatregelen op grotere schaal en anderzijds wat er nodig is om het droogterisico tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen.

contact: sarah.garre@ilvo.vlaanderen.be

project: TURQUOISE

[Inspiratiegids voor gebiedswerkers water en landbouw](#)

NIEUW

NATTE LANDBOUW ALS THEORETISCH LANDBOUWALTERNATIEF

In sommige regio's van de provincie Antwerpen wordt er overwogen om de grondwaterstand te verhogen in het kader van klimaatadaptatie en -mitigatie. Een verhoogde grondwaterstand verbetert het waterbufferend vermogen van het landschap en kan de koolstofopslag in de bodem bevorderen. Anderzijds heeft een grondwatertafelverhoging een grote impact op de gebiedsinrichting en op het overleven van de plaatselijke klassieke landbouw. Het begrip paludicultuur of 'natte landbouw' komt dan in het vizier als theoretisch landbouwalternatief. Dit project mikt op concrete kennisopbouw rond dit type van landbouw, zijn ecosysteemdiensten en zijn impact op de omgeving. Die kennis is nauwelijks aanwezig in Vlaanderen.

In PaluDIGicultuur wordt een digitale tool ontwikkeld die overheden ondersteunt bij gebiedsgerichte beleidskeuzes. Overheden van verschillende beleidsniveaus zullen elk vanuit hun eigen bevoegdheden met de tool aan de slag kunnen gaan en weloverwogen kunnen beslissen om een gebied al dan niet te vernatten.

contact: hilde.muylle@ilvo.vlaanderen.be

project: PALUDIGICULTUUR

RESULTAAT

TEELTOPTIMALISATIE VAN PREI IN HYDROCULTUUR

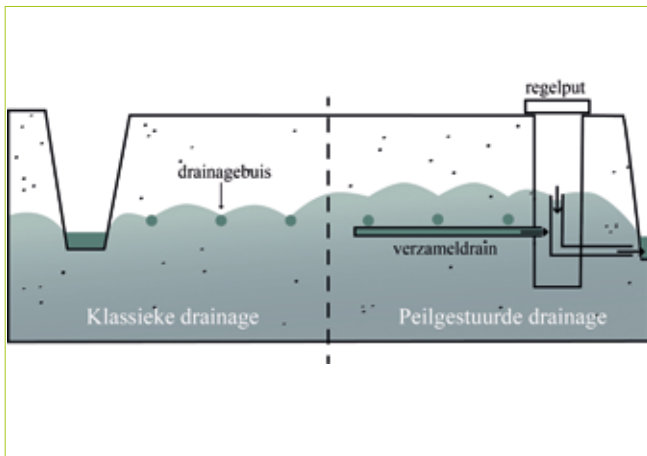
In welke mate is prei kweken via hydrocultuur interessanter voor milieu en klimaat dan prei kweken in vollegrond? ILVO onderzocht in het VLAIO-onderzoeksproject Hydro-Leek de milieuduurzaamheid van een nieuw ontwikkelde, operationele praktijkopstelling. Aan die opstelling ging jarenlang teelttechnisch basisonderzoek vooraf door Inagro. De impact op de klimaatverandering, mariene eutrofiëring, verzuring, fijnstofvorming en landgebruik lijken lager bij hydroteelt dan bij vollegrondsteelt, maar de uitputting van mineralen, fossiele grondstoffen en watervoorraden lijken dan weer hoger uit te vallen. Dit heeft te maken met de gebruikte materialen in de piloot-praktijkopstelling, wat perspectieven biedt voor verdere optimalisatie. Voor geïnteresseerde telers werd door Inagro ook een praktische teelthandleiding opgesteld.

contact: veerle.vanlinden@ilvo.vlaanderen.be

project: HYDRO-LEEK

RESULTAAT

OPPORTUNITeiten VOOR PEILGESTUURDE DRAINAGE IN VLAANDEREN

Het onderzoeksproject OP-PEIL is erin geslaagd om met zijn concrete resultaten en aanpak een verhoogde toepasbaarheid van peilgestuurde drainage (PGD) in Vlaamse landbouwbodems te realiseren. OP-PEIL leverde concrete cijfers op over de effectiviteit en rendabiliteit van sub-irrigatie en van PGD als techniek om verzilting te controleren. Met modellen is er ook een eerste inschatting gemaakt van hoeveel meer water effectief door PGD naar het grondwater kan infiltreren in de verschillende toepassingen, en in welke mate dit ook meeropbrengst geeft. Peilgestuurde drainage voert water niet continu af, zoals bij conventionele drainage, maar laat toe om water te draineren op momenten waar het echt nodig is, bijvoorbeeld tijdens de zaaiperiode. PGD is m.a.w. een water-zuiniger en slimmer systeem om de juiste hoeveelheden zoet water onder landbouwpercelen te houden. Het onderzoek werd ook opgepikt door het beleid en meegenomen bij het uitwerken van nieuwe regelgeving.

contact: sarah.garre@ilvo.vlaanderen.be

project: OP-PEIL

OP-PEIL Eindrapport:
[Opportunities voor peilgestuurde drainage in Vlaanderen](#)

IN DE KIJKER

KNELPUNTEN BIJ DE TOEPASSING VAN PEILGESTUURDE DRAINAGE IN VLAANDEREN

ILVO coördineerde het VLAIO-LA traject OP-PEIL, waarin onderzoek werd gevoerd naar het potentieel van peilgestuurde drainage in Vlaanderen. Peilgestuurde drainage is een aanpassing van een klassieke drainage, die toestaat om het tijdstip, de duur en de diepte van de drainage te beheren. De onderzoekers stelden tijdens hun onderzoek een aantal knelpunten vast op vlak van regelgeving rond vergunningen, waardoor peilgestuurde drainage vaak niet in de praktijk gerealiseerd wordt. Deze nota somt de knelpunten op. De onderzoekers stellen voor om een transparant kader voor de beoordeling van vergunningsaanvragen in Vlaanderen op te stellen en om opleidingen voor betrokken ambtenaren en adviesverleners te voorzien met aandacht voor impact van (peilgestuurde) drainage op de landbouwpraktijk en de omgeving. OP-PEIL is een onderzoeksproject van Bodemkundige Dienst van België, Viaverda, Inagro, PSKW, Boerenatuur Vlaanderen, gecoördineerd door ILVO.

contact: sarah.garre@ilvo.vlaanderen.be

Beleidsadvies:
[Knelpunten bij de toepassing van peilgestuurde drainage in Vlaanderen](#)

RESULTAAT

BEREDENEERD IRRIGEREN MET NIEUWE TOOL IN DE INERO EN CARE4GROWING APP

Via gewasmodellering is het project CIWI erin geslaagd om de gewenste irrigatiedosis voor 3 water behoevende gewassen (bloemkool, spinazie en aardappel) in real-time in te schatten. De dosisbepaling werd meteen gekoppeld aan de bestaande applicatie WatchitGrow. Deze wordt nu al gebruikt door landbouwers voor teeltregistratie en opvolging van gewasgroei en werd in een eerder project, Irrigatie 2.0, voorzien van functionaliteit voor prioritering van irrigatie. Dankzij het CIWI-project wordt het resultaat van deze berekeningen nu ook automatisch gesynchroniseerd met andere applicaties zoals INERO en Care4Growing, zodat veel meer gebruikers bereikt worden. Omdat de momenten van droogte typisch ook samenvallen met restricties op beschikbaarheid van waterbronnen, moet de irrigatie berekend kunnen worden ingezet.

contact: tom.deswaef@ilvo.vlaanderen.be
project: CIWI

IN DE KIJKER

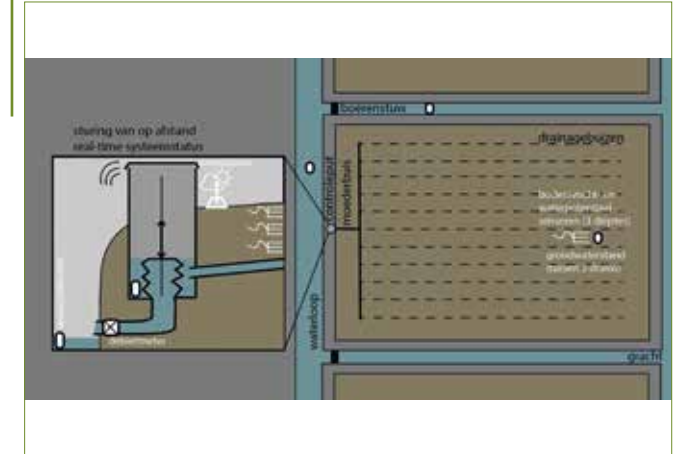
WAAROM QUINOA IN VLAANDEREN EEN SUPERKEUZE IS

Wist je dat quinoa, een graansoort uit de Andes, nu hier in Vlaanderen wordt geteeld? Diana Estrella legt uit waarom dit graan wel eens het volgende grote succes op de Belgische akkers zou kunnen zijn. Het zit boordevol proteïnen, is klimaatbestendig, maar is moeilijk om hier te telen. Daar wil zij met haar onderzoek verandering in helpen brengen.

contact: diana.estrella@ilvo.vlaanderen.be

RESULTAAT

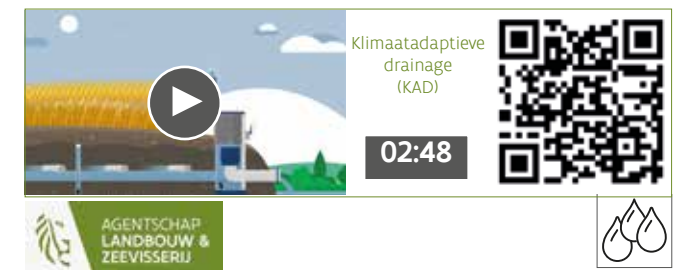

SAMENWERKEN AAN KLIMAATADAPTIEVE DRAINAGE

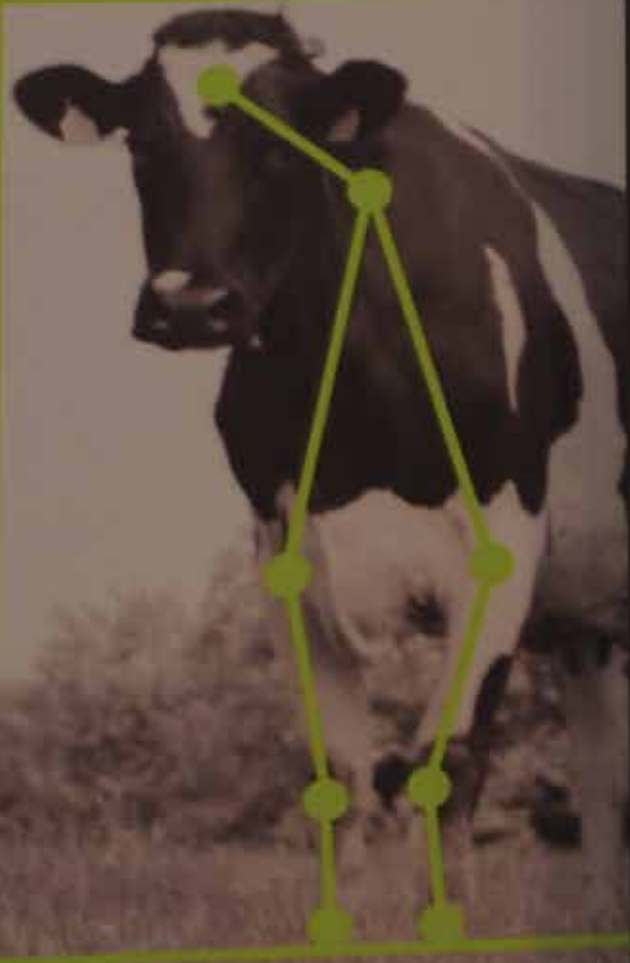
KlimaatAdaptieve Drainage (KAD) is de geautomatiseerde variant van peilgestuurde drainage, wat op zich al een slimmere manier is om ontwatering (in natte periodes) te combineren met waterretentie in droge periodes. Bij KAD komt alle informatie over beheer en over de effecten ervan op het grondwater real-time beschikbaar en interpreteerbaar, en kan men het drainagesysteem bovendien op afstand bedienen.

Het digitaliseringsproject sKAD (Samenwerken aan klimaatadaptieve drainage) brengt relevante partners samen om KAD voor het eerst te testen en te demonstreren in Vlaanderen. Dat de Vlaamse land- en tuinbouwsector gevoelig is aan droogteperiodes tijdens de zomer, door een dalende neerslaghoeveelheid en een dalend aantal neerslagdagen in de zomer, is duidelijk. Ook de stijgende kans op extreme piekregens noopt tot een slim waterbeheer, dat anticipeert op zowel te veel als te weinig water.

contact: sarah.garre@ilvo.vlaanderen.be
project: SKAD

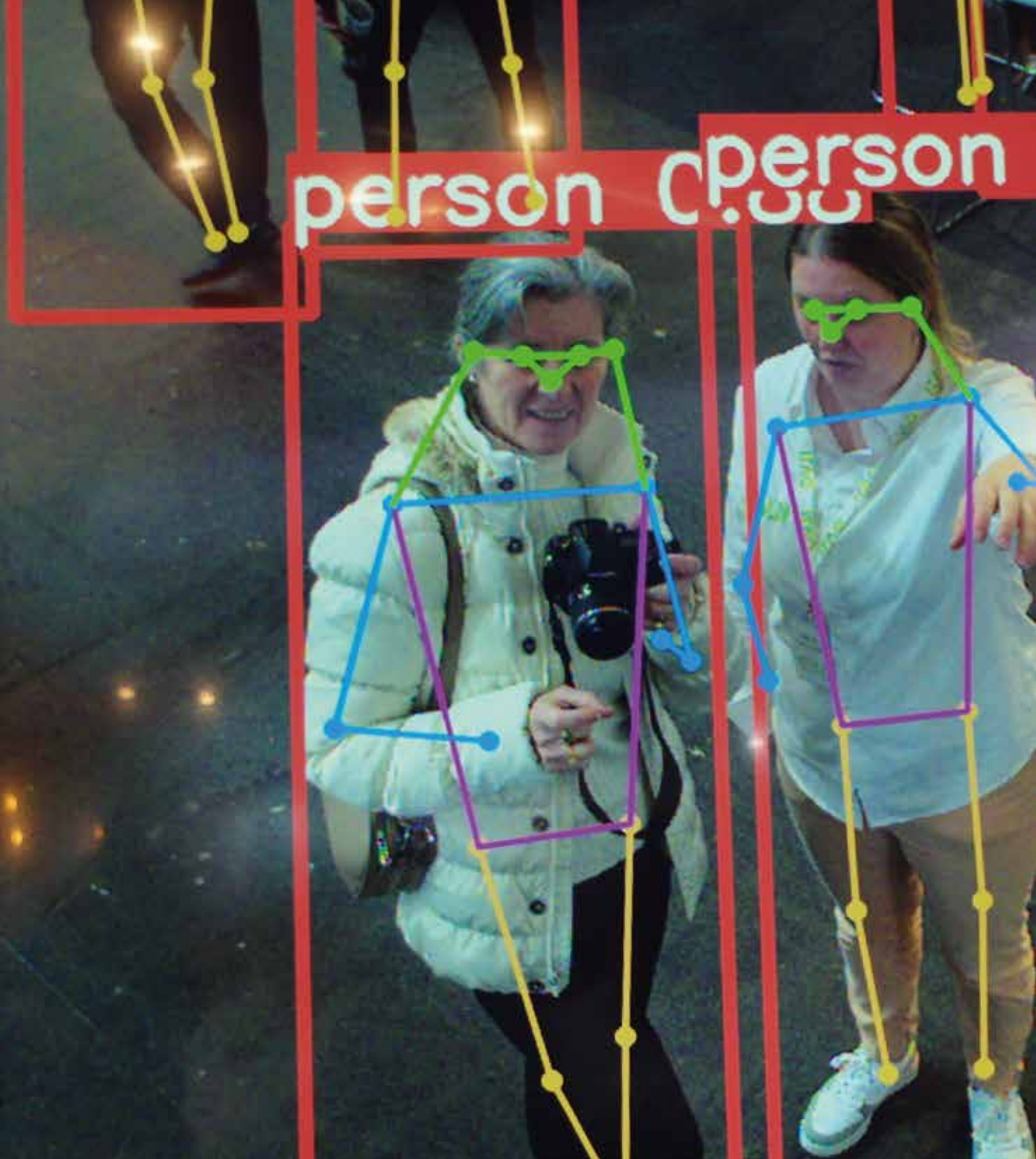

koe_staan

scanned

person person

“ Ze zullen complexe landbouwsituaties in hun lokale context kunnen begrijpen en landbouwers bruikbare, nauwkeurige suggesties geven. Ze zullen hierdoor sneller en efficiënter beslissingen kunnen nemen, zonder overdonderd te worden door de overvloed aan data “onder de motorkap”.

”

Jürgen Vangeyte, wetenschappelijk directeur Technologie & Voeding bij ILVO, over het potentieel van multimodale AI-modellen

Uit 'Het komt goed met ons eten' (2025, p. 58)

Precisielandbouw
en data

PERSBERICHT

DJUSTCONNECT VIERT VIJFDE VERJAARDAG MET STEVIGE GROEI

DjustConnect, het neutrale Vlaamse datadeelplatform voor de agrovoedingssector, is in 5 jaar uitgegroeid tot een onmisbare motor van digitale versnelling. Tijdens de landbouwbeurs Agriflanders in januari 2025 pakte ILVO uit met stevige groeicijfers. “We staan op meer dan 3.000 geregistreerde land- en tuinbouwers, 56 data-connecties en 17 applicaties, wat aantoont dat DjustConnect gebruiksvriendelijk en betrouwbaar wordt gevonden,” verklaarde Stephanie Van Weyenberg van het platform. Landbouwers behouden er zelf de controle over hun data en beslissen wie toegang krijgt. In een volgende fase investeert ILVO, met steun van EFRO, sterk in nieuwe functionaliteiten en interoperabiliteit. Door extra connectoren, groepsdashboards en datakluisen kan elk bedrijf met zijn eigen technologie blijven werken en toch vlot data delen binnen de keten. Zo blijft DjustConnect doorgroeien tot een volwaardige Vlaamse agrofood dataspace.

contact: stephanie.vanweyenberg@ilvo.vlaanderen.be

[Beluister de podcast “Data sharing: a promising harvest for farmers”](#) (Food for Europe, Europese Commissie) met wetenschappelijk directeur Jürgen Vangeyte en landbouwster Carine Cornu.

NIEUW

DJUSTCONNECT DATASPACE VOOR DE VLAAMSE AGROVOEDINGSSECTOR

DjustConnect, het datadeelplatform voor de Vlaamse agrovoedingsketens, gaat een nieuwe fase in met een sterke focus op interoperabiliteit. Het platform wordt doorontwikkeld om vlot samen te werken met de verschillende dataspace-technologieën die vandaag naast elkaar bestaan. Die interoperabiliteit – zowel tussen technologieën onderling als met DjustConnect – voorkomt dat bedrijven meerdere systemen moeten implementeren om data te delen met (nieuwe) ketenpartners.

Binnen het EFRO-project “DjustConnect, Vlaamse agridataspace” wordt de technische infrastructuur uitgebreid met nieuwe connectoren, identificatiemogelijkheden en koppelingen met externe datamarktplaatsen. Via co-creatie met Vlaamse bedrijven groeit DjustConnect uit tot een open, toekomstbestendige Vlaamse agrofood dataspace, in lijn met VSDS en CEADS.

contact: stephanie.vanweyenberg@ilvo.vlaanderen.be

project: DJUSTCONNECT-VLAAMSE AGRIDATASPACE

NIEUW

WE BUILD: DIGITALE WALLETS VOOR EUROPESE DATA SPACES

WE BUILD is een Europees samenwerkingsverband van overheden, bedrijven en kennisinstellingen dat werkt aan een betrouwbaar systeem voor digitale identiteiten van organisaties. Het project is gebaseerd op het kader van de European Digital Identity Wallet (EUDIWI). Met zo'n digitale portemonnee kunnen organisaties veilig digitale documenten delen, zoals hun identiteit of vertegenwoordigingsrechten, over platformen en landsgrenzen heen. ILVO leidt binnen WE BUILD de toepassing in de landbouw en test een veilige onboarding in een landbouwdataspace.

Drie datadeelplatformen – DjustConnect (Vlaanderen), DADS (Slovenië) en Tritom (Finland) – testen hoe digitale wallets de toegang tot dataspace vereenvoudigen. Eénmalige registratie via een vertrouwd platform volstaat voor toegang tot interoperabele landbouwdata. Dit vermindert administratie, verhoogt vertrouwen en versnelt samenwerking binnen de Europese agrovoedingsketen.

contact: eva.maes@ilvo.vlaanderen.be

project: WE BUILD

Medegefinancierd door de Europese Unie

IN DE KIJKER

INNOVATIES IN VOEDING EN LANDBOUW: GETEST VÓÓR LANCERING

Hoe test je als bedrijf of je slimme landbouwmachine, zoals een autonome onkruidwieder, werkt bij elk weertype – zonder schade aan te brengen aan gewassen? ILVO-projectmanager Marijke Hunninck legt uit hoe bedrijven uit de landbouw- en voedingssector hun technologie kunnen testen binnen het AgriFoodTEF-project, mét advies en begeleiding van ILVO-experten.

contact: marijke.hunninck@ilvo.vlaanderen.be

NIEUW

NAAR EEN STERKE DATA-ECONOMIE IN DE VLAAMSE AGROVOEDINGSSECTOR

Het COOCK-project 'Data-economie voor de Vlaamse agrovoedingssector' ontwikkelt een geïntegreerde toolkit die Vlaamse bedrijven helpt om hun data beter te valoriseren. De overstap naar een data-economie biedt kansen, maar vraagt ook inzicht in technologie, data-architectuur, governance en Europese datawetgeving. Het project speelt in op de duidelijke behoefte aan sectorspecifieke ondersteuning.

De toolkit bestaat uit 3 onderdelen: een draaiboek voor datagedreven verdienmodellen, een technologieradar en een wetgevingswegwijzer, afgestemd op de agrovoedingssector. Zo ondersteunt het project samenwerking, innovatie en duurzame toepassingen. Door Vlaamse bedrijven actief te betrekken bij datadeling versterkt het project netwerkeffecten en draagt het bij aan een competitieve en toekomstgerichte data-economie.

contact: stephanie.vanweyenberg@ilvo.vlaanderen.be
margot.imbo@ilvo.vlaanderen.be

project: DATA-ECONOMIE

RESULTAAT

LANDBOUWERS BOUWEN MEE AAN DATAGEDREVEN OPLOSSINGEN VOOR EEN DUURZAME, TOEKOMSTGERICHTE SECTOR

Het project DIGISLIM BOEREN toont aan dat digitalisering en slim datadelen de positie van landbouwers in de waardeketen versterken. Via een co-creatieve aanpak werden 3 werkende digitale tools en meer dan 20 app-prototypes ontwikkeld, afgestemd op reële noden zoals administratieve vereenvoudiging en beter waterbeheer (o.m. door een slimme toepassing van gewasbeschermingsmiddelen). De oplossingen maken datastromen efficiënter, versterken het eigenaarschap over data en sluiten aan bij de dagelijkse praktijk van landbouwers, met specifieke aandacht voor vrouwen en jonge boeren. Door landbouwers, studenten en IT-experten samen te brengen, ontstonden bruikbare tools die ketensamenwerking, vraaggedreven productie en nieuwe verdienmodellen ondersteunen. Daarnaast werden opleidingen georganiseerd rond digitalisering, datadelen en artificiële intelligentie. DIGISLIM BOEREN bewijst dat betrokkenheid van landbouwers digitale innovatie concreet en breed gedragen maakt.

contact: eva.maes@ilvo.vlaanderen.be
project: DIGISLIM BOEREN

ILVO COÖRDINEERT EUROPESE DATASPACE VOOR LANDBOUWDATA

Onder leiding van ILVO creëert het CEADS-initiatief (Common European Agricultural Data Space) een betrouwbare Europese data space voor de agrovoedingssector. Een data space is een geheel van afspraken en technologieën waarmee partners data veilig en transparant delen. Het initiatief sluit aan bij de Digital Europe-strategie en ondersteunt EU-datawetgeving. CEADS volgt een samenwerkingsgerichte, iteratieve methode met 3 opeenvolgende MVP-cycli (Minimum Viable Product). Acht kern-use cases vormen de basis, aangevuld met nieuwe partners via een open call. Door concrete toepassingen met economische, ecologische en maatschappelijke meerwaarde toont CEADS hoe grensoverschrijdende datadeling innovatie, transparantie en duurzaamheid in de landbouw versnelt en ondersteunt. CEADS ontwikkelt het governance- en businessmodel en de technische bouwblokken die de basis vormen voor een duurzame Europese data space.

Meer info: <https://ilvo.vlaanderen.be/nl/nieuws/15-landen-bouwen-gemeenschappelijk-europese-landbouw-dataspace>

contact: frances.schutte@ilvo.vlaanderen.be

project: CEADS

Funded by the EU:
GA no 101195295

VERSNELDE DIGITALE LANDBOUW IN EUROPESE AGROVOEDINGSSECTOR

ICT-AGRI-FOOD heeft tastbare resultaten opgeleverd voor de digitale transformatie van de Europese agrovoedingssector. Via 42 gefinancierde onderzoeks- en innovatieprojecten rond data, AI en automatisering werden concrete oplossingen ontwikkeld voor slimmere landbouw, efficiënter gebruik van hulpbronnen en betere traceerbaarheid in de keten. Het programma bracht financieringsinstanties, onderzoekers en stakeholders structureel samen en verminderde zo de versnippering van digitale initiatieven in Europa.

ILVO zorgde voor een brede zichtbaarheid en impact van de resultaten via gerichte communicatie, workshops, roadmaps en monitoring. De opgebouwde kennisbasis en het versterkte netwerk vormen vandaag een duurzaam referentiekader voor beleid en praktijk. De projectresultaten blijven publiek beschikbaar en dienen als fundament voor nieuwe Europese samenwerkingen, waaronder het Agriculture of Data Partnership, waarin de inzichten van ICT-AGRI-FOOD verder worden benut.

Meer info: <https://www.ictagrifood.eu/>

contact: marijke.hunninck@ilvo.vlaanderen.be

project: ICT-AGRI-FOOD

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement no 862665 ICT-AGRI-FOOD.

XGAIN LANCEERT TOOL VOOR DIGITALE CONNECTIVITEIT OP HET PLATTELAND

Het Horizon Europe-project XGain heeft aangetoond dat snelle digitale connectiviteit ook in afgelegen plattelands- en bosgebieden haalbaar en zinvol is. In 6 Europese pilootregio's werden innovatieve netwerk- en edge-computingoplossingen succesvol getest, o.m. voor landbouwmonitoring, zorg, IoT-toepassingen en extensieve veeteelt. In Vlaanderen ontwikkelde ILVO een 'digitale herder' die vee op de weide kan monitoren en bewaken via camera's en AI, met edge processing op zonnepanelen. De centrale projectoutput is de Knowledge Facilitation Tool (KFT): een beslissingsondersteunende tool die overheden, ondernemers en gemeenschappen helpt om voor hun specifieke context de meest geschikte connectiviteitsoplossing te kiezen. De tool maakt het mogelijk om technologieën te vergelijken en rekening te houden met socio-economische en milieu-impact. XGain levert zo een concreet en herbruikbaar resultaat dat digitale transformatie op het platteland versnelt en bijdraagt aan een veerkrachtige, toekomstgerichte rurale economie in Europa.

Knowledge Facilitation Tool:

<https://xgain-kft.ebosrndportal.com/>

Meer info: <https://ilvo.vlaanderen.be/nl/nieuws/xgain-lanceert-knowledge-facilitation-tool>

contact: jarissa.maselyne@ilvo.vlaanderen.be

project: XGAIN

EUROPESE MONITOR VOOR DATA-ECONOMIE IN VOEDSELSYSTEMEN

Onder leiding van ILVO is de Data4Food2030 Monitor gelanceerd: een publiek toegankelijk, Engelstalig platform dat data-gedreven ontwikkelingen in de Europese landbouw en voedingssector in kaart brengt. De website monitor.data4food2030.eu, sinds april online, is een concreet resultaat van het Horizon Europe-project Data4Food2030 waarin ILVO, Wageningen University & Research, Netcompany Intrasoft en The Lisbon Council samen de tool ontwikkelden.

De monitor richt zich op agrovoedingsbedrijven, beleidsmakers en technologiebedrijven en bundelt inzichten over technologie, economie, regelgeving, ethiek en maatschappelijke impact van data in voedselsystemen. Op basis van diverse databronnen biedt het platform overzicht én verdieping rond trends, digitale infrastructuur en data-sharinginitiatieven. Organisaties worden uitgenodigd om het platform actief te gebruiken en hun initiatieven te registreren en om samenwerking en innovatie in Europa te versterken.

Het platform: monitor.data4food2030.eu

contact: eva.maes@ilvo.vlaanderen.be

E-COW SENTINEL WAARSCHUWT MELKVEEHOUDERS BIJ HITTERISICO'S EN BEVORDERT KLIMAATBESTENDIGE KUDDES

Het project E-Cow Sentinel wil melkveehouders ondersteunen door de ontwikkeling van een waarschuwingssysteem dat tijdig alarmeert bij verhoogde hitterisico's en klimaatgevoelige aandoeningen. Het systeem koppelt data van 100 boerderijen, waaronder 20 intensief gevolgde sentinelbedrijven, met meteorologische gegevens, sensortechnologie en AI-modellen. Zo kunnen dierenwelzijn, gezondheid en bedrijfscontinuïteit beter beschermd worden, zowel in de wei als in de stal.

Door geïntegreerde monitoring en voorspellende analyse beoogt het project proactieve besluitvorming op bedrijfsniveau te versterken. Tegelijk wil E-Cow Sentinel bijdragen aan duurzamer landgebruik en een meer verantwoord gebruik van diergeneesmiddelen. De grensoverschrijdende aanpak en samenwerking tussen veehouders, adviseurs, dierenartsen en onderzoekers zal uitmonden in een schaalbaar waarschuwingsmodel dat ook buiten de projectregio's toepasbaar is en richting kan geven aan toekomstige klimaatadaptatiestrategieën in de melkveesector.

contact: margot.imbo@ilvo.vlaanderen.be

project: E-COWSENTINEL

DIGITALE DATA ONDERSTEUNT INNOVATIE ROND KLIMAATADAPTATIE IN EUROPA

Digitale technologie en data worden bepalend voor de toekomst van de landbouw. Het onderzoeksproject AgData brengt onderzoeksinstituten en financierders samen om het gebruik, de architectuur en de toegankelijkheid van data in een gedigitaliseerde landbouw te versterken. Door data uit o.a. aardobservatie, milieu en landbouw te integreren met AI, ondersteunt AgData innovatie rond klimaatadaptatie, weerbaarheid en duurzaamheid.

Het partnerschap bouwt verder op bestaande initiatieven en stemt af met Europese programma's zoals Horizon Europe, Digital Europe, het EU-ruimtevaartprogramma en het GLB. Samenwerking met de landbouw- en machinebouwsectoren verzekert praktijktoepassing. ILVO monitort en evalueert de nationaal gefinancierde usecases. Zo ontsluit AgData de meerwaarde van data voor landbouwers en beleidsmakers en versterkt het de innovatie in diverse landbouwsystemen.

contact: victor.ogunbayo@ilvo.vlaanderen.be

project: AGDATA

Funded by the
European Union

EU Partnership
Agriculture of Data

VLAAMS POOTGOED: DE TOEKOMST GROEIT HIER

Het project VLAAMS POOTGOED (VLAPO) ondersteunt Vlaamse pootgoedtelers bij het produceren van kwalitatief, virusvrij en rendabel uitgangsmateriaal. Door innovatieve teeltechnieken, energiezuinige bewaarstrategieën en kennisdeling te combineren, wordt de opbrengst en kwaliteit van pootgoed verhoogd, terwijl virusaantasting wordt beperkt.

Verder krijgen consumptieaardappel telers praktische richtlijnen om hoevepootgoed optimaal te valoriseren. Alle resultaten worden samen met partners Viaverda en Inagro breed verspreid via werkgroepen, demonstraties, publicaties en audiovisueel materiaal. Door te investeren in lokaal, hoogwaardig pootgoed, versterkt Vlaanderen de aardappelsector, verbetert de rendabiliteit van telers en verkleint de milieu-impact van de productie. VLAPO legt zo de basis voor een duurzame, toekomstgerichte en competitieve pootgoedketen in Vlaanderen.

contact: jonathan.vanbeek@ilvo.vlaanderen.be

project: VLAPO

SLIMME AARDAPPELBEWARING: VENTILATIESTURING EN PARTIJASPOORTEN VOOR MINIMALE VERLIEZEN

Door het verbod op bepaalde kiemremmers is een aangepaste bewaarinfrastructuur cruciaal geworden. Dit project realiseerde slimmere aardappelbewaring (SAB), met minder verliezen en een duidelijk langere bewaartijd, dankzij ventilatiesturing op maat van elke aardappelpartij. ILVO en UGent ontwikkelden en valideerden praktijkgerichte modellen voor warmte- en massatransport, waarmee ventilatieregimes en infrastructuur gericht konden worden geoptimaliseerd. Dat leidde tot concrete ontwerp- en sturingsrichtlijnen voor bewaarschuren, met een sleutelrol voor de roostervloer. De resultaten werden breed gedeeld via drukbezochte studiedagen, webinars en opendeurdagen. Zo kreeg de sector direct toepasbare kennis om efficiënt én toekomstbestendig te bewaren.

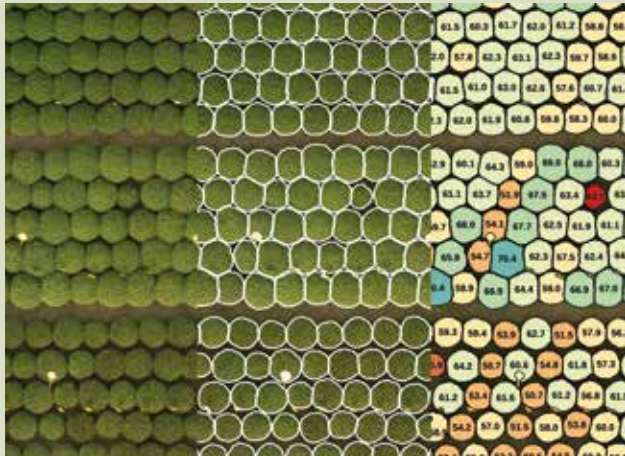
contact: veerle.vanlinden@ilvo.vlaanderen.be
jonathan.vanbeek@ilvo.vlaanderen.be

project: SAB

AI in aardappelen op FocusWTV - 06/11/2025
[Innovaties in de aardappelsector](#)

IN DE KIJKER

AI VOOR GEWASOPVOLGING IN SIERTEELT

Technologische innovatie speelt een steeds grotere rol in de land- en tuinbouw. Drones en AI worden al volop ingezet in andere landbouwsectoren, maar in de sierteelt is dit nog beperkt. Met het project SierTech willen ILVO, Viaverda en UGent daar samen verandering in brengen. SierTech wil siertelers ondersteunen bij hun gewasopvolging, stockbeheer en ziekte detectie, gebruik makend van AI en drones. Chrysantenkweker Gediflora uit Staden en boomkwekerij Sylva Nurseries uit Evergem getuigen over hun eerste ervaringen met de nieuwe technologie in deze reportage van PlattelandsTV.

contact: ruth.hofman@ilvo.vlaanderen.be

Reportage PlattelandsTV:
[SierTech ondersteunt siertelers bij hun gewasopvolging](#)

NIEUW

SNELLE EN KOSTENEFFECTIEVE KWALITEITSBEOORDELING VAN PLANTAARDIGE VOEDINGSMIDDELEN

Het RASK-project mikt op de ontwikkeling van sensortechnologie voor een efficiënte en nauwkeurige beoordeling van de kwaliteit van fruit, groenten en granen. De rol van ILVO focust zich op het gebruik van Nabije InfraRood Spectroscopie (NIRS) voor de snelle karakterisering van gewassen, teeltsubstraten en bodemverbeterende middelen. "Rask" is Noors voor "snel". Het project draagt zo bij aan het optimaliseren van de kwaliteitsbeoordeling in moderne landbouwproductie- en voedseldistributiesystemen in Noorwegen.

Binnen het project wordt gebruik gemaakt van geautomatiseerde methodes voor het verwerken van stalen en van artificiële intelligentie voor het genereren van kalibratiemodellen en gebruiksvriendelijke softwaretools.

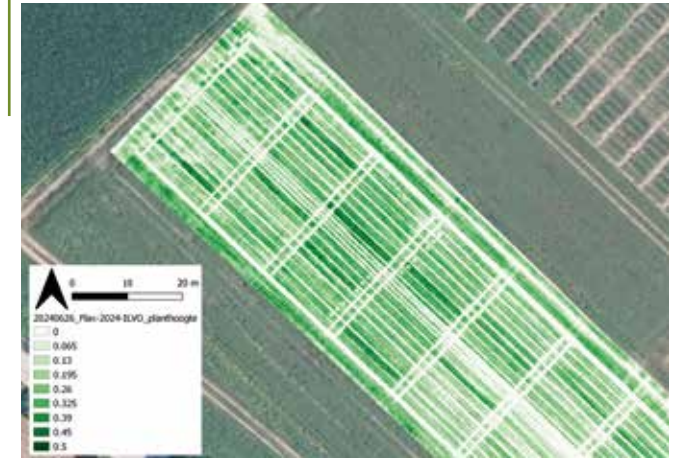
Het project kan een grote positieve impact hebben op de landbouw- en voedingsmiddelenindustrie en verbetert naar verwachting de kwaliteitsbeoordeling van fruit, groenten en granen, door de toepassing van sensortechnologie, modellen en software voor het voorspellen van kwaliteitsparameters.

contact: bart.vandecasteele@ilvo.vlaanderen.be

project: RASK

RESULTAAT

ONDERBOUWD VLAS TELEN MET PRECISIELANDBOUW

Flaxsense 2.0 leverde datagedreven tools waarmee vlastelers hun percelen efficiënter en duurzamer kunnen beheren. Het project toonde aan dat satellietbeelden een betrouwbare basis vormen voor objectieve, perceelsbrede opvolging op afstand, wat de nood aan frequente veldbezoeken sterk vermindert of zorgt voor een betere inzet van de veldbezoeken. Het toevoegen van satellietbeelden aan gewasgroeimodellen maakt voorspellingen en onderbouwde teeltbeslissingen mogelijk.

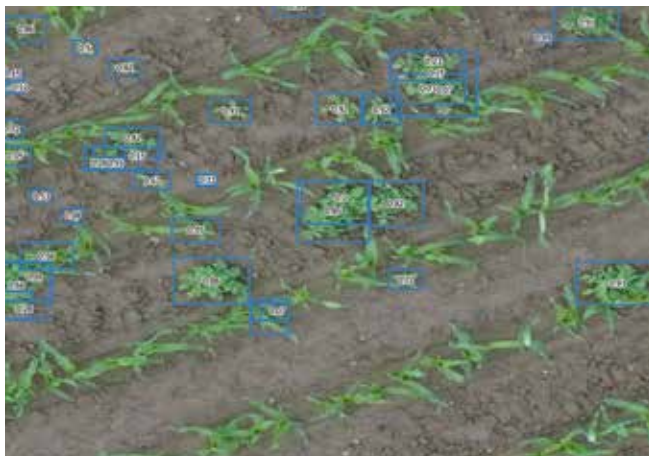
Veldproeven verfijnden de beeldinterpretatie zodat satellietinformatie effectief ingezet kan worden voor concrete teeltbeslissingen, zoals groeiregulatie. De aanpak sluit aan bij de realiteit van de vlassector met sterk verspreide en wisselende percelen. Flaxsense 2.0 bevestigde wel dat verdere digitalisering essentieel is om satellietopvolging ook structureel te vertalen naar gerichte teeltsturing en duurzame efficiëntiewinsten.

contact: jonathan.vanbeek@ilvo.vlaanderen.be

project: FLAXSENSE 2.0

RESULTAAT

SLIM SPUITEN VERMINDERT MILIEU-IMPACT EN VERHOOGT EFFICIËNTIE

Het project POSING ontwikkelde gevalideerde AI-modellen voor realtime onkruiddetectie en intelligent spuiten. Deze detecties werden daarenboven aangevuld met Explainable AI die keuzes toelicht en boerenkennis integreert. Zo kunnen landbouwers onderbouwd en enkel waar nodig spuiten, wat de efficiëntie verhoogt en de milieu-impact verlaagt.

Het doel van POSING was om binnen 6 maanden AI-innovaties zoals Vision- en Explainable AI praktisch en toegankelijk te maken voor bedrijven. Dit Enrichment-project werd uitgevoerd met steun van het Flanders AI Research Program en kon, i.s.m. projectpartners Flanders Make en VUB en marktleders zoals Delvano en Spray Ventures, zorgen voor directe toepassing van onkruiddetectie. Hoge-resolutiecamera's, drones en sensoren ondersteunen nauwkeurige beeldherkenning, terwijl praktijktests en feedbackloops de robuustheid en bruikbaarheid van de modellen garanderen. Het project levert een benchmark voor de inzet van AI in precisielandbouw.

contact: jonathan.vanbeek@ilvo.vlaanderen.be

project: POSING

RESULTAAT

VERSTERKTE KENNISDELING EN BEWUSTZIJN ROND GEÏNTEGREERDE PLAAGBESTRIJDING IN EUROPA

IPMWORKS ondersteunde landbouwers bij het verkennen en toepassen van geïntegreerde plaagbestrijdingsmaatregelen (IPM) die inzetten op preventie, niet-chemische methoden en een doordacht gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. In 14 landen werkten groepen landbouwers samen met adviseurs om IPM-aanpakken te testen en te demonstreren op het bedrijf. Via uitwisseling tussen collega-landbouwers werd zichtbaar hoe een geïntegreerde aanpak in de praktijk kan functioneren.

Het project bereikte een brede groep van Europese landbouwers en informeerde zowel nationale als Europese beleidsmakers over de voordelen en uitdagingen van geïntegreerde plaagbestrijding. Hierdoor vergrootte het bewustzijn over het nut van IPM en werd een basis gelegd voor verdere demonstratie-, informatie-, promotie-, leer- en onderwijsactiviteiten, onder meer door de ontwikkeling van een online IPM-toolbox.

IPM-toolbox: ipmworks.net/toolbox/

contact: laure.triste@ilvo.vlaanderen.be

project: IPMWORKS

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No. 101000339.

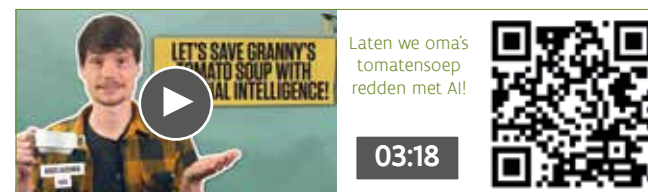

IN DE KIJKER

LATEN WE OMA'S TOMATENSOEP REDDEN MET AI!

Hoe kunnen telers hun groente-, fruit- en bloemengewassen beschermen tegen insectenplagen zonder al te veel schadelijke insecticiden te gebruiken? Met vangplaten en AI, zegt onderzoeker Broes Laekeman. Wat dat te maken heeft met je oma's tomatensoep, ontdek je in de video.

contact: broes.laekeman@ilvo.vlaanderen.be

NIEUW

SYNTHETISCHE DATA VERSTERKT AUTOMATISCHE MONITORING VAN COMMERCIËLE VISSERSVAARTUIGEN

AI-toepassingen in de mariene omgeving, zoals het automatisch herkennen en tellen van vissoorten, botsen vaak op een gebrek aan voldoende en evenwichtige trainingsdata. Vooral bij zeldzame of beschermde soorten is het verzamelen van reële beelden moeilijk. Het SynFish-project pakt dit knelpunt aan door realistische synthetische datasets van vissoorten te genereren als aanvulling op bestaande data. Zo wordt 'class imbalance' in AI-training vermeden en leert herkenningsoftware ook in complexe situaties vissen accurater detecteren, classificeren en meten.

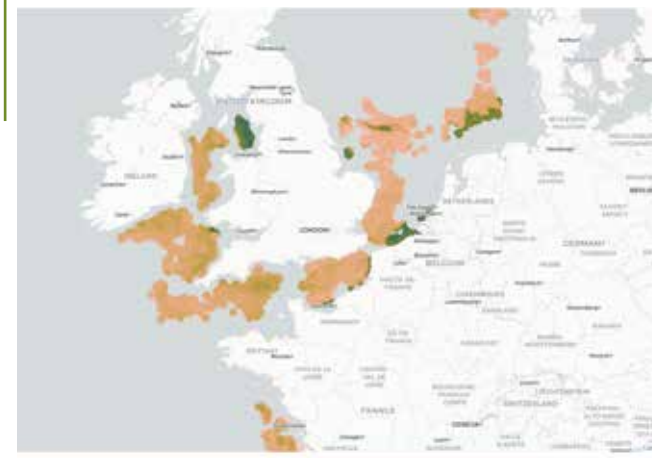
Binnen SynFish worden synthetische datasets ontwikkeld en ingezet om visdetectiesoftware iteratief te trainen en te testen. De resultaten verbeteren elektronische monitoringssystemen aan boord van commerciële vissersvaartuigen en verhogen de kwaliteit van automatisch verzamelde visserijdata. Dat versterkt zowel wetenschappelijke analyses als beleidsmatige besluitvorming.

contact: sander.delacauw@ilvo.vlaanderen.be

project: SYNFISH

RESULTAAT

DIGITALE TWEELING VAN DE OCEAAN ZORGT VOOR BETERE VOORSPELLINGEN EN SLIMME MARIENE DIENSTEN

VISTools is een piloot casus binnen de digital twin context van het ILIAD-project en helpt de Belgische visserij met slimme beslissingsondersteuning op basis van realtime data. Door sensordata, voorspellende modellen en een Digital Twin of the Ocean te combineren, verhoogt VISTools de operationele efficiëntie en rendabiliteit van visserijactiviteiten. Reders krijgen via interactieve dashboards inzicht in vangstsamenstelling en brandstofverbruik, terwijl schepen tegelijk fungeren als geautomatiseerde meetplatformen voor meteo- en oceaanparameters. Daarnaast voorspelt het VISie-model tot 7 dagen vooruit geschikte visgronden voor tong en schol en wordt er gewerkt aan optimale vaartrajecten via Vessel Routing. Met duidelijke afspraken rond data-eigenaarschap en herbruikbare tools, toont VISTools hoe digitale innovatie concreet waarde creëert voor de visserijsector.

Bekijk de publieke documentatie: <https://vistools.quarto.pub/>

contact: lancelot.blondeel@ilvo.vlaanderen.be

project: ILIAD

RIP
CHIPS

100% NATURAL
100% ALMONDS
100% PEANUTS

HYGIENA

100% NATURAL
100% PEANUTS

EUROPEAN UNION
0.2

“ Het is sowieso positief dat er meer variatie en keuze komt in de eiwitten die we morgen eten. Dat er naast vlees, vis en zuivel een heel assortiment plantaardige en nieuwe eiwitten bijkomt waarmee we kunnen variëren. Uiteindelijk zal diversifiëren een deel van de oplossing zijn voor heel wat voedselgerelateerde gezondheidsproblemen. ”

Els Van Pamel, expert chemische voedselveiligheid en kwaliteit, over uitdagingen in de eiwitdiversificatie

Uit 'Het komt goed met ons eten' (2025, p. 141)

Voeding
en gezondheid

IN DE KIJKER

ANTI-NUTRITIONELE FACTOREN IN PEULVRUCHTEN

Deze ILVO-mededeling komt voort uit literatuuronderzoek en analyses binnen het project 'Een Boon voor Leuven', gesteund door de Vlaamse overheid. Het project was een samenwerking tussen Boerenbond, ILVO, Kortom Leuven en Content.

Doel: een duurzame waardeketen opzetten rond lokaal geproduceerde plantaardige eiwitten in de regio Leuven. De focus lag op peulvruchten zoals witte lupine, gele erwt en veldboon, vaak geteeld in combinatie met haver. Deze gewassen beantwoorden aan de groeiende vraag naar plantaardige eiwitten, die in Vlaanderen nog beperkt beschikbaar zijn. Ze bieden waardevolle voedingsstoffen, maar bevatten anti-nutritionele factoren (ANF). Het verminderen van ANF via raskeuze, teelttechnieken en verwerking is cruciaal.

Het rapport geeft een overzicht van de belangrijkste ANF, de mogelijke methodes om deze te verlagen en de eerste resultaten van het project.

contact: nathalie.bernaert@ilvo.vlaanderen.be

ILVO-Mededeling:
[Verkennde studie van anti-nutritionele factoren in peulvruchten \(Leguminosen\)](#)

NIEUW

PLANTAARDIGE ZUIVELALTERNATIEVEN: KRITISCHE CONTROLEPUNTEN BIJ DE PRODUCTIE

Wat zijn de mogelijke issues qua houdbaarheid en voedselveiligheid van plantaardige drinks en plantaardige alternatieven voor yoghurt en kazen? Dat is de onderzoeksvraag in FOD PADAL. Plantaardige zuivelalternatieven hebben vaak complexe samenstellingen met ingrediënten met uiteenlopende microbiële belasting, wat de productieprocessen vaak bemoeilijkt.

Onderzoekers karakteriseren in FOD PADAL de belangrijkste types plantaardige zuivelalternatieven en hun uitgangsmaterialen, voeren een geveanalyse uit van de productieprocessen en identificeren kritische controlepunten. De combinatie van product- en procesdata levert een onderbouwd risicoprofiel per categorie op.

Levensmiddelenbedrijven krijgen zo bruikbare handvaten om risico's te beperken en de houdbaarheid te verbeteren.

contact: koen.dereu@ilvo.vlaanderen.be

project: FOD PADAL

RESULTAAT

ALTERNATIEVE EIWITBRONNEN VOOR VLEES

Hoe beïnvloeden verwerkingstechnieken de kwaliteit en gezondheidseffecten van alternatieve eiwitten? Om deze vraag te beantwoorden bestudeerde ProFuNu eiwitbronnen zoals erwten, meelwormen, microalgen (*spirulina*) en mycoproteïne, zowel puur als in hybride vleesproducten. Verschillende methoden voor fractionering (vriezen, drogen, extractie) en structurering (extrusie, enzymatische cross-linking) werden geanalyseerd op hun impact op techno-functionele eigenschappen (geling, emulgering), nutritionele samenstelling (aminozuren, vitamines), oxidatieve stabiliteit en vertering.

In-vivo tests bij ratten toonden effecten op oxidatieve stress, ontsteking en microbiële samenstelling van het darmmicrobioom.

Verwerking beïnvloedt wel degelijk de kwaliteit en samenstelling van het bekomen eindproduct, met variaties per methode. Deze inzichten helpen bedrijven om vleesvervangers en hybride producten te ontwikkelen die beter aansluiten bij consumentverwachtingen en bijdragen aan een duurzamere voedingsindustrie.

contact: geert.vanroyen@ilvo.vlaanderen.be

project: PROFUNU

IN DE KIJKER

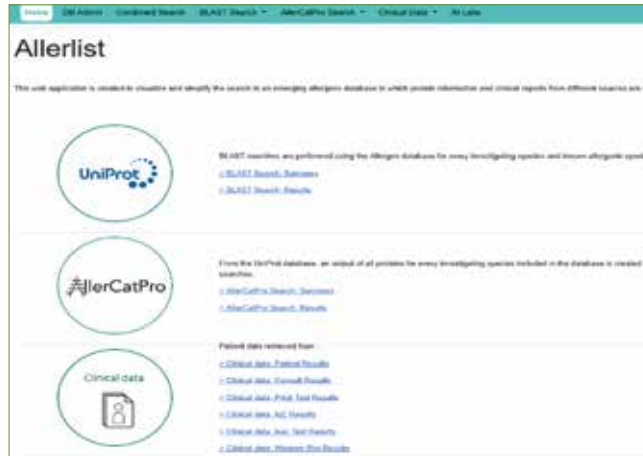

FEEDBACK OP NEDERLANDSE STUDIE VEEHOUDERIJ EN GEZONDHEID OMWONENDEN

Het Nederlandse Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft een nieuwe studie gepubliceerd over gezondheid en wonen in de buurt van een veehouderij. De studie maakt deel uit van een reeks epidemiologische studies in Nederland waarin onderzoekers kijken of huisartsen vaker longontstekingen vaststellen bij mensen die wonen in veehouderijdichte omgevingen, dan bij een controlegroep. Om het vaker voorkomen van longontstekingen in een straal van 500 tot 2.000 meter van een geitenhouderij te verklaren, werd vervolgens en dus op een ander moment, een gezondheidsstudie bij patiënten, geitenhouders en werknemers uitgevoerd. ILVO-onderzoekers Lieve Herman, Els Van Coillie en Els Van Pamel houden het RIVM-rapport dat beide studies omvat, tegen het licht.

contact: lieve.herman@ilvo.vlaanderen.be
els.vancoillie@ilvo.vlaanderen.be
els.vanpamel@ilvo.vlaanderen.be

RESULTAAT

EERSTE DATABASE VOOR NIEUWE EIWIJTBRONNEN EN HUN ALLERGERISICO

Dankzij het project ALLERLIST bestaat er voortaan een eerste database over nieuwe eiwitbronnen en hun risico op allergeniciteit. De database bevat, per eiwitbron, kennis over allergene reacties uit zowel klinische proeven, lab-resultaten als in silico inschattingen (computermodellering en -simulatie). Er wordt namelijk verwacht dat door ons veranderende consumptiepatroon en de introductie van nieuwe eiwitbronnen (insecten, algen,...) nieuwe voedingsallergenen ontstaan. Er is een 'proof-of-principle'-benadering ontwikkeld aan de hand van onder andere erwten, om te beoordelen of bepaalde voedsel ingrediënten moeten worden toegevoegd aan de lijst van 14 ingrediënten waarvan etikettering als allergeen verplicht is. De nieuwe database zal de basis vormen voor een opvolgingstool over het allergierisico per nieuwe eiwitbron.

contact: christof.vanpoucke@ilvo.vlaanderen.be
project: ALLERLIST

NIEUW

VEZEL- EN EIWIJTINGREDIËNTEN VOOR PRODUCTINNOVATIE IN DE FOODSERVICE

PILOTS stimuleert het gebruik van alternatieve plantaardige eiwit- en vezelrijke grondstoffen in kwaliteitsvolle voedingsproducten. Het project richt zich op demonstraties en kennisdeling binnen de Vlaamse voedingsindustrie en grootkeukens. Via generieke cases worden modelproducten ontwikkeld om diverse procestechologieën te tonen. Deze demonstraties inspireren bedrijven en grootkeukens om nieuwe ingrediënten en technieken toe te passen. Interactieve opleidingen zorgen voor actieve kennisoverdracht en verlagen de implementatiedrempel. Zo kunnen voedingsbedrijven sneller plantaardige alternatieven verwerken en op de markt brengen. Ook grootkeukens verbeteren hun processen voor efficiënte bereiding van plantaardige componenten. Tot slot wil PILOTS investeringen stimuleren in innovatieve technologieën voor productie, regeneratie en warmhouden.

contact: nathalie.bernaert@ilvo.vlaanderen.be
project: PILOTS

[Feedback op RIVM-rapport 2024-0167](#)

RESULTAAT

NuHCAS 2.0 VERBINDT VOEDING EN GEZONDHEID

De voedingsdriehoek moet ingebed worden in een systemische aanpak. Dat was een inzicht van NuHCaS na een bijeenkomst rond hoe voeding in Vlaanderen sterker kan worden ingezet in primaire gezondheidspreventie. 9 Vlaamse kennisinstellingen kwamen samen rond centrale vragen als: hoe stemmen we interventies af op specifieke doelgroepen, hoe personaliseren we voeding, en hoe meten we voedselinname en koppelen we die aan databronnen? Door samenwerking en kennisuitwisseling stimuleert het expertisecentrum NuHCaS gezamenlijke innovaties tussen de voedings- en gezondheidssector. NuHCaS capteert onderzoeksvragen uit de sector, brengt stakeholders samen en initieert projecten. Zo ontstonden het FINE-project rond technologische tools voor het monitoren van voedselinname en de BOZO- en ZOBIO-projecten die de verbinding tussen landbouw en zorg versterken.

contact: karen.verstraete@ilvo.vlaanderen.be

project: NUHCAS 2.0

IN DE KIJKER

BIO IN DE ZORG: SAMENWERKENDE SECTOREN

Het project ZoBio wil een kennismakingstraject of lerend netwerk zijn dat rechtstreekse samenwerking tussen bioboeren en de keukens van zorginstellingen onderzoekt en bevordert. Op regelmatige basis komen de boeren en zorginstellingen samen om kennis uit te wisselen rond samenwerking op vlak van catering. Maar hoever staan de verschillende lokale samenwerkingsverbanden na één jaar projectwerking? In Bio Actief 66 (driemaandelijks tijdschrift van sectororganisatie BioForum voor biolandbouw en -voeding) krijg je een actuele stand van zaken. ILVO is partner in dit project, samen met BioForum en Flanders' FOOD.

contact: nathalie.bernaert@ilvo.vlaanderen.be

project: ZOBIO

Bio Actief 66 - 18/12/2024

[Bio in de zorg](#)

NIEUW

SAMEN WERKEN AAN GEZONDERE EN DUURZAMERE VOEDSELSTELLEN

Europa heeft nood aan duurzamere én gezondere voedselssystemen, maar het onderzoek beperkt zich vaak maar tot één van de domeinen: voeding of gezondheid. HDHL Food4Health pakt dit aan door de verweven uitdagingen van voedselgerelateerde, niet-overdraagbare ziekten en klimaatverandering te onderzoeken. Activiteiten tussen overheid, academische wereld, industrie en burgers worden gecoördineerd, zodat gescheiden benaderingen worden doorbroken. ILVO is verantwoordelijk voor het opstellen van onderzoeks-, innovatie-, beleids- en implementatieprioriteiten en leidt het werk rond co-creatie van R&I-resultaten en kennisdeling.

Het netwerkproject faciliteert gezamenlijke financieringsoproepen en steunt transdisciplinaire onderzoeksactiviteiten om de impact te maximaliseren en dringende maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. HDHL Food4Health wil zo een verschuiving naar gezondere en duurzamere voedselssystemen stimuleren, wat uiteindelijk bijdraagt aan een betere volksgezondheid en meer ecologische duurzaamheid.

contact: hendrik.deruyck@ilvo.vlaanderen.be

project: HDHL F4H

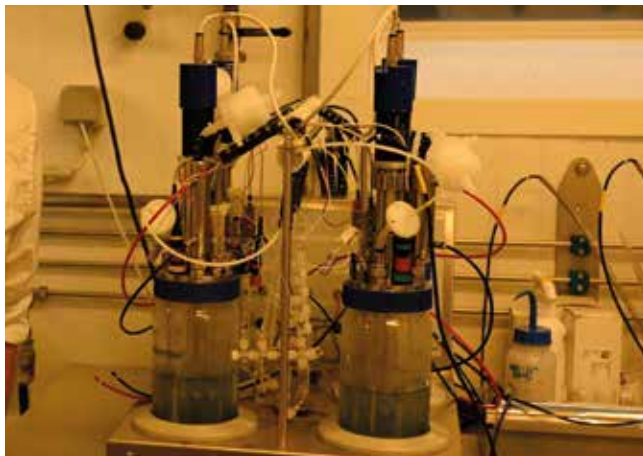
CONSUMENTENACCEPTATIE VAN ZEEWIER IN VOEDING STIMULEREN

Het SmaakWier-project wil zeewier toegankelijk maken voor een breed publiek door smakelijke producten te ontwikkelen. Zeewier is een duurzaam ingrediënt met nutritionele voordelen (rijk aan eiwitten en vezels, laag in vet) en een lage ecologische impact. Het project optimaliseert kweek- en verwerkingsmethoden, ontwikkelt nieuwe producten via co-creatie met chefs en consumenten, en werkt een marktstrategie uit voor Vlaanderen. Dulse en knoopwier worden geteeld in circulaire systemen zonder zoetwater of pesticiden en gevoed door groene reststromen, wat de CO₂-voetafdruk verlaagt. SmaakWier stimuleert lokale werkgelegenheid, korte ketens en bewustzijn rond plantaardige voeding, en opent nieuwe markten voor aquacultuur. Zo creëert het project blijvende meerwaarde voor producenten, consumenten en de Vlaamse voedingssector.

contact: bert.coleman@ilvo.vlaanderen.be

project: SMAAKWIJER

Dit project wordt medegefinancierd door het Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur (EFMZVA)

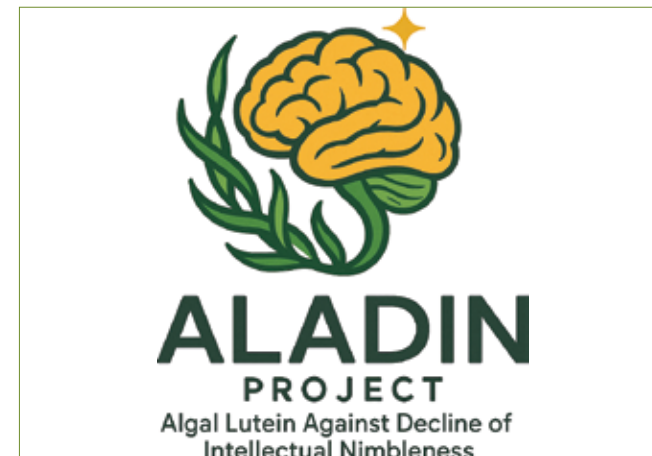
SMAKELIJKE ALGEN ONTWIKKELLEN

AlgFlavor wil de smaak en acceptatie van algen in voeding verbeteren. Algen zijn duurzaam en voedzaam, maar hun smaak varieert sterk door kweek-, verwerkings- en bewaaromstandigheden. Het project onderzoekt hoe gewenste smaken zoals umami en 'seafood'-aroma kunnen worden versterkt en ongewenste bijsmaken verminderd. Ook ontwikkelt AlgFlavor productprototypes via consumentenonderzoek en co-creatie. Zo draagt het bij aan een gezonder, duurzamer voedselsysteem.

Onder gecontroleerde omstandigheden worden algen gekweekt, smaakcomponenten geanalyseerd en bewaarstechnieken getest. Consumentenfeedback stuurt productontwerp en communicatie. Het project stimuleert de blauwe economie, vermindert druk op mariene ecosystemen en creëert nieuwe kansen voor de Europese voedingssector, in lijn met klimaatdoelen, de Europese Green Deal en de initiatieven in Vlaanderen omtrent valorisatie van algen.

contact: johan.robbers@ilvo.vlaanderen.be

project: ALGFLAVOR

KAN LUTEÏNE UIT ALGEN COGNITIEVE PRESTATIES VERBETEREN?

ALADIN onderzoekt luteïne, een stof uit microalgen met potentieel voor betere cognitieve functies en ooggezondheid. Luteïne werkt als antioxidant, filtert licht en kan de bloed-hersenbarrière passeren, wat de link met hersen- en ooggezondheid verklaart. Het project test het effect van luteïne op cognitieve prestaties bij ouderen en postmenopauzale vrouwen via een dosis-responsstudie over 12 maanden. Tegelijk wordt onderzocht hoe luteïnerijke microalgen industrieel kunnen worden geproduceerd en opgeschaald tot een mainstream ingrediënt. Klinische studies moeten bevestigen of luteïne cognitieve achteruitgang kan helpen voorkomen. Zo wil ALADIN bijdragen aan nieuwe strategieën tegen dementie en de belangstelling voor microalgen als voedingscomponent vergroten.

contact: geert.vanroyen@ilvo.vlaanderen.be

project: ALADIN

“ Het mensenwerk achter die quota is belangrijk en zal nodig blijven. Maar de realiteit is dat we op deze manier slechts twee procent van de vangsten kunnen bemonsteren (...). VISTools, artificiële intelligentie en nieuwe DNA-technieken laten ons toe om veel meer data te verzamelen, van een onbeperkt aantal vaartuigen, van alle visgronden en ook van de vissoorten die nu niet gemonitord worden. ”

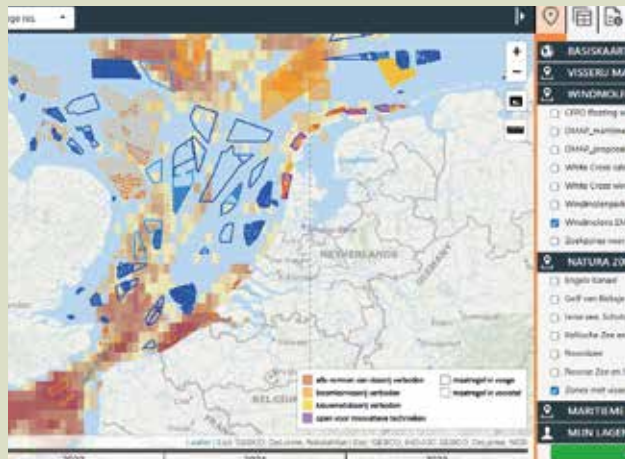
Hans Polet, wetenschappelijk directeur ILVO
Marien, over het nut van nieuwe datatechnologie
voor beter visserijbeheer

Uit 'Het komt goed met ons eten' (2025, p. 60)

Mariene productie
en omgeving

PERSBERICHT

MEER DATA EN GEBRUIKSGEMAK VOOR VISSER EN BELEID MET GEOVIS UPDATE

Belgische reders en vissers kunnen vanaf nu gebruikmaken van een verbeterde en uitgebreide versie van de gratis online tool GEOVIS.be. De nieuwe versie bevat de Belgische quota-, aanvoer- en benuttingsgegevens van alle relevante vissoorten voor de Noord-Atlantische regio, en een overzicht van visserijbepalende maatregelen die gelden in de verschillende Natura 2000-gebieden, windmolenparken en visserijmanagementzones. Alle info is ook makkelijk visualiseerbaar en selecteerbaar. Het GEOVIS-team van ILVO zal de tool na deze grote update blijven optimaliseren.

ILVO-onderzoeker Gert Van Hoey: "Het beleid en de data die impact hebben op het ruimtegebruik op zee verandert vaak en is complex. Met de nieuwe GEOVIS-toepassingen en -kaarten hebben vissers en beleid nu een tool op zak die hen nog betere inzichten geeft."

Meer info: www.geovis.be

contact: gert.vanhoey@ilvo.vlaanderen.be
project: GEOVIS

IN DE KIJKER

ZEETONG DUURZAMER VISSEN DANKZIJ DATA

Belgische vissers zijn echte specialisten in het vangen van zee tong. Maar door de Brexit, windmolenparken en klimaatverandering wordt dat steeds moeilijker.

ILVO ontwikkelde samen met partners VISTools, een slim systeem dat data verzamelt waarmee vissers efficiënter en duurzamer kunnen vissen. Onderzoeker Lancelot Blondeel legt uit hoe data ook onderzoekers verder helpen.

contact: lancelot.blondeel@ilvo.vlaanderen.be

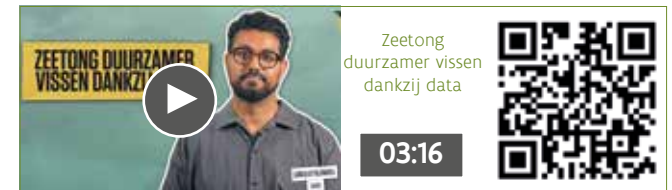
Introductie tot GEOVIS

02:31

De nieuwe GEOVIS online tool

00:48

Zeetong duurzamer vissen dankzij data

03:16

RESULTAAT

VISSERIJMAATREGELEN IN HET BELGISCH DEEL VAN DE NOORDZEE ONDERSTEUNEN

Het Belgisch deel van de Noordzee (BPNS) kent een intensieve visserijactiviteit met Nederland (66% van de visuren en 80% van de aanvoer) en België (resp. 31% en 17%) als belangrijkste spelers. Frankrijk is als derde speler maar beperkt aanwezig (1%). Pulskor (tot hun verbod), boomkor, garnalenkor, zegennet en bordennet zijn de meeste gebruikte vistuigen. Net als in Nederlandse wateren dalen de aanlandingen. Deze resultaten van VISNAT3 kaderen binnen de Europese Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (EU-KRMS) gekoppeld aan potentiële bodembeschermingsmaatregelen. Het project focuste op de socio-economische context van de visserij in 3 voorgestelde beschermingszones waar bodemberoerende activiteiten, vnl. sleepnet-visserij, waarschijnlijk verboden worden. De resultaten zijn belangrijk tijdens de onderhandelingen over bodembeschermingsmaatregelen met de EU-commissie, waarbij ILVO de dienst Marien Milieu (FOD) wetenschappelijk ondersteunt. De voorgestelde maatregelen zijn nu opgenomen in het voorstel van het marien ruimtelijk plan 2026-2034, maar nog in onderhandeling met de betrokken lidstaten i.k.v. het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB).

contact: gert.vanhoey@ilvo.vlaanderen.be

project: VISNAT3

RESULTAAT

ONTWIKKELING VAN ECOSYSTEEMGEBASEERD VISSERIJBEHEER IN EUROPA

SEAWISE toont dat ecosysteem-gebaseerd visserijbeheer (EBFM) in Europa alleen werkbaar is wanneer ecologische, sociale en economische dimensies geïntegreerd worden in advies en beleid. EBFM vertalen naar concreet beheer blijft moeilijk. Visbestanden reageren op visserijdruk, klimaatverandering en andere menselijke activiteiten en SEAWISE ontwikkelde kennis, indicatoren en modellen om de complexiteit van deze invloeden en noodzakelijke afwegingen te duiden. Onderzoekers combineerden stakeholderbevragingen, sociaal-economische analyses, ruimtelijke en bio-economische visserijmodellen en klimaatgevoelige populatiemodellen. Regionale adviesraden gaven maatschappelijke prioriteiten aan. Soortspecifieke en klimaatgevoelige modellen bestudeerden klimateffecten op visbestanden. Ook gemengde visserijen, bodemimpact, gebiedssluitingen en inspanningsbeheer werden onderzocht om spanningen tussen visserij- en milieudoelstellingen in kaart te brengen. De resultaten zijn relevant voor het regionale, Vlaamse en Europese visserij en marien beleid, vooral voor de afstemming tussen het GVB en de Kaderrichtlijn Mariene Strategie.

contact: jochen.depestele@ilvo.vlaanderen.be

project: SEAWISE

SEAWise has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 101000318

PERSBERICHT

ILVO EN VLIZ ZENDEREN HAAIEN IN DE NOORDZEE OM ZE BETER TE BESCHERMEN

ILVO en het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) intensiveren het onderzoek naar haaien in het Belgische deel van de Noordzee. Door meer individuele dieren te voorzien van zenders (telemetrie) brengen de instituten in kaart waar en wanneer verschillende soorten voorkomen en welke leefgebieden ze verkiesen. De nieuwe kennis moet gericht beheer en bescherming mogelijk maken. Bijzonder is dat VLIZ en ILVO voor dit haaienproject ook de hulp van burgers invoeren.

Haaien zijn belangrijke sleutel- en indicatorsoorten die helpen het mariene ecosysteem gezond te houden. Ze houden bv. de populaties van prooidieren in evenwicht en verwijderen zieke of verzwakte individuen. Tegelijk zijn haaien kwetsbaar: ze groeien traag, worden laat volwassen en krijgen relatief weinig jongen. Druk door visserij en achteruitgang van leefgebieden kan dan ook snel zware gevolgen hebben. Hoewel haaien belangrijk zijn, is nog relatief weinig bekend over hun aanwezigheid en leefwijze bij ons.

contact: jolien.buyse@ilvo.vlaanderen.be

NIEUW

PRODUCTKWALITEIT EN OVERLEVING VAN TONGSCHAR EN GRIET VERHOGEN

VivaVis mikt op betere productkwaliteit van marktwaardige vangsten en hogere overlevingskansen van ondermaatse tong-schar en griet binnen de Belgische boomkorvisserij. Deze verbeteringen kunnen leiden tot hogere marktprijzen én minder verspilling waarmee het project de duurzaamheid van de visserij wil verhogen. Overlevingskansen van ondermaatse vissen kwantificeren maakt het ook mogelijk argumenten te formuleren voor het al dan niet vrijstellen van de verplichte teruggooi van bijvangst en wil de sector ondersteunen bij het vermijden van knelpuntsituaties met quota.

Deze informatie helpt beleidsmakers investeringen in duurzame visserijtechnologieën en -praktijken te rechtvaardigen. ILVO is coördinator en werkt mee aan dataverzameling met elektronische monitoringsystemen en zeegaande waarnemers. Belanghebbenden (o.a. vissers, wetenschappers en beleidsmakers) worden betrokken bij de discussies en besluitvorming voor praktische haalbaarheid en acceptatie. Publieke bewustwording wordt gestimuleerd via deelname aan het internationale platform voor vangstwelzijn gezien consumenten steeds meer aandacht hebben voor het welzijn van gevangen vis.

contact: sebastian.uhlmann@ilvo.vlaanderen.be
project: VIVAVIS

NIEUW

IS DE KWEK VAN EUROPESE KREEFT MOGELIJK IN DE NOORDZEE?

Is het technisch mogelijk om Europese kreeft te kweken in de Noordzee in een maricultuursysteem zonder eten te geven? En zorgt deze passieve voederstrategie voor voldoende groei en welzijn? Dit staat centraal in het project EXTRAHOMARD en veronderstelt dat individueel gekooide kreeften kunnen leven van de voedselpartikels in de waterkolom en de aangroei op de kooi (biofouling). Hiervoor zullen kreeften (ontwikkelingsstadium Stage IV en groter) afzonderlijk geplaatst worden in 3D-geprinte of commercieel beschikbare mandjes in een bodemkooi. Deze kweekwijze past onder de voorwaarde voor aquacultuur in het Belgische deel van de Noordzee - nl. de kweek moet extractief zijn (geen voedergift) - en is in lijn met Europese principes om aquacultuur met andere economische activiteiten te koppelen. Mogelijks kan dit ook een duurzame, lokale aquacultuuractiviteit opleveren met meerwaarde voor kustgemeenschappen.

contact: daan.delbare@ilvo.vlaanderen.be

project: EXTRAHOMARD

BIJVANGST VERMINDEREN IN DE EUROPESE VISSERIJ

ECOCATCH wil met innovatieve technologieën de bijvangst in de Europese visserij verminderen. In co-creatie met vissers en technologieontwikkelaars worden schaalbare gebruiksklare oplossingen ontwikkeld die de biodiversiteit beschermen én de economische leefbaarheid van de sector behouden. De onderzoekers werken samen met vissers real-time AI-detectiesystemen en beslissingsondersteunende tools uit. Ze ontwikkelen ook alternatieve vistuigen - om bijvangsten van kwetsbare soorten en jonge vis te beperken - die nog steeds economisch rendabel of zelfs efficiënter zijn. Demonstraties in diverse visserijen laten de brede toepasbaarheid zien.

ECOCATCH verenigt 35 partners uit 10 landen en verwacht bijvangst effectief te verminderen in de visserij van de Noordzee en de Baltische Zee. De inzet van AI-detectiesystemen en sensoren verhoogt ook de transparantie van visserijactiviteiten en vereenvoudigt certificering (zoals MSC). Met de integratie van digitale tools in commerciële visserijactiviteiten en de aantoonbare effectiviteit in meerdere landen maakt ECOCATCH het pad vrij naar een duurzamere en meer rendabele visserij.

contact: sebastian.uhlmann@ilvo.vlaanderen.be

project: ECOCATCH

Funded by the
European Union

NIEUWE VIS- EN ZEEVRUCHTENGIDS IS UIT

Een nieuwe Nederlandstalige editie van de Ethic Ocean Soortengids: de Vis- en Zeevruchtengids voor professionele gebruikers is verschenen. Het is de vierde keer dat deze gids in het Nederlands uitkomt. Vooral voor professionele gebruikers, zoals restauranthouders, hotelscholen, vishandels, retail, leveranciers, reders, vissers en viskwekers is deze gids een 'bijbel'. Zij vinden er antwoorden op vragen zoals: Hoe duurzaam zijn de visbestanden? Wat zijn de aanbevolen minimale vangstgroottes? Hoe evolueert de gezondheid van het marien ecosysteem? De gids helpt kopers van vis en zeevruchten om duurzame producten te kiezen op basis van wetenschappelijke gegevens en aankoopadviezen. Ook consumenten kunnen erin grasduinen.

Voor deze vierde editie (2024) is de Belgische redactie in handen van ILVO met ondersteuning van het VLIZ. De Franse NGO Ethic Ocean is initiatiefnemer en auteur van de gids.

De gids is gratis online beschikbaar via www.zeevruchtengids.org

contact: jade.maes@ilvo.vlaanderen.be

VISBESTANDEN EN VISSERIJSECTOR MONITOREN IN FUNCTIE VAN EUROPEES BELEID

Hoe evolueren de visbestanden van soorten waarvoor de Belgische visserij quota heeft? Wat is de biologische, economische en technische toestand van de visserij-, aquacultuur- en visverwerkende sector? Het NDGP-project (2025–2027), gefinancierd door EFMZVA, ondersteunt het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) door visbestanden en het mariene ecosysteem te evalueren en de effecten van visserijbeheer in kaart te brengen. Gegevens over bevissing – verzameld via onderzoeksschepen en commerciële vaartuigen – worden geïntegreerd met economische en technische visserijdata. Daarnaast voeren onderzoekers beschrijvende studies uit naar de Belgische aquacultuur en visverwerkende sector. De resultaten worden jaarlijks gerapporteerd aan het Agentschap Landbouw en Visserij en aan de sector, waarbij expliciet rekening wordt gehouden met de overgang van een single-species naar een multi-species benadering. ILVO levert wetenschappelijk advies aan het beleid via biologische adviezen in rapporten van ICES en via bijdragen van experts binnen STECF, het adviesorgaan van de Europese Commissie voor visserij.

contact: els.torreele@ilvo.vlaanderen.be
project: NDGP 2025 2027

ICES-SURVEYDATA ONTSLUITEN VOOR BETER VISSERIJBEHEER

Het IMBUS-project, gefinancierd door EMFAF, wil de kwaliteit en bruikbaarheid van surveydata over visbestanden in het ICES-gebied verbeteren. Europese landen organiseren deze enquêtes jaarlijks maar de data blijft vaak onderbenut door technische drempels, uiteenlopende methodes en beperkte kwaliteitscontrole. Binnen het project worden real-time kwaliteitscontroles ontwikkeld aan boord van onderzoeksvaartuigen om fouten tijdens de dataverzameling sneller te corrigeren. De datatoegankelijkheid en -actualisering wordt verbeterd door open-source tools, modellen en visualisaties en de integratie van interactieve toepassingen zoals Shiny-apps. Workshops en overleg met adviesraden zorgen voor een co-creatieve ontwikkeling met onderzoekers, beleidsmakers en de visserijsector. Door surveydata betrouwbaarder en gebruiksvriendelijker te maken versterkt IMBUS de wetenschappelijke basis voor beleidsbeslissingen en creëert het meerwaarde voor biodiversiteitsmonitoring en klimaat-effectstudies. IMBUS draagt ook bij aan het Europese biodiversiteitsbeleid, de Green Deal en de Farm to Fork-strategie door het ontwikkelen van nieuwe indicatoren, verspreidingskaarten en analysetools.

contact: klaas.sys@ilvo.vlaanderen.be
project: IMBUS

SMARTDOTS VERSTERKT KWALITEIT VAN VISSERIJDATA

Smart4SAM verbetert de betrouwbaarheid van visbestandschattingen, TAC's (Totale Toegestane Vangst) en vangstlimieten door een hogere datakwaliteit. Het project ontwikkelt hiervoor een kwaliteitskader voor leeftijds- en maturiteitsgegevens en breidt het ICES open access platform SmartDots uit. Visbestandmodellen worden aangepast en het gebruik van AI gestimuleerd voor een consistentere interpretatie en integratie van biologische data in SmartDots. De focus ligt op kwetsbare, commercieel en ecologisch belangrijke soorten en breed inzetbare tools en richtlijnen.

Het project ondersteunt de Europese lidstaten bij een gestandaardiseerde verzameling van biologische visserijgegevens en sluit aan bij het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB), het Data Collection Framework (DCF), de Europese Green Deal, de Kaderrichtlijn Mariene Strategie, de Digitale Strategie, de Richtlijn Open Data en bij de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Smart4SAM bevordert internationale samenwerking en ondersteunt duurzaam visserijbeheer en een transparante, datagedreven beleidsvoering.

contact: karen.beckaert@ilvo.vlaanderen.be
project: SMART4SAM

IN DE KIJKER

VISBESTAND REDDEN VRAAGT VERTROUWEN VAN VISSERS

“Het onzorgvuldig gebruik van de visserijtechniek flyshoot dreigt te leiden tot overbevissing van niet-gequoteerde vissoorten. De betrokken vissers vissen ook 's nachts, wat te beschouwen is als een uitbreiding van de viscapaciteit van het schip. Het is een overtreding van de Europese visserijregels, die capaciteitsverhoging verbiedt. De flyshoot is nog een experimentele visserijmethode. Dan moet je eerst beoordelen wat de impact is op het ecosysteem, de hoeveelheid bijvangst en de vissterfte.” Hans Polet, wetenschappelijk directeur van ILVO Marien, gaf een uitgebreid interview aan het onafhankelijk nieuwsplatform Apache over het verduurzamen van de visserij en het belang van dataverzameling op zee. De neerslag ervan kan je meelesen in 2 artikels van de nieuwssite Apache.

[Meer info en een uitgebreid interview met Hans Polet](#)

Apache - 17 en 18 april 2025

RESULTAAT

EcoSCOPE VERSTERKT ECOSYSTEEMGEBASEERD VISSERIJBEHEER

EcoScope ontwikkelde een geïntegreerde aanpak voor ecosysteemgebaseerd visserijbeheer in Europese zeeën. Het combineerde data-integratie, methodologische ontwikkeling en stakeholderbetrokkenheid en leverde instrumenten om ecosysteemdegradatie en antropogene druk, die leiden tot niet-duurzame exploitatie van visserij in Europese zeeën, beter in kaart te brengen.

Outputs zijn het EcoScope Platform met verschillende interactieve kaartlagen, de EcoScope Toolbox als duurzaamheidsscoresysteem voor het opstellen van beleidsscenario's en van simulaties voor maritieme ruimtelijke planning, de EcoScope Academy met online cursussen en webinars en de EcoScope App waarmee burgers milieuproblemen op zee kunnen melden. Daarmee ondersteunt het een duurzaam beheer van visbestanden, met aandacht voor het behoud van een evenwicht tussen voedselzekerheid en gezonde mariene ecosystemen.

Meer info: <https://ecoscopium.eu/>

contact: els.torreale@ilvo.vlaanderen.be
clyde.blanco@ilvo.vlaanderen.be

project: ECOSCOPE

This project has received funding from the European Commission's Horizon 2020 Research and Innovation programme under grant agreement No 101000302.

VISBESTANDEN MONITOREN VIA eDNA-STALEN

De visserijquota van tong en schol in de zuidelijke Keltische Zee en het ZW van Ierland dalen door een tekort aan gegevens om de visbestanden correct in te schatten. Het SoleMATES-project wil met de verzameling van eDNA deze data-kloof dichten. Environmental DNA, kleine DNA-sporen die organismen achterlaten in hun omgeving, maakt het mogelijk om - zonder één vis te vangen - alle aanwezige vissoorten te bepalen en hun biomassa te schatten. Het kan ook gebruikt worden om voedselwebben te modelleren en geeft dus een completer beeld van het mariene ecosysteem en biodiversiteit. De onderzoekers zullen de automatische eDNA-datacollectie uitbreiden via de Belgische vissersvaartuigen waardoor op termijn de volledige Belgische vloot data kan inzamelen. Ook bestuderen ze het potentieel van eDNA voor diepere wateren. Tenslotte worden de eDNA-staalnames gekoppeld aan het digitale dataplatform VISTools. Op deze manier kan eDNA data niet alleen de sector maar ook een efficiënter visserijbeleid ondersteunen.

contact: sofie.derycke@ilvo.vlaanderen.be

project: SOLEMATES

eDNA-METHODE VOOR MARIENE BIODIVERSITEITSMONITORING OPTIMALISEREN

eDNA-Optima wil de uitdagingen bij het gebruik van eDNA (environmental DNA) in complexe mariene omgevingen, zoals de Noordzee, wegnemen. Zo kan eDNA evolueren naar een niet-invasief, kostenefficiënt en betrouwbaar monitoringsinstrument om de biodiversiteit en de gezondheid van het Noordzee-ecosysteem en andere mariene milieus te bewaken. De focus ligt op het beter begrijpen van de processen die rechtstreeks de verspreiding, detectie en persistentie van het eDNA beïnvloeden (bv. transport, resuspensie en degradatie). Het project combineert labo-experimenten met testen en observaties op zee en test technologieën om de bemonstering te automatiseren m.b.v. vaste structuren en onbemande oppervlakteschepen. De onderzoekers zullen ook een 'best practices' protocol opstellen. De automatisering van de eDNA-monitoring is veelbelovend voor zowel wetenschappelijk onderzoek als voor bedrijven en het beleid gekoppeld aan de blauwe economie.

contact: sofie.derycke@ilvo.vlaanderen.be

project: EDNA-OPTIMA

eDNA ALS BASIS VOOR MARIEN NATUURHERSTEL

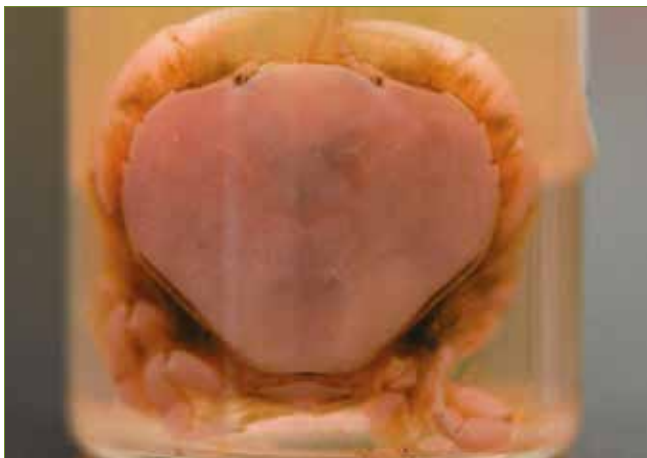
Om veranderingen in mariene milieus beter te begrijpen en ons er te kunnen op voorbereiden, is uitgebreide monitoring essentieel. Een van de meest belovende innovatieve technologieën is eDNA (environmental DNA) dat frequente, nauwkeurige en uitgebreide beoordelingen mogelijk maakt. Door burgerwetenschap, automatische bemonstering en dataverwerking te combineren met de aankoop van eDNA-bemonsteringsapparatuur, legt RRF-EDNA de basis voor een toegankelijke biodiversiteitsmonitoring.

Het project wil blijvend impact hebben door kennis uit te breiden (over biodiversiteit en monitoring); betrouwbare en nauwkeurige biodiversiteitsgegevens te verzamelen; gemeenschappen te versterken (via burgerwetenschap en onderwijs); werkstromen voor wereldwijde eDNA-analyses te verbeteren, en door internationale samenwerking, open wetenschap en technologieoverdracht te versterken. Op deze manier kan Europa zich positioneren als leider op het gebied van innovatieve monitoring van mariene biodiversiteit.

contact: sofie.derycke@ilvo.vlaanderen.be

project: RRF_EDNA

WETENSCHAPPELIJKE COLLECTIES DIGITALISEREN IN VLAANDEREN

In DISSCo-Flanders 2.0 werken 21 Vlaamse wetenschappelijke instellingen verder aan het ontsluiten van hun biologische, antropologische en geologische collecties. Deze gedigitaliseerde collecties creëren kansen voor onderzoek naar o.a. klimaatverandering, voedselveiligheid, gezondheid, bio- en socio-economie.

De ruim 560.000 items uit 15 ILVO-collecties - gecatalogeerd in een zelf ontwikkeld collectiebeheersysteem (CBS) - worden nog meer FAIR (Vindbaar, Toegankelijk, Uitwisselbaar, Herbruikbaar) gemaakt. Het CBS wordt geoptimaliseerd, gekoppeld aan uitleenfaciliteiten zoals ELVIS en aangevuld met moleculaire (DNA) collecties, 3D (en geavanceerde 2D) beelden en AI.

DISSCo-Flanders 2.0 is een Vlaams/Belgisch vervolgproject, binnen het grotere DISSCo Europe, rond het fysiek en digitaal beheren én delen van bijna alle in Europa aanwezige natuurwetenschappelijke collecties. Het doel is om tegen 2030 een Europees onderzoeksinfrastructuur consortium (ERIC) te worden. Hiervoor onderhandelden de onderzoekers de grootste overeenkomst ooit tussen Europese natuurhistorische musea, botanische tuinen, dierentuinen, universiteiten en andere instellingen.

contact: kris.hostens@ilvo.vlaanderen.be

project: DISSCO FLANDERS 2.0

FINANCIËEL RAAMWERK VOOR NATUURGEBASEERDE OPLOSSINGEN

Het Coastbusters FINESSE project ontwikkelt een financieel raamwerk voor natuurgebaseerde oplossingen (NbS) in een mariene omgeving. NbS is een ecosysteemgerichte benadering om maatschappelijke uitdagingen, zoals klimaatverandering, biodiversiteit en menselijk welzijn, aan te pakken en werd al op meerdere plaatsen op kleine schaal succesvol toegepast. Een duidelijk beleidskader om dit op grote schaal te implementeren én financieel aantrekkelijk te maken voor private investeerders, ontbreekt nog. FINESSE focust op 3 belangrijke meerwaarden van NbS: kustbescherming en sedimentatiestabilisatie, koolstof- en nutriëntencycli en biodiversiteit. Met een biogeen rif als casestudie, waarvan alle gegevens verzameld zijn tijdens eerdere Coastbusters-projecten, worden de risico's/opbrengsten van deze meerwaarden financieel in kaart gebracht. Dit gebeurt uit het standpunt van zowel het ecologisch ontwerp als de investeerder. FINESSE zal een geïntegreerd waardenmodel leveren met een monitoringsaanpak en projectfinancieringstool.

contact: gert.vanhoey@ilvo.vlaanderen.be

project: FINESSE

DUURZAME UITBREIDING VAN OFFSHORE WINDPARKEN

Welke kansen bieden offshore windparken op zee (OWP) om beter te renderen als mariene ruimte? OWP is belangrijk in de snelle uitrol van hernieuwbare energie, maar mag natuurbehoud en voedselproductie niet benadelen. MSP4MORE wil het spanningsveld tussen deze 3 verkleinen en onderzoekt combinatie-scenario's van windparken met andere duurzame productiemiddelen, natuurbehoud en -herstel en de bescherming van cultureel erfgoed. De onderzoekers ontwikkelen methoden om sociaal-culturele contexten en cumulatieve effecten in verschillende omgevingen in kaart te brengen en te monitoren. Dit onderzoek ondersteunt planners en beheerders bij een duurzame uitbreiding van offshore windparken binnen de marien ruimtelijke planning op lokaal tot regionaal niveau.

contact: daan.delbare@ilvo.vlaanderen.be

project: MSP4MORE

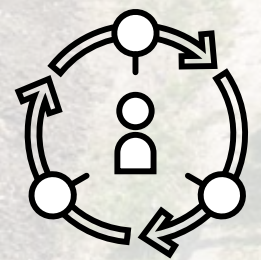

“ Er is angst om beleid te voeren en ook de landbouwsector zelf staat op de rem. “Waar zal de inmenging stoppen?”, klinkt het dan. “De teeltvrijheid is absoluut en moet beschermd worden.” Maar het resultaat is averechts. Het uitblijven van een actief landbouwgrondenbeleid creëert ongewenste dynamieken. Om landbouw te verankeren op het Vlaamse platteland is een gebiedsgerichte aanpak nodig. ”

Elke Rogge, wetenschappelijk directeur Landbouw & Maatschappij bij ILVO, over het uitblijven van een actief grond- en pandenbeleid voor landbouw

Uit 'Het komt goed met ons eten' (2025, p. 105)

Circulariteit en
plattelandsontwikkeling

RESULTAAT

TOEKOMSTIGE BESCHIKBAARHEID VAN BIOGRONDSTOFFEN IN VLAANDEREN TEGEN 2030 – 2050

Er is een groeiende spanning tussen de stijgende vraag naar biomassa voor (non-)food-verwerkingen en de beperkte Vlaamse ruimte. Daarnaast is er een toenemende behoefte aan biogrondstoffen voor materialen, chemicaliën en energie, door de klimaatuitdaging en onzekerheden in geopolitieke grondstofstromen. Technopolis Group publiceerde samen met ILVO en VITO, in opdracht van OVAM, een scenariostudie over de verwachte vraag en aanbod van biogrondstoffen in Vlaanderen tegen 2030 en 2050. Eén van de inzichten is de nood aan een transversale strategie over sectoren heen. De studie formuleert hoe Vlaanderen hier strategisch mee kan omgaan. De studie benadrukt ook dat een open economie met internationale samenwerking essentieel blijft voor Vlaanderen, en dat we de eiwitshift en de energie- en circulaire transitie beter op elkaar moeten afstemmen om de druk op biogrondstoffen te verlichten.

contact: jef.vanmeensel@ilvo.vlaanderen.be

project: TOEKOMST BIOGRONDSTOFFEN

Rapport:
[Biogrondstoffen in Vlaanderen Scenariostudie](#)

RESULTAAT

INNOVATIEVE HOOGWAARDIGE COSMETISCHE PRODUCTEN UIT PLANTEN

InnCoCells heeft nieuwe plantaardige grondstoffen voor cosmeticatoepassingen geïdentificeerd en duurzame productiesystemen op punt gezet. Uit onderbenutte reststromen - olijfbomenschors en gemberdrankenperskoek - kan ILVO zelfs een extract produceren dat de top 10 haalde.

Het project verenigde vele Europese partners (waaronder ILVO, VIB en UGent in Vlaanderen) en mikte op componenten met bewezen werking, aanvaardbare milieu-impact en hoge vraag. Om marktgeschiktheid te verzekeren gebeurde de ontwikkeling i.s.m. belanghebbenden. ILVO leidde het onderdeel 'Ingrediënt recovery' waarin een diversiteit aan plantenbiomassa werd verwerkt tot extracten, de duurzaamheidsanalyse en ook de evaluatie van de techno-economische haalbaarheid van de belangrijkste productiesystemen. InnCoCells sluit aan bij de vraag van consumenten en de schoonheidsindustrie, en bij de doelstellingen van de Europese bio-economie. De uitkomsten ondersteunen duurzame productontwikkeling in de cosmetische sector en geven consumenten wetenschappelijk onderbouwde info over de werking en de milieu-impact van de ontwikkelde ingrediënten.

contact: bart.vandroogenbroeck@ilvo.vlaanderen.be

project: INNCOCELLS

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation programme under grant agreement No 101000373.

RESULTAAT

AROMATISCHE WORTELGEWASSEN INZETBAAR IN DE BIO-ECONOMIE

Mierik (*Armoracia rusticana*), grote engelwortel (*Angelica archangelica*) en lavas (*Levisticum officinale*) zijn 3 aromatische wortelgewassen. Zowel het verse plantmateriaal als de geëxtraheerde aroma's kunnen in verschillende (non-)food-applicaties verwerkt worden. Toch waren er in België in 2020 maar enkele pioniers actief in de teelt van deze gewassen. Zij gaven aan dat er nog vrij veel knelpunten zijn op teelttechnisch vlak die areaaluitbreiding belemmeren. Naast oplossingen voor deze knelpunten heeft dit project meer duidelijkheid geschapen over de afzetmogelijkheden en gingen de onderzoekers samen met de pionierende boeren op zoek naar nieuwe, passende teelten voor hun teeltrotatie. De aromatische wortels kennen toepassingen in voedings- en drankenapplicaties, cosmetica en groene chemie.

contact: hilde.muylle@ilvo.vlaanderen.be

project: AROMA-ROOTS

Gefinancierd door
de Europese Unie

RESULTAAT

TEELTTECHNISCHE INFORMATIE VAN ALTERNATIEVE GEWASSEN VOOR DE BIO-ECONOMIE

Binnen het project CropExplore for Farmers (CEF) werd een tool ontwikkeld die voor meer dan 200 gewassen de agronomische kennis en de verschillende valorisatietrajecten samenbrengt. Dit project centraliseerde de informatie rond teelttechnische eigenschappen, areaal en afzetmogelijkheden voor de verschillende oogstbare biomassa's. Alles is gemakkelijk doorzoekbaar, enerzijds als landbouwer op zoek naar een nieuwe teelt en anderzijds als verwerker op zoek naar bepaalde grondstoffen. Verder werden binnen het project ook valorisatietrajecten verkend voor deder (mayonnaise), hennep (hennetoppen) en yacon (suikerstroop) en lag de focus voor deze teelten ook op areaaluitbreiding. Het project versterkt de technische landbouwkennis rond de (zeer) atypische gewassen die landbouwers zouden kunnen telen in functie van een bio-economische verwerking, dus ook voor niet-food-toepassingen.

Crop Explore for Farmers Tool: <https://cef.ilvo.be/>

contact: hilde.muylle@ilvo.vlaanderen.be

project: CEF

RESULTAAT

GENE EDITING VOOR EEN DUURZAME BIO-ECONOMIE

New Genomic Techniques (NGTs) zijn door hun precisie en door de brede kennisbasis over het plantengenoom veelbelovend voor wie werkt rond duurzamere landbouw of een duurzamere industriële verwerking van grondstoffen. In Europa wordt de technologie echter nog te weinig benut door onzekerheden en uitdagingen in wetgeving, traceerbaarheid en sociale impact. Het project GeneBEcon genereerde breder inzicht bij de stakeholders over de voordelen en risico's van NGTs en NGT-afgeleide producten aan de hand van 2 cases: verbeteren van ziekteresistentie en zetmeelkwaliteit bij aardappel en verhogen van de productie van hoogwaardige componenten bij microalgen. Onder meer de praktische toolbox voor genome editing die binnen het project werd ontwikkeld (GeneBEwise), kan zowel onderzoekers als stakeholders helpen bij het maken van beslissingen rond toepassingen van NGTs.

Binnen dit Horizon Europe project werkten 18 partners samen.

contact: katrijn.vanlaere@ilvo.vlaanderen.be

project: GENEBECON

RESULTAAT

GOGO2.0 VERSTERKT DE VLAAMSE GOUDSBLOEMTEELT VAN VELD TOT MARKT

De vrij nieuwe teelt van goudsbloem kende nog een aantal resterende knelpunten. Die werden in GOGO2.0 aangepakt. Doel was de rendabiliteit en de afzet verhogen. Vermarkting en productkwaliteit van de bloemen én van de zaden, zetten we in als sleutels voor een succesvolle, lokale goudsbloemteelt.

Dit project bouwde verder op het eerdere onderzoeksproject GOGO dat erin slaagde om goudsbloemteelt in Vlaanderen uit te werken als een dubbeldoelteelt, met oogst van zaden (voor olie) en van bloemen. Er werd in dit project gewerkt aan nieuwe en verbeterde technieken. Zo werd de meerwaarde van de goudsbloemteelt als alternatief voor Tagetes in de beheersing van aaltjes aangetoond. De onderzoekers optimaliseerden ook de mechanische onkruidbeheersing en verbeterden de (na)-oogsttechniek. Nieuwe valorisatietrajecten van goudsbloem werden geïnitieerd en vinden hun vervolg in het GOGO4IT-project.

contact: hilde.muylle@ilvo.vlaanderen.be

project: GOGO2.0 2021

RESULTAAT

VALORISATIE VAN VLASZAAD TOT HOOGWAARDIGE BIOGEBASEERDE MOLECULEN

In het project Flaxit werden 48 verschillende rassen van vlas, 13 olietypes en 35 vezeltypes (6 winter- en 42 zomertypes) getest in veldproeven. De onderzoekers stelden een grote variatie vast in het oliegehalte, dat varieerde tussen 34 en 53%. Na extractie van de olie werd de perskoek getest op eiwitgehalte en werd de functionaliteit van deze eiwitten gekarakteriseerd. Deze eiwitextracten zijn interessante grondstoffen voor high-moisture extrusion (HME) processing en inzetbaar in de plantaardige vleesalternatieven door hun goede geleerbaarheid en emulsiëercharacteristieken. Met Flaxit streefde ILVO naar een zero-waste proces voor de valorisatie van vlaszaad. Het zaad dat anders als reststroom gezien wordt, kan nog gebruikt worden in verschillende andere processen. Zo kunnen we olie (bestaande uit meervoudig onverzadigde vetzuren), koolhydraten en eiwitten die in lijnzaad aanwezig zijn, nog optimaal benutten.

contact: hilde.muyll@ilvo.vlaanderen.be
project: FLAXIT

RESULTAAT

SYSTEMISCHE INNOVATIES VOOR MINDER VOEDSELVERLIEZEN DOORHEEN DE KETEN

ZeroW heeft innovatieve oplossingen uitgewerkt om voedselverlies in verschillende schakels van de voedselketen te verminderen. Het project testte oplossingen zoals slimme verpakkingen, overschotten voor micro-algen en flexibele verwerking tot soepen en smoothies voor voedselbanken. ILVO coördineerde het Living Lab rond herverwerking van oogstoverschotten via een mobiele verwerkingseenheid, waarbij procestechiek en regelgeving over verwerking van uit de markt genomen producten werd onderzocht. ILVO werkte ook aan de ZeroW Data Space: een open, transparant en betrouwbaar model om data over voedselverlies te delen. De ZeroW Data Space koppelt bijvoorbeeld reststromen aan verwerkingscapaciteit en passende recepturen. Op basis van de ervaringen met deze innovaties, ontwikkelde ILVO tot slot de Systemic Innovation Readiness Level (SIRL) tool om voortgang en noden per Living Lab te monitoren. De SIRL-tool stimuleert de systemische aanpak van innovaties om het praktijksucces te verhogen, cruciaal bij complexe uitdagingen zoals voedselverlies.

contact: fleur.marchand@ilvo.vlaanderen.be
project: ZEROW

De SIRL-tool is publiek beschikbaar:

<https://sirl.app/>

RESULTAAT

CHORIZO ONTHULT HOE SOCIALE NORMEN VOEDSELVERSPILLING STUREN EN BIEDT GERICHTE TOOLS VOOR ACTIE

Voedselverspilling is naast een technisch en logistiek probleem, ook een sociaal vraagstuk. Het Europese Horizon Europe-project CHORIZO onderzoekt hoe gewoonten en sociale normen ons gedrag rond voedsel sturen. 6 casestudies (scholen, horeca, hotels, huishoudens, voedselbanken en slimme verpakkingen) tonen dat verschillende normen invloed uitoefenen, afhankelijk van de context. De impactvolste normen blijken gerelateerd aan: de wens om een 'goede zorgverlener of gastheer' te zijn, opvattingen rond portiegroottes en voedselbeschikbaarheid en -overvloed, impliciete verwachtingen over voeding op basis van uiterlijk, smaak of textuur, en impliciete associaties tussen voedselverspillingsgerelateerd gedrag en sociaaleconomische status. Deze normen bepalen mee dat wereldwijd tot 30% van ons voedsel niet geconsumeerd wordt. CHORIZO vertaalde deze inzichten naar sectorspecifieke richtlijnen, opleidingen en communicatietools. Via de publieke Insider datahub en de Rapid Appraisal Tool kunnen stakeholders bovendien gericht aan de slag met gedragsverandering.

CHORIZO Insider datahub: <https://data.chorizoproject.eu/>
Link Rapid Appraisal Tool: <https://scenarios.chorizoproject.eu/>

contact: isabeau.coopmans@ilvo.vlaanderen.be
project: CHORIZO

AEP-PULSE VERSTERKT CIRCULAIRE PRODUCTIE DOOR COMBINATIE VAN AQUACULTUUR, INSECTEN EN HYDROCULTUUR

AEP-Pulse wil de circulariteit binnen de primaire productie verhogen door de kweek van vissen, schaaldieren en insecten te combineren met hydrocultuur van planten. Zo streven we naar een maximaal hergebruik van reststromen, een substantiële vermindering in grondstoffengebruik en afvalstoffenproductie. ILVO zal onderzoeken welke bioactieve stoffen in restproducten van de insectenteelt terug te vinden zijn. Ten slotte zal een demo met voeder op basis van insecten en restwarmte van de Biostoomsite opgezet worden voor de kweek van grijze garnalen en zeewier.

AEP-Pulse moet de hoge productiekosten en de beperkte beschikbaarheid van essentiële hulpbronnen oplossen, met als doel een lokale en circulaire productie te creëren, waarbij de productiekosten worden gereduceerd en anderzijds de noodzakelijke hulpbronnen lokaal verankerd worden.

contact: daan.delbare@ilvo.vlaanderen.be

project: AEP-PULSE

Interreg
Vlaanderen-Nederland

Gefinancierd door
de Europese Unie

west-vlaanderen
de gedreven provincie

VAN AFVALSTROOM TOT VOEDER: FERMENTATIE ALS HEFBOOM VOOR AGRO-ECOLOGISCHE VARKENS- EN PLUIMVEEHOUDERIJ

Hoe maken we varkens- en pluimveehouderij duurzamer én efficiënter? In dit project onderzoeken we hoe landbouwafvalstromen via fermentatie kunnen worden opgewaardeerd in veevoeders binnen agro-ecologische veehouderijsystemen. Niet elke reststroom is geschikt voor fermentatie: samen met landbouwers en stakeholders selecteren we de meest kansrijke materialen en bepalen we per stroom het optimale fermentatieproces. De gefermenteerde ingrediënten worden zorgvuldig gecombineerd met voedermiddelen zoals maïs, graan, peulvruchten en sojaproducten om een positief effect te garanderen op diergezondheid, dierenwelzijn en voederefficiëntie. Daarnaast evalueren we de ecologische en socio-economische impact op bedrijfsniveau, rekening houdend met de nutriëntencyclus van de boerderij, de emissies en de economische haalbaarheid. Door praktijkgerichte begeleiding ondersteunen we de transitie naar meer circulaire, robuuste en toekomstgerichte agro-ecologische productiesystemen.

VALORAGRO is een samenwerking tussen ILVO, BioForum, UGent, INRAE, ITAB, Thünen Institute, Universiteit Utrecht en Caring Farmers.

contact: marta.lourenco@ilvo.vlaanderen.be

project: VALORAGRO

CICHOREI ALS BRON VAN BIO-INSECTICIDEN

In de gewasbescherming is de keuze aan toegelaten insecticiden steeds kleiner. Natuurlijke stoffen uit planten zijn een veelbelovende bron van moleculen die potentieel een duurzaam alternatief kunnen bieden als bio-insecticide. In het onderzoeksproject SESQUICHIC, een samenwerking met UGent en Wageningen Research, worden hiervoor de sesquiterpeenlactonen (SL) of bittere verdedigingsstoffen uit de composietenfamilie *Asteraceae* onderzocht. Uit voorgaand onderzoek konden we aantonen dat sesquiterpeenlactonen correleren met plaagresistentie. Zo bleken SL-vrije cichoreimutanten extreem gevoelig voor trips. Dat onderstreept het belang van SL's in insectenresistentie. In dit project wordt onderzocht welke specifieke SL-moleculen insecticidaal werken en welke chemische eigenschappen deze moleculen hebben. Via CRISPR/Cas zullen we de biosynthese pathway van de sesquiterpeenlactonen verder ontrafelen. Zo zal het SESQUICHIC-project naar verwachting goed gekarakteriseerde moleculen opleveren die kunnen leiden tot de ontwikkeling van nieuwe bio-insecticiden. Door het hoogwaardig valoriseren van cichorei-evenstromen draagt het ook bij aan een circulaire bio-economie.

Persbericht:

<https://ilvo.vlaanderen.be/nl/nieuws/van-plantaardige-bitterstof-naar-bio-insecticide>

contact: willem.desmet@ilvo.vlaanderen.be

project: SESQUICHIC

fwo

RESULTAAT

HOE ZIET HET VLAAMSE BOERENLANDSCHAP IN 2040 ERUIT?

Hoe kan landbouw evolueren naar een robuust, klimaatbestendig landschap dat ook leefbaar blijft voor boeren? LABO RUIMTE Boerenland onderzocht dit in een denktraject, mee vormgegeven door ILVO, en via ontwerpend onderzoek in 2 casegebieden: Voorkempen (Atelier Romain) en Leiedal (ontwerp bureau Omgeving, Inagro, Vito). Het onderzoek leverde inzichten op over hoe landbouw- en omgevingsbeleid elkaar kunnen versterken en wat nodig is om ontwerpen mét landbouw te doen slagen. Allereerst dienen er heldere doelen voor de open ruimte gedefinieerd te worden vanuit zowel omgeving- als landbouwbeleid. Vervolgens vergt het uitvoeren van een visie op het landbouwlandschap een gebiedsgerichte aanpak, een ondernemende overheid die gericht in landbouwtransitie investeert en brugfiguren die de landbouw en omgeving (lokaal) verbinden.

contact: jeroen.dewaegemaeker@ilvo.vlaanderen.be

project: LR BOERENLAND

**LABO
RUIMTE**

NIEUW

HERINTRODUCTIE VAN LANDSCHAPSELEMENTEN IN AGRARISCH GEBIED

De EU streeft tegen 2030 naar 10% groenblauwe dooradering in landbouwgebieden, maar technische, economische en sociale hindernissen blijven groot. LAFERIA onderzoekt hoe de (her)introductie van landschapselementen in intensieve landbouwregio's kan worden versterkt en welke obstakels moeten worden weggewerkt. Ecologen brengen landschapselementen in de EU in kaart en analyseren hun impact op biodiversiteit en ecosysteemdiensten. Sociale wetenschappers onderzoeken motieven en barrières bij landbouwers voor aanleg en beheer. Het project kwantificeert de oppervlakte en verbondenheid van landschapselementen en brengt kosten en baten in beeld voor landbouwbedrijven en samenleving. Met deze informatie kan LAFERIA strategieën en businessmodellen ontwikkelen die de versterking van landschapskwaliteit in landbouwgebieden kan ondersteunen.

contact: marlinde.koopmans@ilvo.vlaanderen.be

project: LAFERIA

NIEUW

BEVORDEREN VAN DE WERKGELEGENHEID IN DE BIOLOGISCHE GEWASBESCHERMING

Het Trans-Training project richt zich op het bevorderen van werkgelegenheid in de biologische gewasbescherming in de grensoverschrijdende regio Frankrijk - Wallonië - Vlaanderen. Door het aanbieden van gespecialiseerde opleidingen en het bevorderen van ondernemerschap, draagt het project bij tot de creatie van hoogwaardige banen en economische groei. Het doel is om de effectiviteit en inclusiviteit van de arbeidsmarkt te verbeteren door innovatieve leertrajecten en samenwerking tussen onderwijs, landbouwers, bedrijven en organisaties. De valorisatie van het project omvat de verspreiding van kennis en goede praktijken, evenals de ontwikkeling van innovatieve biocontroleproducten. De samenwerking tussen verschillende partners zorgt voor een brede impact en draagt bij aan de doelstellingen van de Europese Green Deal en andere relevante beleidslijnen.

Meer info: [Biocontrol 4.0](#)

contact: jasmine.versyck@ilvo.vlaanderen.be

project: TRANS-TRAINING

**Biocontrol 4.0
Trans-Training**

IN DE KIJKER

EEN VERFRISSEND VERDIENMODEL: VAN OVERGEBLEVEN APPELS NAAR APPELSAP

Wat als een landbouwer zijn verdienmodel wil aanpassen? Zoals Anna, die van haar overschot aan appels appelsap wil maken? In de praktijk komt daar veel meer bij kijken dan je denkt. Bedrijfseconome Liselot Bourgeois (ILVO - UAntwerpen) legt uit welke factoren zoal meespelen en hoe de ILVO-tool VerdienWijzer landbouwers helpt om doordachte keuzes te maken.

contact: liselot.bourgeois@ilvo.vlaanderen.be

NIEUW

BEDRIJFSOPTIES IN BEELD BRENGEN

Veel landbouwbedrijven staan voor strategische keuzes door generatiewissels, stikstofregels en veranderende markten. Het project "Bedrijfsopties in beeld" helpt hen met haalbare, bedrijfsspecifieke opties en toekomstbestendige verdienmodellen. ILVO en Inagro werken samen met landbouwers, adviseurs en experts via co-creatie. In 4 praktijkcases worden opties vertaald naar informatiefiches met parameters zoals investeringsbehoefte, arbeidsinzet en marktcontext. Daarnaast ontwikkelt het team een digitale tool die op basis van bedrijfs- en omgevingskenmerken passende activiteiten suggereert. De combinatie van fiches en digitale ondersteuning geeft landbouwers snel inzicht en helpt keuzes onderbouwen. Via brede verspreiding vergroot de toepasbaarheid. Het project zal zo houvast bieden bij complexe beslissingen en bijdragen aan het welzijn van landbouwers die hun bedrijfsrichting bepalen.

contact: thibault.cloet@ilvo.vlaanderen.be

project: EIP BEDRIJFSOPTIES IN BEELD

Medegefinancierd door
de Europese Unie

RESULTAAT

VEERKRACHTIGE AARDAPPELKETENS IN DE ANDES

Het project POTANDES versterkte de klimaatbestendigheid van de kleinschalige aardappelwaardeketen in Ecuador en Peru. Van maart 2023 tot december 2024 werkten ILVO, Trias, CARE Ecuador en Waltson samen in de provincies Chimborazo, Tungurahua en Huancayo. Ze combineerden voorouderlijke kennis met klimaatslimme technologieën en focusten op producenten, vooral vrouwen en jongeren. Hierdoor identificeerden en behielden lokale partners voedzame, klimaatbestendige rassen. Coöperaties optimaliseerden hun water- en energiegebruik en pasten circulaire principes toe. Duurzame praktijken werden bevorderd door de betrokkenheid van andere producenten, overheden en universiteiten, en de producenten passen landbouwpraktijken en technologieën toe die traditie en innovatie combineren. Er zijn verschillende prioriteiten voor opschaling nl. het beheer van weerstations, de uitbreiding van pootgoedproductie, traceerbaarheid en investeren in vrouwelijk leiderschap. Deze acties ondersteunen inclusieve, klimaatslimme voedselketens.

contact: nathalie.bernaert@ilvo.vlaanderen.be

project: POTANDES

Een verfrissend verdienmodel: van overgebleven appels naar appelsap

03:01

[Trans-Training is een deelproject van Biocontrol 4.0](#)

Orange Root EO

Lemonish EO

A...

Co-creatie 2025

LIVING LAB PLANT & BODEM

VOOR KENNIS EN

CO-CREATIE IN

PLANTAARDIGE PRODUCTIE

Wij zijn een platform voor innovatie en samenwerking in de agrovoedingssector en sierteelt. Wij verbinden bedrijven, onderzoekers en experts om duurzame technologieën en efficiënte productiesystemen te ontwikkelen met minimale impact op de omgeving. Of u ons nu contacteert met een kleine vraag of een ambitieus onderzoeks idee, we streven steeds naar gerichte doorstroming van de kennis aanwezig bij onze experts. Confidentialiteit wordt ten allen tijde verzekerd.

Onze kernactiviteiten:

- Kennisdeling – Praktijkgerichte inzichten en expertise op maat van de eindgebruiker.
- Onderzoekspartner – Ondersteuning van onderzoeksprojecten, individueel of in consortia.
- Open innovatie – Samenwerking stimuleren om aanwezige kennis om te zetten in baanbrekende innovaties.

In 2025 begeleiden we 6 VLAIO-bedrijfsprojecten en liep er één doctoraatsproject in nauwe samenwerking met een bedrijf binnen het kader van een VLAIO Baekeland-mandaat.

Daarnaast hadden we 46 lopende en nieuwe individuele overeenkomsten met bedrijven voor contractonderzoek en deden 2 internationale ondernemingen een beroep op onze expertise voor de verdere uitdieping van hun onderzoeksvragen.

Met onze infrastructuur en expertise bieden wij een unieke voedingsbodem voor vooruitgang. Samen maken we de sector toekomstbestendig!

contact: livinglabplantbodem@ilvo.vlaanderen.be

Meer info:
www.livinglabplantbodem.be/nl/

POST HARVEST PILOT

Jouw oogst, onze expertise!

POST HARVEST PILOT: NIEUWE INNOVATIE-HUB VOOR DE VERWERKING VAN PLANTAARDIGE MATERIALEN

Met de Post Harvest Pilot bouwt ILVO een innovatie-hub voor het oogsten, drogen, opschonen en stockeren van zaaizaden, zaden, granen en diverse soorten biomassaströmen. De focus ligt zowel op toepassingen in de voeding als niet-voeding, bijvoorbeeld als hernieuwbare grondstof in een circulaire bio-economie. ILVO wil hiermee bedrijven ondersteunen in het uitbouwen van nieuwe of het optimaliseren van bestaande activiteiten. De pilootfaciliteit biedt oplossingen voor alle stappen tussen het oogsten van (innovatieve) gewassen en de verdere verwerking of verkoop. De Post Harvest Pilot is geschikt voor zowel gangbare als biologische producten, zodat deze beschikbaar zijn als zaden of uitgangsmateriaal voor voeder en voeding of mogelijke toepassingen binnen de circulaire bio-economie. Landbouwers kunnen voor advies bij de Post Harvest Pilot gebruikmaken van financiële steun via de Kennisportefeuille.

contact: postharvestpilot@ilvo.vlaanderen.be

 Medegefinancierd door de Europese Unie

 VLAIO

LABORATORIUM VOOR ZAADONTLEDING

Het ILVO-Laboratorium voor Zaadontleding is vanaf 1 januari 2024 aangewezen door het Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij als officieel laboratorium handelskwaliteit. Het labo onderzoekt de vereiste minimale kwaliteitsstandaarden voor het in de handel brengen van zaaizaad. In 2025 analyseerde het labo 2.547 stalen waarop in totaal 7.518 individuele analyses zijn gedaan. Dit laboratorium is ook geaccrediteerd door de International Seed Testing Association (ISTA). In totaal leverden we 742 internationale ISTA-certificaten af. Deze specifieke ontledingsbulletins geven de grootst mogelijke waarborg voor de handel in zaaizaden, omdat zij een rechtstreeks verband stellen tussen de ontledingsresultaten vermeld op het certificaat en de partijen zaad waarop de uitslagen betrekking hebben. Daarnaast kunnen ook firma's, landbouwers en particulieren stalen zaad bezorgen voor analyse.

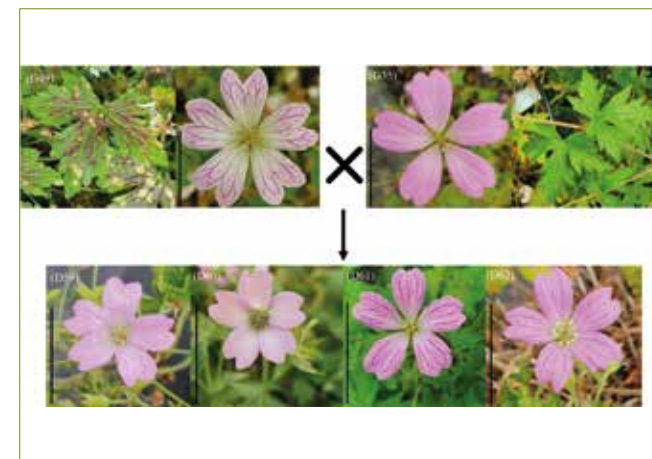
contact: anja.ritserveldt@ilvo.vlaanderen.be
kristine.rooms@ilvo.vlaanderen.be

CO-CREATIE PROCES LEIDT TOT NIEUWE, STERKE RHODODENDRONS

De Vlaamse sierteeltsector staat nooit stil. Leybaert BVBA kweekt rhododendrons voor afzet in heel Europa. Raf Goossens BVBA is Europees marktleider in het produceren van plantgoed via stekken en in-vitrotechnieken. Beide bedrijven zijn complementair en sloegen 10 jaar geleden de handen in elkaar in hun zoektocht naar nieuwe en betere cultivars. In ILVO vonden ze een partner die niet alleen de kruisingen kon uitvoeren, maar hen ook assisteerde in het aanvragen van de nodige subsidies bij VLAIO. Deze samenwerking heeft geleid tot de ontwikkeling van de eerste 2 nieuwe rhododendron-cultivars die ziekteresistenter én beter bestand zijn tegen koude. Beide eigenschappen zijn niet makkelijk te beoordelen op het bedrijf, dus werden de planten hiervoor op ILVO onderworpen aan gecontroleerde testen. Door samenwerkingen als deze te stimuleren, speelt Living Lab Plant & Bodem een belangrijke rol in de toekomst van de Vlaamse sierteelt.

contact: livinglabplantbodem@ilvo.vlaanderen.be

GERANIUM VEREDELLEN KAN VOORTAAN EFFICIËNTER

ILVO realiseert een doorbraak in de veredeling van compacte winterharde geraniums. Dr. Mehrdad Akbarzadeh (ILVO-UGent) ontwikkelde tijdens zijn doctoraat een manier om van elke kruising tussen ouderparen de slaagkans te voorspellen. Het voorspellingsmodel is ontwikkeld op vraag van het Oost-Vlaamse sierteeltbedrijf Denis-Plants. Dankzij dit model loont het voor hen om te investeren in innovatieve geraniumrassen omdat de veredelingsschema's tussen de ouderparen doelgerichter kunnen worden opgesteld, wat tijd en geld bespaart. Intussen heeft het voorspellingsmodel al 4 nieuwe kandidaat-geraniumrassen opgeleverd. Binnen het doctoraat werd ook een combinatie van tools en innovatieve veredelingstechnieken zoals embryorescue, polyploidisatie en de Ri-technologie op punt gesteld bij geranium. Deze tools zullen ook bijdragen tot het verhogen van de efficiëntie van het verdelingswerk bij Denis-Plants.

contact: livinglabplantbodem@ilvo.vlaanderen.be

Meer info:

<https://ilvo.vlaanderen.be/nl/laboratorium-voor-zaadontleding>

Meer info:

[Geranium veredelen kan voortaan efficiënter](#)

LIVING LAB VEEHOUDERIJ

VOOR KENNIS EN CO-CREATIE IN DIERLIJKE PRODUCTIE

Het Living Lab Veehouderij is een open platform waar je als schakel actief binnen de agrovoedingsketen terecht kan voor onderzoek, co-creatie, innovatie en kennisuitwisseling. En dit voor de veehouderijsectoren varkens-, rundvee- en kleinveehouderij.

Troeven zijn onze geavanceerde proefstallen met diverse meettoestellen en sensoren, maalderij met productielijnen voor diervoeders, laboratoria, expertise van bodem tot bord en een netwerk aan partners. Naast onze eigen praktijkrelevante proefstallen beschikken we over mobiele apparatuur en sensoren die ons toelaten om onder meer ammoniakemissiemetingen op praktijkbedrijven uit te voeren. Confidentiële proeven op maat zijn uiteraard mogelijk. We staan je graag bij van proefopzet, voederformulering en -productie, metingen, analyses, dataverwerking tot valorisatie van de resultaten.

Onze onderzoeksexpertise focust op volgende clusters:

1. voederwaardering, -formulering en -productie;
2. emissiereductie, milieu en klimaat;
3. dierenwelzijn en diergedrag;
4. co-creatie van nieuwe houderij- en stalconcepten;
5. productie-efficiëntie en rendabiliteit;
6. digitalisatie en data;
7. precision livestock farming.

In 2025 bereikten we:

- 21.895 chemische analyses op diervoeders en dierlijke producten
- 10 jaar onderzoek en onderwijs in de Varkenscampus (ILVO, UGent en HoGent) en 10 + 1 jaar onderzoek in de melkveestal
- Start bouwwerken Pluimvee Innovatie Centrum en Feed Pilot
- 1.731-tal professionals op bezoek in onze onderzoeksinfrastructuur met technische uitleg en toelichting van onderzoeksthema's en -resultaten

contact: bart.sonck@ilvo.vlaanderen.be
sarah.desmet@ilvo.vlaanderen.be

Ontdek ons aanbod op:
www.ilvolivinglabveehouderij.be

VINGER AAN DE POLS VIA DE VEEHOUDERIJLOKETTEN

Eén van de kerntaken van Varkensloket, Pluimveeloket en Rundveeloket is het beantwoorden van vragen uit de veehouderijsector. In 2025 kregen maar liefst 205 vraagstellers een wetenschappelijk onderbouwd antwoord. Vragen bereikten de loketten voornamelijk via mail en loketwebsites, maar de coördinatoren stonden ook op de landbouwbeurzen Agriflanders en Werktuigendagen klaar om stakeholders uit de sector te ontvangen. Door deze contacten houdt men de vinger aan de pols en kunnen praktijkknoden aan het onderzoek worden doorgespeeld (tweede kerntaak). Een derde kerntaak is het verspreiden van onderzoeksresultaten en praktijkkennis. Dit gebeurde in 2025 via 11 gratis, digitale nieuwsbrieven naar meer dan 6.000 abonnees. Ook de loketwebsites werden in 2025 veelvuldig bezocht: 94.000 bezoekers vonden hun weg ernaar wat resulteerde in ruim 221.000 paginaweergaves.

Benieuwd of een concrete vraag? Neem een kijkje op

- www.varkensloket.be - info@varkensloket.be
- www.pluimveeloket.be - info@pluimveeloket.be
- www.rundveeloket.be - info@rundveeloket.be

ILVO DIER EN VEEHOUDERIJLOKETTEN NODIGEN UIT

Studiedagen, workshops, opleidingen en webinars zijn diverse manieren van kennisverspreiding. Varkensloket, Pluimveeloket en Rundveeloket organiseerden 13 events over uiteenlopende onderwerpen, dit o.m. in samenwerking met RefWel. Bij varkens ging dit van het houden van varkens met lange staarten tot kreupelheid, bij pluimvee over voetzoollaesies en diverse recente onderzoeksresultaten, en bij rundvee stonden kalveropfok en het behandelen van uierontsteking centraal.

Tijdens de Open Bedrijvendag kregen 1.346 bezoekers een virtuele rondleiding door het proefbedrijf rundvee-, varkens- en kleinveehouderij en het onderzoek dat er wordt uitgevoerd om de sector te ondersteunen met oplossingen voor belangrijke praktijkuitdagingen.

Daarnaast bezochten 270 laatstejaars middelbare scholieren uit Vlaamse landbouw- en tuinbouwscholen, studenten en leraren hoger onderwijs de melkveestal, het kalverplein en de Varkenscampus. Ook de pluimvee-infrastructuur kwam aan bod. Bij elke stop kregen de leerlingen een up-to-date overzicht van de proefbedrijfswerking, onderzoeksresultaten of een interactieve opdracht, wat zeer gesmaakt werd.

contact: karolien.langendries@ilvo.vlaanderen.be

DEMO VOEDERMENGWAGENS

De aankoop van een voedermengwagen is een grote investering voor rundveehouders. Ze willen zich dus graag goed informeren vooraleer ze er één aanschaffen. Daarom organiseerde het ILVO Rundveeloket en de Werktuigendagen in samenwerking met Boerenbond en het Bernardustechnicum een demonstratie voedermengwagens op de Werktuigendagen in september. Tijdens de demo maakten 11 machines dezelfde voedermengeling onder grote belangstelling van het publiek. Het resultaat van het mengen werd vergeleken en technische details van de machines werden live omgeroepen. Geïnteresseerde bezoekers konden ook direct in gesprek gaan met alle constructeurs die deelnamen aan de demo.

contact: matthieu.frijlink@ilvo.vlaanderen.be

Alle relevante technische info over de machines en de video van de demo blijven raadpleegbaar op de website van het Rundveeloket:

https://www.rundveeloket.be/demo-voedermengwagens_2025

DATA-UITWISSELING BINNEN DE KALVERKETEN

In het EIP-samenwerkingsproject 'Kijk Op Kalveren' zochten diverse actoren uit de kalverketen, Boerenbond en ILVO naar samenwerkingsvormen om transparantie en gegevensuitwisseling binnen de kalverketen (van melkveebedrijf tot slachthuis) te verbeteren door een data-uitwisselingssysteem te implementeren. Dit om de gezondheid en het welzijn van kalveren te bevorderen. Aanleiding is de beperkte gegevensuitwisseling over de gezondheidsstatus van kalveren tussen de melkvee- en kalverhouderij. Kalververzamelcentra en de kalverhouderijen hebben vaak geen zicht op de gezondheidsstatus en de voorgeschiedenis van de kalveren op het bedrijf van herkomst. Dit hindert een goede en preventieve gezondheidsaanpak. Ook stroomt er geen informatie terug van de kalverhouderij naar het melkveebedrijf.

In dit samenwerkingsproject onderzochten de actoren de nood aan en de knelpunten bij de gegevensuitwisseling, en welke interessante datastromen er zijn. Naast een sectorbrede enquête werd er ook over het muurtje gekeken naar voorbeelden van samenwerking uit het buitenland.

contact: karen.goossens@ilvo.vlaanderen.be

MARIEN LIVING LAB VOOR DUURZAME BLAUWE INNOVATIE

Het Marien Living Lab staat voor duurzame blauwe innovatie, samen met en ten dienste van alle actoren actief op en rond de zee:

visserij en aquacultuur inclusief verwerking, retail en voedselkwaliteit, (bio)technologiebedrijven die inzetten op de ontginning en valorisatie van gekende en ongekende aquatische moleculen (blue biotech), sectoren zoals zandwinning, baggeractiviteiten, windenergie en kustbescherming, en andere actoren die bijdragen aan impactreductie, mariene ruimtelijke planning en natuurbehoud.

Door deze diverse segmenten van de blauwe economie samen te brengen, creëert het Marien Living Lab ruimte voor gezamenlijke leerprocessen en geïntegreerde oplossingen over sectorgrenzen heen.

Concrete vragen en uitdagingen uit deze sectoren worden actief opgepikt en in co-creatie met geschikte partners vertaald naar oplossingen of projecten op maat. Het Marien Living Lab beschikt hiervoor over diepgaande expertise, een uitgebreid (inter)nationaal netwerk, gespecialiseerde laboratoria, nieuwe aquacultuurfaciliteiten en de nettenzaal 'Loods 33'.

contact: marienlivinglab@ilvo.vlaanderen.be

Meer info:

www.ilvomarienlivinglab.be

DATAAPTATIE BIJ VAARTUIGEN VOOR MINDER CO₂ UITSTOOT

DIGIVLOOT realiseerde een significante uitbreiding van VISTools met een gevalideerde tool voor het meten en visualiseren van brandstofverbruik in de Belgische vissersvloot.

In totaal werden 31 vaartuigen uitgerust met brandstofmeters (4 in wachtrij), aangevuld met torsiometers en speedlogs op meerdere schepen. Dit leverde voor het eerst een betrouwbare nulmeting (baseline) van het brandstofverbruik van de vloot in 2024 op. Reders kregen inzicht in hun data via een verbeterd VISTools Analytics-dashboard en gedetailleerde brandstofrapporten. Daarnaast vormt de dataset een stevige basis voor onderbouwde CO₂-reductieadviezen en vervolgonderzoek, onder meer binnen het project Vissersvaartuig van de Toekomst.

DIGIVLOOT legt zo de fundamenten voor datagedreven brandstofbesparing en klimaatbeleid in de sector.

contact: lancelot.blondeel@ilvo.vlaanderen.be

project: DIGIVLOOT

VERANKERING VAN HET VISTOOLS SYSTEEM IN DE VLAAMSE VISSELIJSECTOR

Met VISTools Flow verzekert ILVO, samen met de BFPO en VIVES, de continuïteit van het dataplatform VISTools. De onderzoekers verbeteren de datastroom en stemmen gebruiksgemak, technische ondersteuning en opleidingen af op de noden van de reders. De ontwikkeling van een realistisch businessmodel en een goede beheersstructuur maakt de lange termijn ondersteuning van het systeem mogelijk. Zo verhoogt VISTools Flow de technologische (TRL) en zakelijke maturiteit (BRL) van het systeem voor de Vlaamse visserij. Concreet richt het project zich op heldere digitale inzichten in brandstofverbruik, vaargedrag en vangsten, zodat de vloot efficiënter en rendabeler kan opereren. Functionaliteiten richting andere partijen (zoals vlootoverzichten, quota-opvolging, geanonimiseerde en geaggregeerde vloot-datasets...) worden geoptimaliseerd en uitgebreid via beleidsinstrumenten zoals Visserij Verduurzaamt, GeoVIS en VALDUVIS. De co-creatieve aanpak verzekert de vloot van feedback en gevalideerde resultaten.

contact: lancelot.blondeel@ilvo.vlaanderen.be

project: VISTOOLS FLOW

Gefinancierd door
de Europese Unie

BIOMONITORINGSSTUDIE IN DE HAVEN VAN ZEEBRUGGE

De uitbreiding van een open recirculatievoorziening (ORV-installatie) van één naar vier units en de daaraan gekoppelde lozing van koelwater en chorinatie in het Fluxysdok in de haven van Zeebrugge, heeft geen aantoonbaar effect op het ecosysteem in de haven. Niet op het macrobenthos van de zachte substraten in het dok, noch op de epifauna die op de harde substraten van de havenmuur leven. Dat blijkt uit een studie door ILVO in opdracht van Arcadis, dat deel uitmaakt van het milieueffectenrapport (MER) n.a.v. de vergunningsaanvraag. Er treden wel seizoenale verschillen op in het ecosysteem, en in verhouding tot eerdere studies is de soortenrijkdom, densiteit en soortensamenstelling in de macrobenthos en de epifauna intussen veranderd. Er werden ook meer exoten waargenomen, zowel binnen het Fluxys-dok als in de rest van de haven van Zeebrugge.

contact: gert.vanhoey@ilvo.vlaanderen.be

project: MONITFLUXYS

VISSERIJ VERDUURZAAMT – SECTORBREED TRAJECT NAAR EEN DUURZAME VISSERIJ

Binnen Visserij Verduurzaamt (VV) werkt ILVO samen met de Rederscentrale aan een traject dat reders ondersteunt om duurzaamheidsinspanningen te meten, te verbeteren en zichtbaar te maken voor markt en maatschappij. Belgische visveilingen informeren hun kopers welke vaartuigen actief meewerken aan dit verduurzamingstraject van de Belgische visserijvloot. De 'Visserij Verduurzaamt'-erkenning toont, met een groen teken op de veilingklok, welke vaartuigen voldoen aan de minimale drempelwaarde en welke reders bezig zijn om hun score te verbeteren.

Vier projecten vormen samen één groot samenhangend programma. De 2 cyclusprojecten VV C2 en Opstart VV C3 zorgen voor objectieve onderbouwing via dataverzameling, berekening van VALDUVIS-indicatoren (Valorisatie van Duurzaam Gevangen Vis) en duurzaamheidscores per vaartuig, en individuele begeleiding van reders. Volgens de meest recente data (2023) behaalden alle 45 deelnemende vaartuigen de drempelwaarde en behielden zo hun duurzaamheidserkenning, 41 ervan scoorden zelfs hoger dan de streefwaarde. Per reder werden verbetertrajecten opgemaakt met opvolging voor vaartuigen onder de streefwaarde. VV C2 was de 2de cyclus en versterkte de werking door optimalisering van de methodes en verdere begeleiding. Opstart VV C3 bouwt hierop verder met up-to-date scoreberekeningen en begeleidingen op maat.

De 2 strategische projecten VV-STRATEGIE en VV-STRATEGIE II zorgen dat de duurzaamheidsinspanningen ook voorbij de veiling renderen tot bij ketenpartners, retail, horeca en consument. VV-STRATEGIE werkte strategieën uit via o.a. een verkenning van de markttoegang en de keten, een benchmark t.o.v. internationale referenties en een stakeholdertraject. Het vervolg VV-STRATEGIE II zorgt voor de praktische vertaling hiervan via professionalisering en juridische/organisatorische verankering, digitalisering, en voorbereiding op internationale erkenning. Deze erkenning van VV onder het Global Sustainable Seafood Initiative (GSSI) behalen is belangrijk omdat dit, vooral voor grote retailers, steeds belangrijker wordt voor duurzame markttoegang.

contact: lancelot.blondeel@ilvo.vlaanderen.be

istvan.vansteene@ilvo.vlaanderen.be

project: VV C2, OPSTART VV C3, VISSERIJ VERDUURZAAMT - STRATEGIE II

LIVING LAB AGRO-ECOLOGIE EN BIOLOGISCHE LANDBOUW VOOR AGRO-ECOLOGISCHE TRANSITIE

Via het Living Lab Agro-Ecologie en BIOlogische Landbouw (LLAEBIO) zet ILVO zich actief in voor de agro-ecologische transitie in Vlaanderen. Als open en kennis uitwisselend netwerk faciliteert LLAEBIO agro-ecologische innovatieprocessen in functie van een duurzamer en veerkrachtiger landbouw- en voedselsysteem.

Het living lab zet sterk in op het verbinden van mensen en organisaties: landbouwers, onderzoekers, beleidsmakers, bedrijven en andere actoren worden samengebracht rond co-creatie, kennisdeling en praktijkgericht onderzoek, vertrekkend vanuit hun noden en expertise. LLAEBIO werkt hierbij vanuit een integrale systeembenadering waarin ecologische, sociale en economische aspecten samen worden bekeken.

In 2025 organiseerde LLAEBIO diverse activiteiten, waaronder een regio-overschrijdend netwerkmoment tussen Vlaamse en Waalse onderzoekers, workshops om actuele landbouwnoden te verzamelen en intensieve begeleiding bij nieuwe projecten. Ook de demo-dag op het Proefplatform Agro-ecologie in Hansbeke was opnieuw een succes, waarbij een breed publiek innovatieve technieken ontdekte.

contact: llaebio@ilvo.vlaanderen.be

Meer info:
www.llaebio.be

BELEIDSADVIES: SAMENWERKING IN LOKALE VOEDSELKETENS

De afzet van agro-ecologische landbouwproducten gebeurt typisch via voedselketens die korter en meer lokaal zijn dan gangbaar. Goede samenwerking tussen landbouwers en afnemers is daarbij cruciaal, maar innovatieve samenwerkingsverbanden botsen vaak op beleidsmatige obstakels. Daarom werkten ILVO, BioForum, CCBT en Voedsel Anders in het Living Lab Agro-Ecologie en Biologische landbouw (LLAEBIO) samen beleidsadviezen uit, met input van diverse experts en landbouwers. Tijdens een co-creatief proces identificeerden ze 6 uitdagingen voor lokale ketensamenwerking. In dit advies formuleerden ze 15 aanbevelingen die deze uitdagingen aanpakken met concrete acties. Bij elk van de adviezen geven ze inspirerende voorbeelden uit binnen- en buitenland, die tonen hoe zo'n aangepast beleid vorm kan krijgen. LLAEBIO wil zo beleidsmakers op federaal, regionaal en lokaal niveau inspireren voor een ondersteunend beleid.

Beleidsadvies:
[Samenwerking in de keten als hefboom voor agro-ecologische productie en consumptie](#)

DEMODAG AGRO-ECOLOGIE TE HANSBEKE

Op 19 juni organiseerde LLAEBIO voor het zesde jaar op rij de demodag op het Proefplatform Agro-ecologie in Hansbeke. De dag stond in het teken van innovatie in de agro-ecologie en bood een mix van speed-interviews, infosessies, demonstraties en veldbezoeken. ILVO presenteerde onderzoeksresultaten in primeur, terwijl de infomarkt bezoekers in contact bracht met tal van relevante organisaties.

Een 300-tal landbouwers, pers en geïnteresseerden uit de brede agrovoedingssector ontdekten praktische toepassingen en innovaties, zoals het gebruik van biostimulanten in akkerbouw met drones, een nieuwe machine voor groenteplanting door mulchlagen, methodes om bodemkwaliteit te beoordelen, en hoe een winterse begrazingsbeurt op graan de oogst kan verbeteren.

Presentaties van de demodag:
<https://ilvo.vlaanderen.be/nl/agenda/demodag-agro-ecologie-2025>

contact: marlinde.koopmans@ilvo.vlaanderen.be

BODEM VOL LEVEN: DE KRACHT VAN MICROBIËLE INOCULANTEN NU EN IN DE TOEKOMST

Op 18 december was ILVO binnen het Europese project OH-FINE gastlocatie voor een workshop rond inoculanten op basis van micro-organismen. Tijdens deze workshop kwamen experts, onderzoekers, bedrijven en landbouwers uit zowel de conventionele als de biologische sector samen. De rol van micro-organismen in de bodem en hun belang voor duurzame en regeneratieve landbouwsystemen stond centraal.

Ondanks de inmiddels beschikbare kennis over microbiële inoculanten, blijft hun praktische toepassing voor veel landbouwers nog onduidelijk. Met deze workshop wil OH-FINE bijdragen aan het verkleinen van deze kenniskloof en het stimuleren van kennisuitwisseling. De dag startte met inspirerende presentaties waarin experts recente innovaties en trends toelichtten, ondersteund door concrete praktijkvoorbeelden. In de namiddag volgden interactieve workshops waarbij deelnemers konden zien hoe microbiële inoculanten effectief toegepast kunnen worden op landbouwbedrijven. Zo werd een duidelijke brug geslagen tussen theorie en praktijk. De grote opkomst bevestigde de sterke interesse in dit thema.

De presentaties van de studiedag zijn beschikbaar via <https://ilvo.vlaanderen.be/nl/agenda/bodem-vol-leven>

contact: greet.tavernier@ilvo.vlaanderen.be
lieve.decock@ilvo.vlaanderen.be

BIO-ONDERZOEK ZONDER GRENZEN: WAALSE EN VLAAMSE ONDERZOEKERS WERKEN SAMEN

Op 25 maart kwamen bijna 80 onderzoekers uit Wallonië en Vlaanderen samen in Gembloux voor een regio-overschrijdend uitwisselingsmoment rond biologisch landbouwonderzoek. De dag, een initiatief van CRA-W, ILVO, Bioforum en CCBT, stond volledig in het teken van samenwerken, kennis delen en nieuwe connecties leggen om samen de toekomst van biologisch onderzoek in België te versterken.

De ochtend begon met plenaire pitches waarin onderzoekers uit beide regio's hun projecten rond biologische landbouw en agro-ecologie presenteerden. In de namiddag waren er thematische workshops met onderwerpen zoals bodemgezondheid, waardeketens, dierenwelzijn, akkerbouwsystemen en veerkrachtige landbouwstrategieën. Deelnemers dachten in elke workshop na over mogelijke acties en activiteiten om gezamenlijk vanuit beide regio's uit te voeren.

Het event bood een unieke kans om uitdagingen en prioriteiten te bespreken én concrete samenwerkingstrajecten te verkennen.

Herbekijk alle presentaties:
<https://www.llaebio.be/presentaties-en-meer>

VERKENNEN STRUCTURELE SAMENWERKING TUSSEN VEEHOUDERS EN ONDERZOEKERS

In dit kortlopend, verkennend onderzoek willen we nagaan of lighthouses in de biologische veehouderij een hefboom kunnen zijn om het onderzoek in de sector een boost te geven. Lighthouses zijn praktijkbedrijven die naast landbouwproductie ook willen inzetten op on-farm onderzoek, monitoring en demonstratie. In dit onderzoek gaan we in gesprek met Vlaamse biologische veehouders, adviseurs en onderzoekers. Welke meerwaarde kunnen lighthouses bieden zowel voor de veehouder als voor de onderzoeker? Met welke randvoorwaarden en uitdagingen moeten we rekening houden? Zijn de kennisnoden van de landbouwers verenigbaar met die van de onderzoekers?

We gaan ook in het buitenland een kijkje nemen bij enkele inspirerende voorbeelden. De resultaten van deze verkenning willen we samenbrengen in een 'code of conduct', dat een afsprakenkader moet bieden voor een samenwerking op lange termijn.

LIVING LAB AGRIFOOD TECHNOLOGY VOOR SLIMME TECHNOLOGISCHE OPLOSSINGEN

Het Living Lab Agrifood Technology brengt technologiebedrijven, onderzoekers en eindgebruikers samen om oplossingen voor landbouw en voeding te ontwikkelen, testen en valideren.

Afhankelijk van de maturiteit van de technologie focussen we op co-creatieve ontwikkeling mét eindgebruikers of op doelgericht testen en valideren van prototypes via AgrifoodTEF.

contact: info@agrifoodtechnology.be

Meer info:

<https://www.agrifoodtechnology.be/nl/>

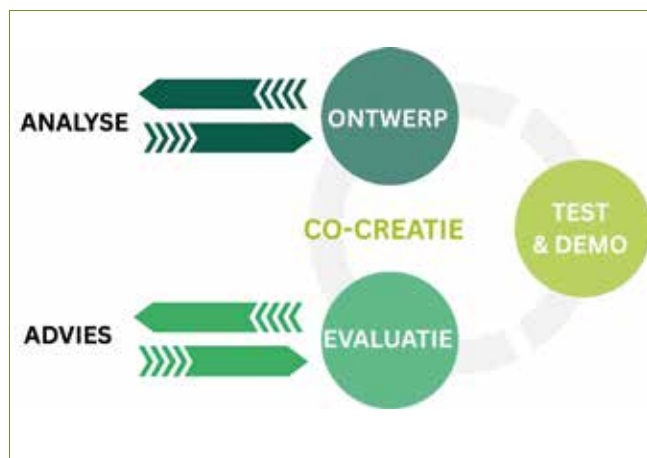

CO-CREATIE

Ontwikkeling gebeurt in opeenvolgende cycli van testen, evalueren en bijsturen.

Landbouwers en agrovoedingsbedrijven zijn actief betrokken, zodat knelpunten uit de praktijk direct worden meegenomen in het proces.

- Co-creatie met sector en eindgebruikers
- Start vanuit concrete praktijkuitdaging
- Iteratieve ontwikkel- en testcycli

TEST & VALIDATIE

Binnen AgrifoodTEF ondersteunt het Living Lab start-ups en kmo's bij het testen en valideren van AI-, data-, IoT- en robotica-oplossingen die zich minimaal in prototypefase bevinden.

- Diensten op maat
- Praktijkgerichte testomgeving
- Technische infrastructuur & expertise

In 2025 introduceerde AgrifoodTEF nieuwe praktijkgerichte diensten, waaronder indoor testing van robotica en werktuigen met een hydraulische power unit, alsook een vereenvoudigde customer journey.

Bedrijven kunnen tot eind 2027 rekenen op financiële tussenkomst via de De Minimis-regeling voor AgrifoodTEF-diensten.

contact: marijke.hunninck@ilvo.vlaanderen.be

ROBOTICA EN AI: SQAT

Robotica en artificiële intelligentie (AI) spelen een steeds grotere rol in onze projecten rond landbouw en voeding. Door sensoren, data-analyse en autonome systemen te combineren, verhogen we efficiëntie, precisie en duurzaamheid in landbouwprocessen. AI zet grote hoeveelheden diverse data om in concrete acties, terwijl robotica arbeid efficiënter maakt en nauwkeurige monitoring economisch haalbaar houdt.

Een illustratief voorbeeld is het SQAT-project, waarin samen met bedrijven en internationale onderzoeksinstituten een slimme bodemmappingservice wordt ontwikkeld. Op basis van satellietbeelden en bodensensordata voeren autonome robots gerichte bodemstaalnames uit. Deze worden ter plaatse geanalyseerd en vertaald naar hoge-resolutie variatiekaarten, die landbouwers ondersteunen bij plaatsspecifieke toepassingen en beter onderbouwde beslissingen.

contact: simon.cool@ilvo.vlaanderen.be

HYPERSPECTRALE SENSORTECHNOLOGIE MixMATTERS

Hyperspectrale sensortechnologie biedt een duidelijke meerwaarde voor de landbouw- en agrovoedingssector. Ze maakt kwaliteitscontrole, procesmonitoring en productkarakterisatie mogelijk door spectrale en ruimtelijke informatie te koppelen aan referentiedata. Via chemometrische modellen kunnen fysische en chemische producteigenschappen snel en niet-destructief worden ingeschat.

Binnen het MixMatters-project wordt een hyperspectrale camera ingezet om de samenstelling van organische reststromen te analyseren. Door deze stromen accuraat en in real time in kaart te brengen, wordt gerichte valorisatie mogelijk. Dit verhoogt hun economische waarde en ondersteunt circulaire toepassingen binnen de agrovoedingsketen.

contact: bert.callens@ilvo.vlaanderen.be

TESTINFRASTRUCTUUR

Binnen het AgrifoodTEF-project ligt de focus op het uitrollen en continu aanpassen van testinfrastructuur voor AgriTech-innovaties. Deze infrastructuur stelt bedrijven in staat om machines het hele jaar door te testen, optimaliseren en valideren in gecontroleerde en reproduceerbare omstandigheden, wat een versnelde marktintroductie ondersteunt.

In akkerbouw en groententeelt is er een groeiende vraag naar alternatieve precisieonkruidbestrijding. Tijdens Agribex werd een testopstelling gedemonstreerd in combinatie met een cameragestuurde inter- en intrarij schoffelmachine van Vanhoucke Engineering. Met een mobiele powerunit en een sensor uitgeruste transportband kunnen uiteenlopende werkomstandigheden gesimuleerd worden en machineprestaties nauwkeurig worden gemeten.

contact: simon.cool@ilvo.vlaanderen.be

Lees het persbericht:

[ILVO lanceert testopstelling voor machinebouwers op landbouwbeurs Agribex](#)

LIVING LAB FOOD PILOT VOOR INNOVATIES IN VOEDING

VOOR BEDRIJVEN KLEIN EN GROOT

In de Food Pilot te Melle kan u terecht voor ontwikkeling van nieuwe producten en opschaling van processen. We begeleiden bedrijven klein en groot. Vertrouwen en vertrouwelijkheid staan hierbij centraal. Meer dan 100 food processing machines, geaccrediteerde labo's en adviseurs staan ter beschikking. Food Pilot is een initiatief van ILVO en Flanders' FOOD.

NOOD AAN ADVIES?

Food Pilot staat ook voor technologisch advies, gratis en vrijblijvend. Wilt u advies voor u een nieuwe verwerkingsmachine aankoopt? Of advies over ingrediënten en receptontwikkeling, de optimalisatie van het proces, of info voor op het etiket? Of zoekt u hulp in het doorgronden van een kwaliteitsprobleem? We zetten de gepaste expert mee aan tafel. Jaarlijks worden 250 technologische adviezen verleend. Dat zijn intake gesprekken waarbij de vraag wordt geanalyseerd, advies verleend, eventueel ondersteund met analyses, en er bekeken wordt hoe het vraagstuk op te lossen.

contact: foodpilot@ilvo.vlaanderen.be

Meer info:
www.foodpilot.be

ONE-STOP-SHOP BEGELEIDING IN VOEDSELVERWERKING

1/ Gratis Consultatie

> 250 nieuwe bedrijfs-consultaties per jaar

2/ Technisch Advies

- Productontwikkeling
- Procesoptimalisatie en -opschaling
- Trouble shooting

> 100 Voedingsexperts

3/ Labo-Analyse

- Houdbaarheid
- Smaak, Allergenen,...
- Complexe materie

> 20.000 Voedingsanalyses per jaar

4/ Piloottesting

- Alle voedingstypes
- 0,5 kg - 350 kg

5/ Inspirerend Netwerk

> 400 Pilootproeven per jaar

- Doorverwijzingen naar andere organisaties
- Aansluiten bij projecten
- Aansluiten bij workshops

WELKE PRODUCTEN WORDEN ZOAL GETEST IN DE PROEFFABRIEK?

In 2025 werden meer dan 400 piloottesten uitgevoerd.

De algemene tendens naar meer proefwerk rond alternatieve eiwitbronnen zet zich door. Die brengen nieuwe uitdagingen met zich mee in de ontwikkeling van lekkere, voedselveilige en duurzame producten. Het grootste aandeel van piloottesten waren in het kader van alternatieve eiwitten, zuivelanalogen, zuivel, vleesanalogen, en valorisatie van reststromen.

FOOD PILOT BEGELEIDT OOK MET BEHULP VAN VOEDINGSANALYSES

Jaarlijks worden 20.000 voedingsanalyses uitgevoerd voor een 200-tal privébedrijven in het kader van productverbetering of probleemoplossing. Dat zijn voedingsbedrijven, landbouwers, andere labo's, certificatie- en inspectie-instellingen, consumentenorganisaties, kitproducenten, farmaceutische industrie, enz. Bovendien worden een 90-tal verschillende items voor kwaliteitsborging door ILVO aangemaakt (ringonderzoeken, standaarden, referentiereeksen, controlemonsters). Dit voor een 50-tal verschillende klanten, zoals melkcontrole laboratoria, bedrijven, kitproducenten, wetenschappelijke instellingen,

WORKSHOP: TEXTUUR GEVEN AAN EIWITTEN

Op 23 september vond de workshop 'Textuur geven aan eiwitten: High Moisture Extrusion in de praktijk' plaats, georganiseerd door de projectpartners van VegAnalog met Fenavian. Workshops zijn in de Food Pilot een belangrijke vorm van interactieve kennisdeling - geapprecieerd door kennisinstellingen, bedrijven en overheden - om samen innovaties in real-life setting te verkennen.

Na een introductie door Flanders' FOOD en toelichting van eerste resultaten door KULeuven, gaf ILVO inzicht in de technologie van High Moisture Extrusion (HME). Tijdens een live demo werden soja-, erwt- en veldbooneiwitten omgezet in vezelachtige structuren, met aandacht voor procesinstellingen en textuurvoorspelling. De rondleiding in de Food Pilot toonde het traject van eiwitextractie tot vleesanalogen, inclusief extrusie, verwerking en sensorische analyse. De workshop combineerde theorie, praktijk en netwerking.

NAUWE INTERACTIE MET OVERHEDEN OP ALLE NIVEAUS

Het Living Lab Food Pilot hecht groot belang aan nauwe samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijven en overheid. In juni ontving het een delegatie van de European Commission, het Directorate General for Research and Innovation, Group Bioeconomy & Food Systems (RTD B2), onder leiding van Peter Wehrheim.

Het bezoek bood de gelegenheid om praktijkgericht onderzoek van dichtbij te ervaren en de concrete voortgang van lopende projecten te bekijken. Er werd actief in dialoog gegaan over duurzame agrovoedingssystemen, bio-economie, eiwittransitie, datatoepassingen en nutritie, met toelichting van diverse projecten gefinancierd via Horizon Europe en Circular Bio-based Europe Joint Undertaking. Voorbeelden zijn de projecten ZeroW, MixMatters, ToBeReal, CHORIZO, BREADCRUMB, InnCoCells, DETECTIVE, Redesign Food for Value, en vele andere.

IN DE KIJKER

FOOD PILOT WINT INNOVATION HUB AWARD

De Food Pilot is bekroond tot de Innovation Hub Award ter gelegenheid van het 20-jarig jubileum van Flanders' FOOD. Deze erkenning bevestigt haar uitgroei tot een toonaangevend centrum voor strategische, langetermijninnovatie in de voedingssector.

De verwezenlijking is het resultaat van duurzame samenwerking tussen ILVO en Flanders' FOOD, en de goede verstandhoudingen met VLAIO, Fevia Vlaanderen, onderzoekpartners en talrijke bedrijven, die samen de brug tussen kennis en praktijk versterken.

Management 2025

Werkings- en menselijk kapitaal

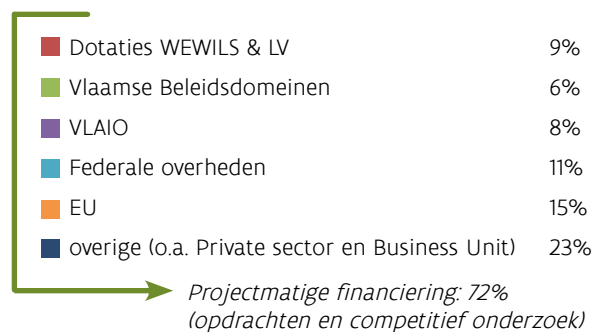
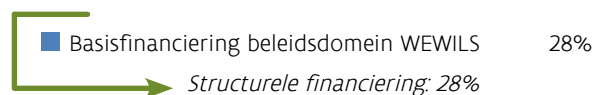
GROTER AANDEEL EIGEN COMPETITIEVE MIDDELEN

Administratief bestaat ILVO uit twee entiteiten die elkaar op een opmerkelijke wijze versterken: de IVA 'ILVO-VO' (het Intern Verzelfstandigd Agentschap van de Vlaamse overheid - zonder rechtspersoonlijkheid) en 'ILVO-EV' (het Eigen Vermogen). Deze juridisch-gescheiden entiteiten hebben elk een begroting, een personeelsbestand en bestuursorganen.

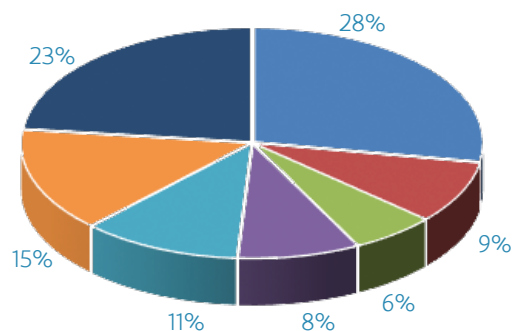
Waar ILVO-VO grotendeels werkt via de basisdotatie, verwerft het Eigen Vermogen ILVO-EV op flexibele wijze middelen via competitief onderzoek in binnen- en buitenland, via bedrijven en via betalende dienstverlening.

In de eerste jaren van ILVO was de verhouding VO en EV ongeveer gelijk. Dit jaar ligt de balans EV/VO op ongeveer op 2/3 - 1/3. In 2025 is de basisdotatie aan ILVO goed voor 28% van de totale werkingsmiddelen van ILVO.

contact: katrien.debruyne@ilvo.vlaanderen.be

Verdeling werkingsmiddelen ILVO 2025

ILVO-personeelsaantallen 2025

	Personeelsleden			Voltijdse Equivalenten		
	VO	EV	totaal	VO	EV	totaal
dec 2019	231	415	646	207.1	388.0	595.1
dec 2020	223	454	677	201.3	427.5	629.8
dec 2021	212	487	699	194.0	460.0	654.0
dec 2022	214	524	738	195.5	494.1	689.6
dec 2023	209	547	756	192.1	514	706.1
dec 2024	206	550	756	191.6	519.1	710.7
dec 2025	204	548	752	191.3	514.9	706.1

ACTIEVE WERVING IN 2025

Ons ILVO-personeelstotaal bleef zo goed als stabiel de voorbije 2 jaar, evenwel met een blijvende daling in absolute aantallen van ons Vlaams overheidspersoneel. Nochtans, de HR-cel Rekrutering en Selectie zat in 2025 niet stil. Door acties op jobbeurzen, het inzetten van netwerking (onze ILVO-medewerkers zijn onze beste ambassadeurs) en initiatieven op de openbedrijvendag boden zich het voorbije jaar meer dan 1200 kandidaten aan voor een job bij ILVO.

57 daarvan kregen effectief een job aangeboden in 2025. Door de veelal tijdelijke projectwerking gaan jaarlijks ook een gelijkaardig aantal personeelsleden uit dienst, vandaar de quasi status quo qua personeelstotaal.

TEVREDENHEID

Dat ILVO een waarden gedreven organisatie is bewijzen we al jaren. We hechten bijzonder veel belang aan onze 5 ILVO-waarden, positief, professioneel, proactief, voorbeeldfunctie en samenwerken. De tevredenheidsscores uit de tweejaarlijkse enquêtes van de Vlaamse overheid zijn steeds hoog en dit is te danken aan de doorgedreven aandacht voor integriteit en respectvol samenwerken. De resultaten vanuit de risicoanalyse psychosociaal welzijn (uitgevoerd door IDEWE in het najaar 2025) bevestigen opnieuw dat ILVO veel belang hecht aan het welzijn van de ILVO-medewerkers. Dat we zorg besteden aan het belang van zich echt thuis voelen op ILVO toont zich ook door een nieuw initiatief ten aanzien van onze ILVO-gepensioneerden. Sinds eind 2025 is ILVOplus de nieuwe vereniging voor ILVO-gepensioneerden.

contact: personeel@ilvo.vlaanderen.be

2025 IS HET UITVOERINGSJAAR VAN VEEL INFRASTRUCTUURPROJECTEN OP ILVO

Op de site Dier werden de sleufsilos vernieuwd met cementloos beton en beton met gerecycleerde materialen als duurzamer alternatief voor klassiek beton. Niet alleen wil ILVO zijn eigen voetafdruk hiermee verkleinen, maar hoopt ook een product te hebben dat beter bestand is tegen de zure werking van diervoeders. Dit project verliep met ondersteuning en cofinanciering van PIO (Programma Innovatieve Overheidsopdrachten).

Ook op deze site werd het elektriciteitsnet vernieuwd van 3 x 230V naar 3 x 400V+N samen met een MS-cabine. Deze enorme investering zorgt er niet alleen voor dat de nieuwe Feed Pilot voldoende vermogen krijgt, maar dat de gehele site klaar is voor de energietransitie. Deze stevige ruggengraat maakt de site klaar voor de aansluiting van zonnepanelen, warmtepompen, elektrische voertuigen en is een echte toekomstgerichte investering.

Op de site plant werd de stookplaatsrenovatie voor de serres en stookgebouw hybride en energieflexibel uitgevoerd. De warmtepompen zijn gekoppeld met een buffervat van 100 m³ om maximaal hernieuwbare energie te benutten. De regeling verloopt via een Energy Management System gekoppeld met andere grote verbruikers op de volledige site. Lopende - maar nog niet afgerond - zijn de belangrijke projecten Feed Pilot (met steun EFRO) en het Pluimvee Innovatie Centrum (met steun PIO). ILVO kijkt uit naar de oplevering in 2026.

OPLEIDING EN SENSIBILISATIE ALS BASIS VAN HET WELZIJNSBELEID

In het voorbije werkjaar heeft de preventiedienst een centrale rol gespeeld in het waarborgen van een veilige en gezonde werkomgeving op ILVO. Veiligheid blijft immers een essentiële randvoorwaarde voor kwalitatief en innovatief onderzoek.

Een belangrijke pijler hierbij is het aanbieden van gerichte opleidingen om werknemers in staat te stellen veilig en met de nodige kennis van zaken hun werk uit te voeren. Nieuwe werknemers krijgen een toelichting van de preventiedienst en worden verder onderricht in het veilig uitvoeren van hun werk door hun collega's en hun hiërarchische lijn. Ervaren technici volgen bijkomende trainingen over het veilig werken met hoogwerker, heftruck en verreiker of het correct dragen van PBM's (persoonlijke beschermingsmiddelen) en het gebruiken van CBM (collectieve beschermingsmiddelen) bij werken met chemische stoffen en biologische agentia.

Door blijvend in te zetten op kennis en bewustwording versterken we de veiligheidscultuur binnen ILVO. Naast voorzien in een adequate opleiding is ook gericht sensibiliseren noodzakelijk.

VIA PREVENTIEMAATREGELEN NAAR EEN VEILIGER ILVO

De preventiedienst blijft investeren in het begeleiden van en aansturen bij het opmaken van risico-evaluaties. Op basis van deze analyses worden gerichte preventiemaatregelen uitgewerkt. Deze continue cyclus van evalueren en verbeteren laat ons toe proactief potentiële oorzaken van arbeidsongevallen te elimineren of toch minstens te beheersen.

Laboratoria, technische installaties en andere onderzoeksfaciliteiten worden systematisch doorgelicht. We besteden hierbij bijzondere aandacht aan het tijdig laten keuren van de elektrische installaties. Door de externe dienst voor technische controles (EDTC) vastgestelde inbreuken en aandachtspunten worden prioritair aangepakt en opgevolgd door de cel infra.

Investeren in conforme en goed onderhouden elektrische infrastructuur beperkt niet alleen het risico op brand en arbeidsongevallen, maar waarborgt ook de continuïteit van onze onderzoeksactiviteiten.

Onderzoekscoördinatie en EU-cel

DIGITALE INNOVATIE OP KRUISSELHEID

De globale werking van ILVO wordt met een opstartend traject voor een 'Internationale Strategie' versterkt. Een brede reeks aan acties worden nu uitgerold, zoals het lidmaatschap van het Internationaal Onderzoekconsortium (IRC) tussen de Afrikaanse Unie en de Europese Unie voor Duurzame Landbouw.

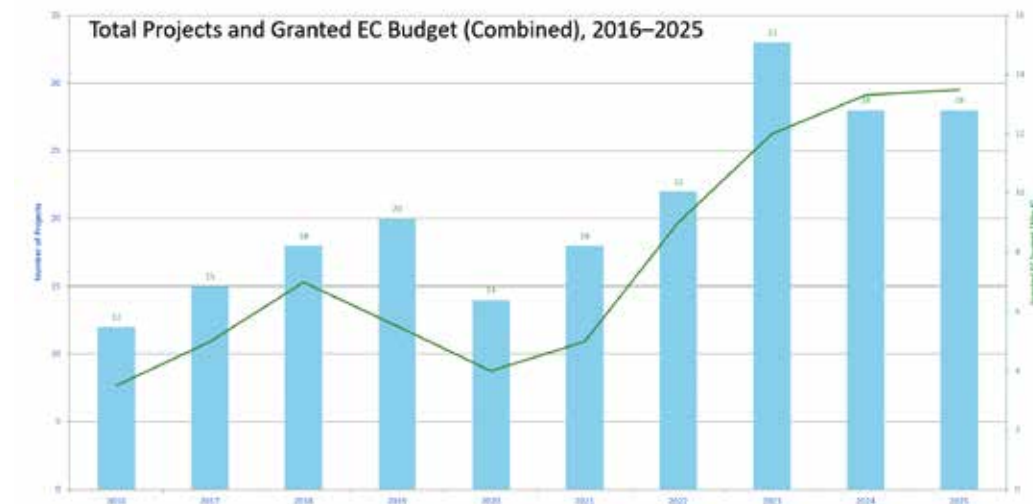
Naast een internationale strategie bouwt ILVO ook aan allianties op Vlaams niveau om onderzoeksstrategieën op elkaar af te stemmen en als maatschappij sneller te kunnen evolueren. Zo vernieuwden ILVO en VIB in 2025 hun 10-jarige alliantie en werden Memoranda of Understanding getekend met Sciensano en INBO, nadat in 2024 al een MoU afgesloten werd met VITO.

In 2025 heeft ILVO opnieuw 96 nieuwe projecten opgestart. Met de reeds lopende projecten erbij geeft dat 368 actieve projecten in 2025.

Deze projecten leveren uiteraard heel wat waardevolle onderzoeksresultaten op – in 2025 werden 172 peer reviewed papers gepubliceerd waar ILVO-medewerkers bij betrokken waren.

ILVO blijft het goed doen om Europese middelen binnen te halen.

Het aantal Horizon Europe-projecten waarin digitale technologie, data-analyse en AI een belangrijke rol spelen, is niet meer weg te denken. Steeds meer oproepen vragen om data gedreven en AI-gestuurde oplossingen, waarbij onze brede expertise en infrastructuur in digitale innovatie over de landbouw-visserij-voedingsketen sterk wordt gewaardeerd. ILVO is ook actief binnen Digital Europe, waar de focus ligt op samenwerking met bedrijven om ze klaar te stomen met marktklare oplossingen.

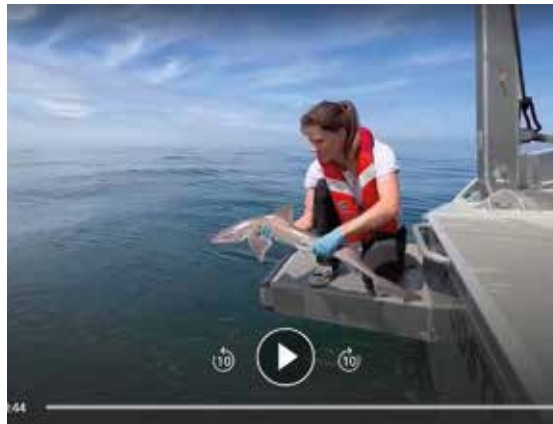
In 2025 verschenen meer dan 1.000 artikels in de Belgische print en online media over ILVO-onderzoek. Publieke landbouwgronden, het zenderen van haaien in samenwerking met VLIZ, de werf met cementloze en gerecycleerde beton voor sleufsilos, onderzoek naar biostimulanten voor planten en 10 jaar Varkenscampus gaven opvallende pieken in de media-aandacht. Algemeen was preciselandbouw, robotica, artificiële intelligentie en data het populairste nieuwsthema, goed voor 20% van alle artikels waarin ILVO aan bod kwam. ILVO verspreidde in 2025 zelf 27 persberichten.

70 procent minder CO₂-uitstoot en (hopelijk) 3 keer langer houdbaar: ILVO bouwt silo's uit cementloos beton in Merelbeke-Melle
©VRT-NWS - 25 augustus 2025

Zo wil men haaien aan onze kust in de toekomst beschermen: "We volgen hun routekaart"
©Nieuwsblad - 21 oktober 2025

Wetenschappers willen bitterstoffen uit witloof inzetten als natuurlijk insecticide
©VILT - 18 november 2025

©Landbouwleven - 6 november 2025

24

≡ Dier

Een decennium onderzoek op de Varkenscampus

Een unieke en noodzakelijke onderzoeks-faciliteit

De voorbije 10 jaar liepen er op de Varkenscampus in Merelbeke-Melle al zowat 70 onderzoeksproeven. Het is een verhaal dat voortdurend verdergaat. Door de evolutie binnen deze sector valt er immers nog heel wat te onderzoeken. Tijdens de recente verjaardagsviering kreeg Landbouwleven de kans om enkele thema's van nabij te ontdekken.

Thomas Martens toont hoe de proef met lange stamten verloopt.

©Knack - 28 mei 2025

Broes Laekeman (27) traint AI om gewassen beter te beschermen, met minder insecticiden

Vangplaten?
BROES LAEKEMAN: Dat zijn belijmde plastic kaarten die door hun felle kleur insecten aantrekken. Telers gebruiken ze vooral om te monitoren welke schadelijke insecten in een serre aanwezig zijn. Op basis daarvan bepalen ze welke behandeling er moet worden opgestart.

In een serre hangen honderden vangplaten. Voor telers is het extreem tijdrovend om die allemaal te bestuderen, of om opgeleid personeel te vinden. De insecten zijn ook maar een paar millimeter groot en lijken sterk op elkaar.

relatief hoog. Op termijn kan deze technologie wel ingang vinden, zeker nu beleidsmakers meer en meer beperkingen opleggen voor het gebruik van bepaalde types insecticiden.

8.083 views

Dina Tersago en Regula Ysewyn testen bruin brood in Food Pilot

8.972 views

Farmers Benefits - getuigenis Melkveehouder Andy van Rossem

7.443 views

VRT-reportage - oogst goudsbloem - boerin Lies Vantomme

GROEIEND BEREIK OP DE SOCIALE MEDIA

ILVO blijft groeien op sociale media. Vooral op LinkedIn zien we een sterke stijging; van 10.843 volgers in 2023 naar 19.420 eind 2025, een toename van bijna 9.000 volgers in drie jaar tijd. LinkedIn is daarmee ILVO's grootste en sterkste socialemediaplatform. Ook Facebook blijft groeien, van 2.435 in 2023 naar 3.300 volgers het afgelopen jaar. Instagram is voorlopig het kleinste kanaal, maar zit duidelijk in de lift. Met 767 extra volgers op drie jaar tijd staat de teller op 1.120 volgers op het einde van 2025.

Volg ILVO op:

Instagram

Facebook

LinkedIn

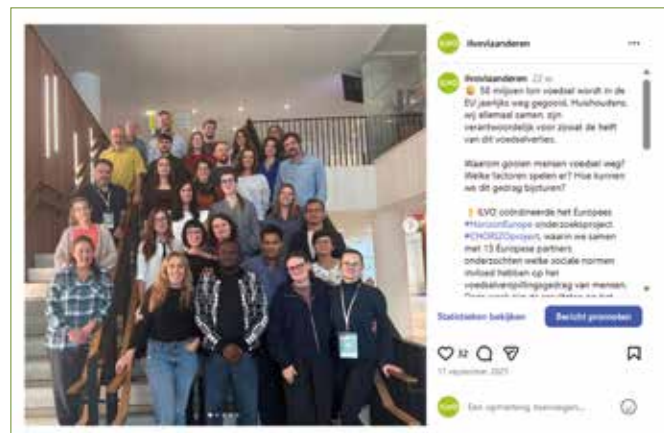
5.852 views

Reportage PlattelandsTV - nieuwe Feed Pilot ILVO

2.339 views

Horizon Europe - CHORIZO Project

2.994 views

QUIKLA project lokale quinoa en Pieter Serry

PERSBERICHT

HOOPVOL BOEK OVER INNOVATIES IN LANDBOUW, VISSERIJ EN VOEDING

Het is de eerste keer dat ILVO een boek voor een breed publiek uitbrengt. De bewuste consument krijgt een verhaal langs cruciale kantelpunten die gedreven worden door technologische innovaties, maatschappelijke trends en uitdagingen zoals de klimaatverandering.

'Het komt goed met ons eten. Hoe technologie en klimaat ons nieuwe voedselkansen bieden', werpt een nieuw perspectief op de landbouw-, visserij- en voedingssector die in volle verandering zijn. ILVO laat 67 wetenschappers en een 10-tal pionierende bedrijfsleiders aan het woord.

'Het komt goed met ons eten' is te koop in de boekhandel en webshops. Ook verkrijgbaar in het Engels, *Our food will be fine*.

In de media:

[Expert Joris Relaes over de toekomst van ons eten](#)

De Morgen - 14/10/2025

PODCAST

'KOMT HET GOED MET ONS ETEN?' PODCAST-REEKS VAN VILT EN ILVO

Het Vlaams Infocentrum voor Land- en Tuinbouw (VILT) en ILVO maken samen de podcastreeks 'Komt het goed met ons eten?'. In elke aflevering gaat VILT-hoofdredacteur Griet Lemeire in gesprek met twee ILVO-wetenschappers rond een centraal thema.

In deze podcast-reeks staan we stil bij actuele vragen uit de sector: Wat kunnen we verwachten van nieuwe eiwitten en fermentatietechnologie? Welke kansen biedt Herstellende landbouw voor water en bodem? Wat brengt ons de nieuwe generatie plantenveredelingstechnieken? Wat hebben robotica en data de voedselketen te bieden? Hoe evolueert het familiaal landbouwmodel en hoe kunnen we de toegang tot gronden verbeteren?

De reeks is te beluisteren via Spotify, Apple Podcasts en via de ILVO-webpagina 'Komt het goed met ons eten?'

Podcast-reeks:
['Komt het goed met ons eten?'](#)
VILT en ILVO

TV-REEKS

STUDIO ILVO OP PLATTELANDSTV

De nieuwsstudio van PlattelandsTV vormt het decor voor 10 boeiende, geanimeerde gesprekken met ILVO-wetenschappers over actuele thema's. In deze 10-delige reeks gaat ILVO-woordvoerder Greet Riebbels in dialoog met verschillende onderzoekers van ILVO. In de eerste aflevering interviewt ze administrateur-generaal Joris Relaes over het boek 'Het komt goed met ons eten'. Joris Relaes heeft het o.a. over eiwitdiversificatie, vleesproductie en -consumptie en het gezinsmodel van landbouwbedrijven dat steeds meer onder druk staat.

In de media:

[Hoe bieden technologie en klimaat ons nieuwe voedselkansen?](#)

- Nieuw ILVO-Boek – Landbouwleven - 23/10/2025

IN DE MEDIA

GROTE VOEDINGSVERWERKERS BEHANDELLEN DE BOER NU BETER OM HUN AANBOD TE VERZEKEREN

“Boeren willen vooral rechtszekerheid”, zegt ILVO-baas Joris Relaes. Hij maakt de stand van de Vlaamse landbouw op, een jaar na de straatprotesten. “Het gaat heel goed en tegelijkertijd heel slecht met de landbouw.” De landbouwsector in Vlaanderen staat volgens Joris Relaes voor een tweekop. Relaes is algemeen directeur van het ILVO, een instelling met intussen 750 medewerkers. Als landbouwexpert schreef hij een hoofdstuk in het Nederlands-Vlaams boek 'Daarom zijn boeren boos', waarin sectorspecialisten één jaar na de grote boerenprotesten de onvrede trachten te duiden.

Bron: De Standaard - 7/2/2025

[Grote voedingsverwerkers behandelen de boer nu beter om hun aanbod te verzekeren](#)

IN DE MEDIA

BOEK 'DAAROM ZIJN BOEREN BOOS'

Komen er opnieuw boerenprotesten in Vlaanderen, België of Europa? Joris Relaes keek voor het vakblad Landbouwleven in zijn glazen bol aan de vooravond van de publicatie van het boek 'Daarom zijn boeren boos'. “Landbouw is werken met levende materie, met het weer, het klimaat en dat laat zich niet vangen in al te gedetailleerde regeltjes”, zegt Joris Relaes.

Bron: Landbouwleven - 30/1/2025

[Boek Daarom zijn boeren boos](#)

IN DE MEDIA

ILVO BLIKT VOORUIT IN JUBILEUMNUMMER 75 JAAR LANDBOUWLEVEN

Administrateur-generaal Joris Relaes en wetenschappelijk directeur Agrifoodtechnology Jürgen Vangeyte blikken in Landbouwleven vooruit op de toekomst van de sector. Aanleiding is de 75ste verjaardag van het vakblad Landbouwleven, dat in 1950 van start ging. Om dat te vieren bracht de redactie een speciale jubileumeditie uit. De journalisten doken in het rijke archief om terug te kijken op 75 jaar landbouwgeschiedenis.

‘Voor de impact van klimaatverandering op onze landbouw heb ik geen schrik’ kopte als titel boven het interview met Joris Relaes.

‘AI biedt enorme kansen, maar we moeten bewust omgaan met de risico’s’, aldus Jürgen Vangeyte.

Bron: Landbouwleven - 19/6/2025

[“Voor de impact van klimaatverandering op onze landbouw heb ik geen schrik” AI biedt enorme kansen, maar we moeten bewust omgaan met de risico’s](#)

IN DE MEDIA

EU COMMISSARIS VOOR BUDGET SERAFIN ZIET VERSTANDIGE TOEPASSING VAN INNOVATIEBUDGETTEN BIJ ILVO

Bij zijn bezoek aan ILVO op 12 juni kon EU Commissaris voor Budget Piotr Serafin vaststellen dat ILVO de Europese middelen voor innovatie prima inzet voor dienstverlening aan bedrijven in de agrifoodsector. Met het oog op de opmaak van het volgend Europees budget, ging Serafin in Europa op pad om na te gaan hoe de Europese fondsen voor innovatie besteed worden. ILVO ontvangt Europese middelen door in te tekenen op projectoproepen van Horizon Europe of EFRO en zet die budgetten in voor de uitbouw van gerichte testinfrastructuur en dienstverlening aan bedrijven actief in de agrifoodsector. Op die manier kunnen zij hun concurrentiekracht versterken. ILVO stelde twee dienstverleningen aan Serafin voor: de Vlaamse AgrifoodTEF en het hoogtechnologisch onderzoeksveld HYDRAS. Drie Vlaamse bedrijven getuigden over hun ervaringen. In zijn presentatie lichtte Joris Relaes het internationale karakter en het belang van de Europese budgetten voor de ILVO-organisatie toe. Vlaams minister Ben Weyts verwelkomde Serafin bij ILVO namens de Vlaamse regering.

[Grote interesse bij de pers](#) met o.a. de verklaring van EU Commissaris Serafin na zijn bezoek

PERSBERICHT

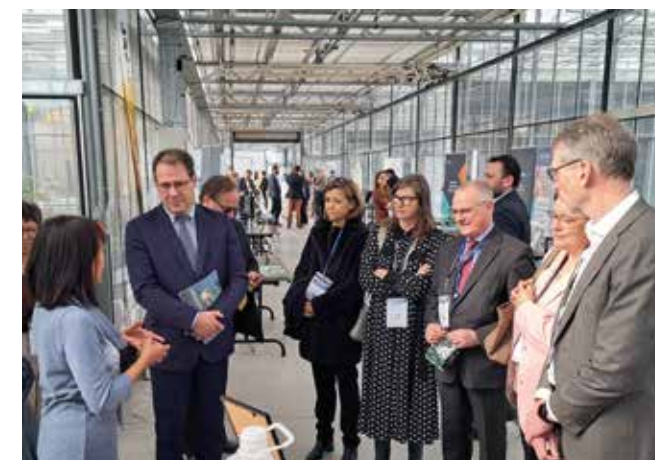

MINISTER-PRESIDENT DIEPENDAELE LEGT EERSTE STEEN FEED PILOT BIJ ILVO

Met deze nieuwe proefhal voor het produceren en testen van innovatieve veevoeders, kan ILVO in de toekomst experimentele voeders voor alle mogelijke landbouwdieren maken. Vlaams minister-president Matthias Diependaele legde op 3 juni de symbolische eerste steen voor de Feed Pilot bij ILVO. "Met deze investering versterkt Vlaanderen haar positie in strategische sectoren zoals agrovoeding. We bouwen een geavanceerde onderzoekopstelling die wetenschappelijke excellentie koppelt aan economische meerwaarde. Door dierlijke voederproductie lokaal te verankeren, doppen we onze eigen boontjes en zijn we minder kwetsbaar voor de grillen van de internationale markten. Projecten als deze geven onze circulaire economie dan ook een boost. Reststromen worden beter benut en de voederproductie van morgen wordt verder vormgegeven."

Ook de integratie in de ILVO-kennisomgeving inzake veehouderij, voedertechniek, voeding en duurzaamheidsbepalingen, én het engagement van de feed-gerelateerde bedrijven, maken van de Feed Pilot een bijzondere onderzoeksplek. De operationele start is gepland voor het voorjaar van 2026.

EVENT

FRANCO-BELGIAN AGRIFOOD SUMMIT BRENGT VICE PREMIER EN FEDERAAL MINISTER VOOR LANDBOUW CLARINVAL NAAR ILVO

"Wij bespreken vandaag de toekomst van onze landbouw in een snel veranderende wereld. Technologie zal één van de sleutels zijn om de voedselveiligheid en -zekerheid te versterken. België en Frankrijk zijn daarin partner." Zo opende vice premier en federaal minister bevoegd voor Werk, Economie en Landbouw David Clarinval op 3 april de AgriTechDag van de tweedaagse Franco-Belgian Agrifood Summit bij ILVO.

Franse en Belgische spelers uit de agritech sector vinden elkaar rond innovatieve technologieën, nieuwe start-ups en nieuwe regelgeving. De Franse Kamer van Koophandel in België organiseerde, in samenwerking met Belgische onderzoeksinstituten en Franse instellingen, dit inspirerend tweedaags Frans-Belgisch evenement voor bedrijven en onderzoekers over innovatieve technologieën in landbouw en voedselverwerking. Er waren inspirerende panelgesprekken en de mogelijkheid om de hoogtechnologise onderzoeksinfrastructuur van ILVO te bezoeken.

PERSBERICHT

EU COMMISSARIS VOOR VISSERIJ EN OCEANEN KADIS GEBOEID DOOR PRECISIEVISSERIJ EN NIEUWE MONITORINGSTOOLS

Op de vroege ochtend van 20 januari bracht Eurocommissaris voor Visserij en Oceanen Costas Kadis een bezoek aan België-Vlaanderen. Vlaams minister voor Zeevisserij Hilde Crevels bracht hem naar de visveiling, naar het visserijvaartuig Z39, de Rederscentrale, Vliz en ook naar InnovOcean, het onderzoeksgebouw waar ILVO zijn marien onderzoek uitvoert.

Daar toonde Kadis zich erg geïnteresseerd in het verhaal over de versnelde digitalisering van de Vlaamse mariene visserij. De datagenererende instrumenten en sensoren aan boord van de vaartuigen die real time data in de cloud pompen en vervolgens betrouwbare tools voeden die een efficiëntere en duurzamere vispraktijk bevorderen, bleek een eye opener voor de Eurocommissaris. Ook in de metabarcoding en eDNA technologie zit er volgens hem op termijn een optimalisatiekans voor juistere visserijquota.

contact: hans.polet@ilvo.vlaanderen.be

PERSBERICHT

VLAAMS MINISTER LANDBOUW EN OMGEVING JO BROUNS LEGT EERSTE STEEN PLUIMVEE INNOVATIE CENTRUM BIJ ILVO

Op 9 mei is ILVO officieel gestart met de bouw van het Pluimvee Innovatie Centrum (PIC), een nieuwe ILVO-proefaccommodatie voor pluimveeonderzoek. Het PIC wordt doorgedreven energieflexibel en klimaatneutraal zodat het gebouw perfect geschikt is voor de variabele eisen van pluimvee qua ventilatie en verwarming. Vlaams Minister van Landbouw en Omgeving Jo Brouns: "Zes oude proefstallen afbreken en vervangen door één gedurd, hoogtechnologisch, multifunctioneel gebouw dat aan zeer diverse onderzoeksdoelen kan beantwoorden, is een goede deal. Wij blijven als Vlaamse regio in verduurzamend veehouderijonderzoek investeren."

Het architecturaal ontwerp is vergund voor maximaal 14.000 vleeskuikens en gericht op moduleerbaarheid voor het uitvoeren van zeer diverse proefopzetten en onderzoeksvragen. Naast negen standaardcompartimenten met afzonderlijke licht- en klimaatregeling, zijn er ook vier conceptcompartimenten met natuurlijk daglicht, wintertuin en vrije uitloop. Met het PIC zal zowel fundamentele als praktijkgerichte kennis verder uitgebouwd en gedeeld worden met sector en beleid.

Lees meer over de onderzoeksmogelijkheden:

https://www.pluimveeloket.be/nieuws/Artikel_eerstesteenlegging_PIC

Lees het artikel in Landbouwleven
14/5/2025

[ILVO bouwt zijn Pluimvee Innovatie Centrum](#)

Boeken, bouwen, beurzen en bezoeken

Agriflanders - Gent
16/01/2025 - 19/01/2025

ILVO OP VAKBEURZEN AGRIFLANDERS, WERKTUIGENDAGEN EN AGRIBEX MET EIGEN STAND

Een eigen ILVO-stand die uitnodigt tot gesprek en debat over innovatie in de landbouw. Zo biedt ILVO overal in Vlaanderen tijdens landbouwvakbeurzen een kijk op actuele, toepasbare nieuwigheden.

Werktuigendagen - Oudenaarde
20/09/2025 - 21/09/2025

Agribex - Brussel
03/12/2025 - 07/12/2025

Open Bedrijvendag
05/10/2025

EVENT

ILVO OP OPENBEDRIJVENDAG

Tijdens Voka Openbedrijvendag op zondag 5 oktober, stelde ILVO 2 sites in Merelbeke-Melle open voor bezoek. Bezoekers kregen informatie over innovatie in voeding tijdens een parcours door de Food Pilot. Alles over innovatieve teelten, mechanisatie, technologie, robotica, veehouderij konden ze ontdekken op de ILVO-site Plant. Op beide sites stelde ILVO zich ook voor als aantrekkelijke werkgever aan toekomstige collega's.

PERSBERICHT

TWEE ILVO ONDERZOEKERS IN Vernieuwd Wetenschappelijk Comité bij het FAVV

Op 31 januari vond de officiële installatie plaats van een vernieuwd Wetenschappelijk Comité bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). Tijdens deze eerste zitting is ILVO-wetenschapper Dr. Lieve Herman verkozen tot Voorzitter van het Wetenschappelijk Comité. Ook collega Johan Robbens werd lid als expert in de voedselveiligheid.

Het comité geeft wetenschappelijke adviezen over risicobeoordeling en risicobeheer in de voedselketen. Dit kan op vraag van de Minister, de gedelegeerd bestuurder van het FAVV of op eigen initiatief.

PERSBERICHT

ILVO EN INBO WERKEN INTENSIEVER SAMEN

“Deze versterkte institutionele samenwerking tussen 2 toonaangevende publieke Vlaamse wetenschappelijke instellingen wijst op een slimme toekomstgerichte strategie. “Ik pleit geregeld voor een verdere depolarisatie tussen natuur en landbouw. Er zijn veel win-wins te verwachten nu INBO en ILVO actiever informatie, methodieken en kennis gaan delen. Dit zijn twee instituten die hun inzichten valoriseren via beleidsondersteuning en -adviezen. Dat die adviezen op cruciale domeinen meer geïntegreerd kunnen gebeuren is een goede zaak.” verklaarde Vlaams Minister van Omgeving en Landbouw Jo Brouns, die de MOU mee ondertekende.

ILVO en INBO menen dat hun wetenschappelijke inzichten en de vertaling ervan in praktijkgerichte toepassingen verrijkend zijn voor het ecologisch landschap, en versterkend voor het landbouwbedrijf. ILVO en INBO sloten de overeenkomst op een toepasselijke plek, de natuurinclusieve boerderij Herpendalvallei in Bierbeek, die ook inzet op korte ketenverkoop.

IN DE KIJKER

VIB EN ILVO BREIDEN PARTNERSCHAP UIT

Op een proefveld met verschillende types soja hernieuwen ILVO en het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) op 20 augustus hun 10 jaar oude samenwerkingsovereenkomst. De nieuwe overeenkomst actualiseert en versterkt hun engagement om verder gezamenlijke onderzoeksprojecten in agri-biotech op te zetten.

De ondertekening vond symbolisch plaats in Merelbeke-Melle tijdens de oogst van sojaplanten. De omvang van de proef is ongezien: in de zomer van 2025 groeiden maar liefst 320 potentieel interessante sojarassen voor Vlaanderen naast elkaar. De instituten onderzoeken er samen welke combinatie van sojaras en bodembacterie het beste resultaat oplevert voor de Vlaamse landbouw. Dat betekent een goede opbrengst zonder stikstofbemesting, met een hoog eiwitgehalte in de sojabonen, efficiënt met water en goed voor de bodem.

IN DE KIJKER

ILVO DOET MEE AAN DAG VAN DE WETENSCHAP 2025

5 Vlaamse wetenschappelijke instellingen, waaronder ILVO, lieten tijdens Dag van de Wetenschap op 23 november, het brede publiek kennis maken met hun onderzoekswerk. Place to be was de Plantentuin van Meise. Op de stand van ILVO leerden de bezoekers alles over gezonde voeding.

IN DE MEDIA

TOEKOMSTIGE FEED PILOT OP PLATTELANDSTV

In de zomer van 2025 maakte themazender PlattelandsTV een special over veevoeder.

Hierin staat ook de bouw van de Feed Pilot van ILVO centraal. In deze installatie zal ILVO precisievoeders maken en testen, uitsluitend voor gebruik bij onderzoek rond landbouwhuisdieren (varkens, pluimvee en rundvee). Naast produceren van voeders zal ILVO ook technologisch onderzoek doen.

[Veevoederspecial - Reportage PlattelandsTV](#)

PERSBERICHT

EERSTE GROOTSCHALIG BOUWEXPERIMENT MET CEMENTLOOS BETON IN 12 ILVO-SLEUFSILO'S

Na een reeks labo- en piloottesten wordt voor het eerst cementloos beton in een praktijkomgeving toegepast. De mogelijke ecologische winst is groot: in vergelijking met klassiek beton kan de CO₂-voetafdruk van cementloos beton tot 70% lager liggen.

De bouwheer van dit innovatief bouwproject met geopolymeergebonden of cementloos beton is ILVO. Op de Dier-site in Merelbeke-Melle zijn namelijk 12 nieuwe sleufsilos aangelegd voor het inkuilen van courante landbouwgewassen als maïs of gras.

De kwaliteit van beton voor dergelijke sleufsilos moet zeer hoogstaand zijn, gezien er zure sappen vrijkomen tijdens het fermentatieproces in de kuil.

Bij de aanleg van de sleufsilos worden 3 verschillende soorten beton naast elkaar gebruikt: het klassieke 'benor' beton, gerecycleerd beton en het cementloos beton.

Elk betontype heeft sensoren die gedurende meerdere jaren realtime data doorsturen naar Buildwise, het innovatiecentrum van de Belgische bouwsector die de resultaten van het cementloos beton zal valideren.

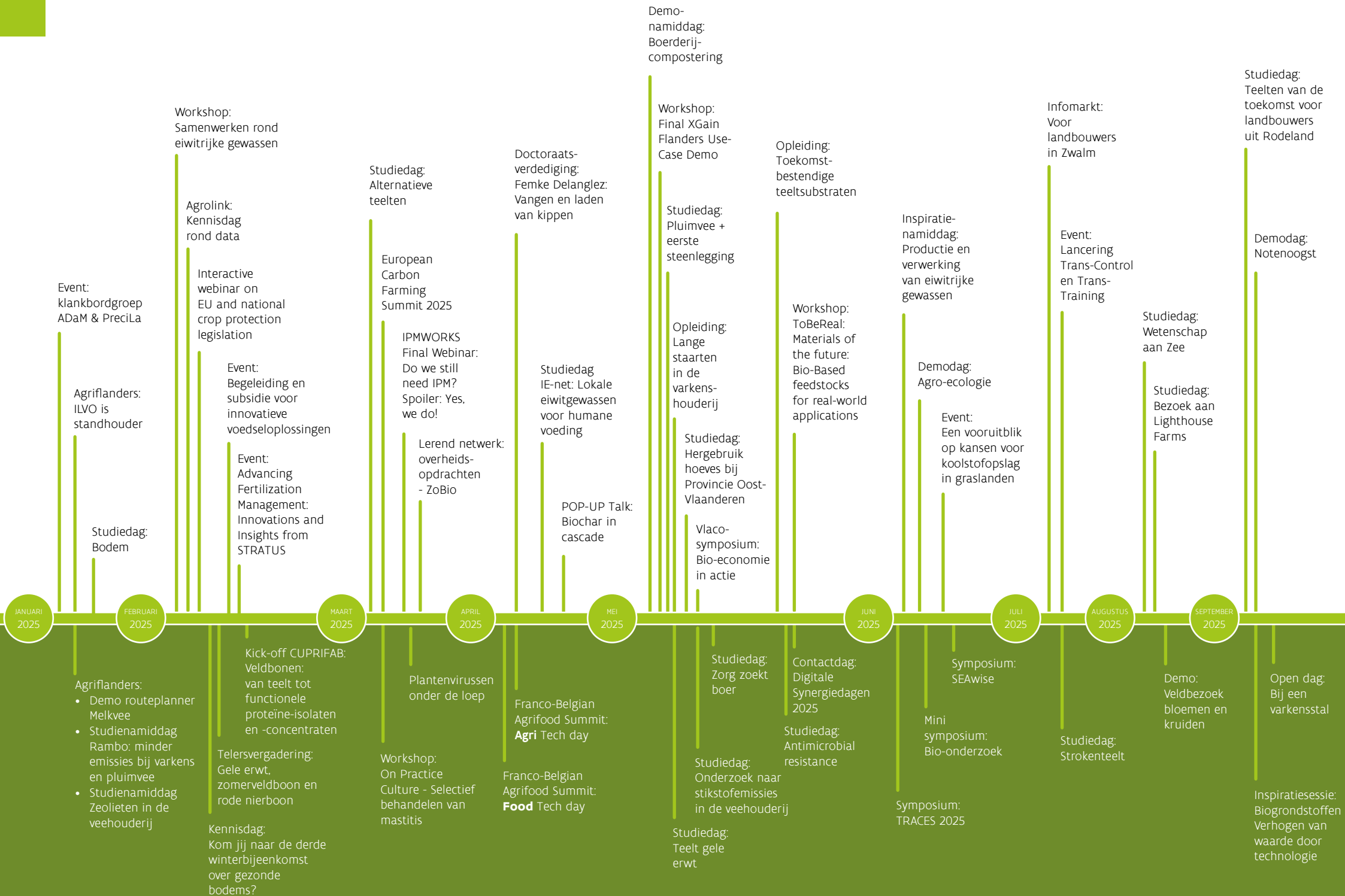
Door de gedurfde maar beredeneerde keuze voor dit innovatief bouw materiaal, draagt ILVO ook als 'testomgeving' bij aan nieuwe kansen voor verduurzaming van de landbouwsector.

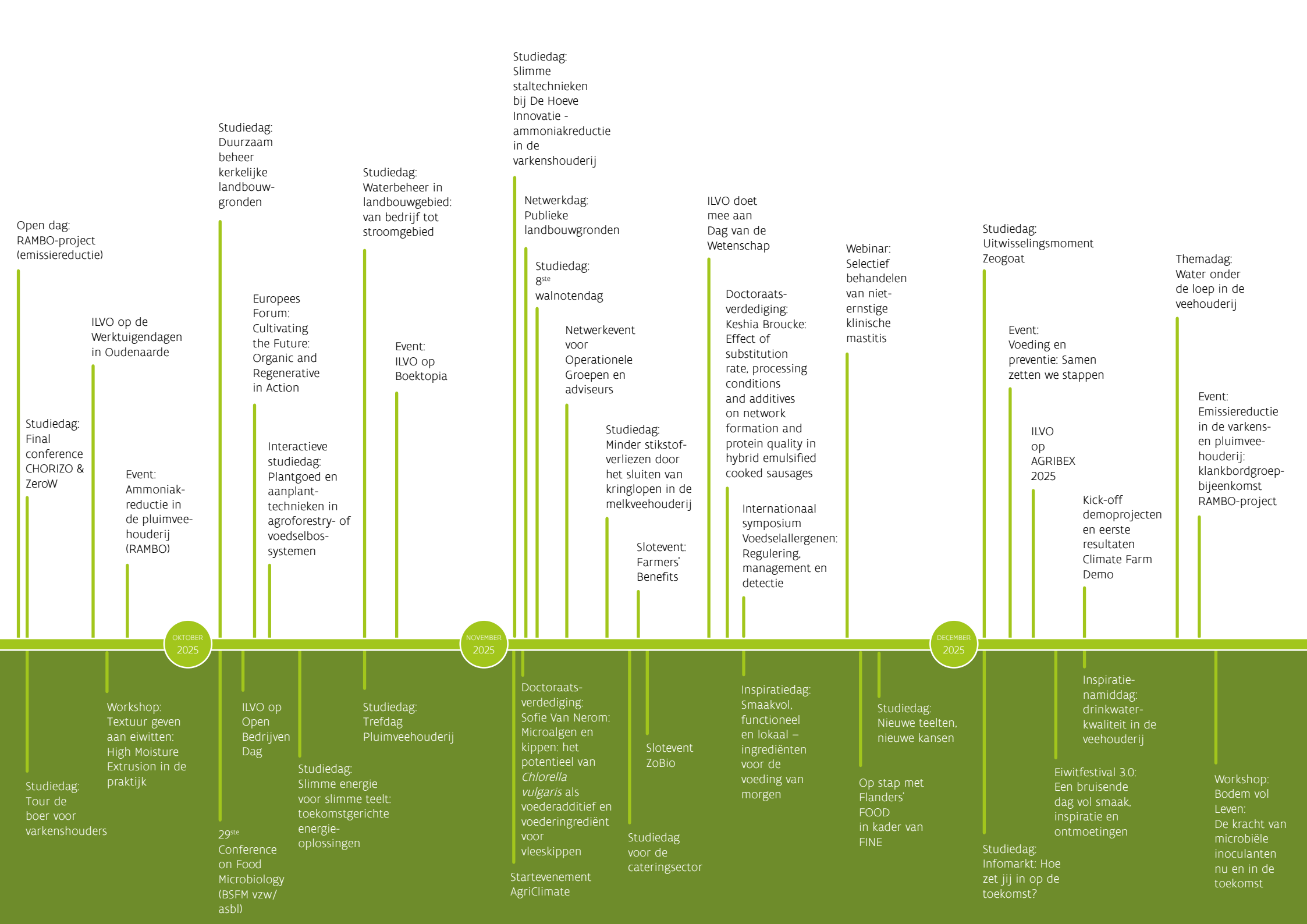
Persbericht - 25/8/2025

[Cementloos beton in ILVO-sleufsilos kan CO₂-voetafdruk tot 70% reduceren](#)

Externe events

Interne events

Kom op tegen Kanker acties

- Broodjeslunch
- Wijnactie (2 verkoopprondes)
- Soep
- Verkoop troostkaartjes
- Geutelingen verkoop
- Zelfgebakken vieruurtjes
- ...

Nieuwjaarswensen
Jongerenraad
brengt quiz

Maandelijkse
verwelkomingsdagen
voor de nieuwelingen
(behalve juli en
augustus)

Wetenschappelijke
klimaat-speeddate:
Leer in 5 minuten
je collega
klimaatsonderzoeker
kennen

Meet@ILVO:
Was 2024 een
boerenjaar? Voor
ILVO en voor de
Vlaamse boer?

BioBlitz:
Diversiteit in kaart
brengen op de ILVO-
Onderzoekskouter.
Challenge: 1000
soorten spotten en
met determineerapps
werken

Overkoepelende
opleidingen HR

- Coachende
vaardigheden
- Introductie tot
verbindende
communicatie
- Modules zelfinzicht
- Infosessies loopbaan
- Gesprekken voeren
- PLOEG voor
evaluatoren
- Online
opleidingsplatform
Goodhabitiz

Biodiversiteitsclub:
Alle beestjes helpen

Historische tour
Expats

Agricultuuravond
Film 'Au Nom De
La Terre'

Intern info- en
discussiemoment
van het
Expertisecentrum
Landbouw en
Klimaat (ELK)
over een actueel
klimaatthema

O-dag: Onderzoeksnamiddag:
Gemeenschappelijk plenair gedeelte
+Rondleidingen vanuit Plant
Workshops:

- Biodiversiteit op de Onderzoekskouter
- Voedselverspilling onder de loep
- Welke ecosysteemdiensten en functionele meerwaarde bieden sierheesters?
- Alternatieve verdienmodellen in de veehouderij
- Alle Noordzee vissen in één DNA bibliotheek
- ...

Interne les:
Eiwitdiversificatie

ILVO fietst
1000 km
mee

Overkoepelend
personeelsfeest
in de Oude
Vismijn te Gent

Boerenraad - adviesraad binnen
ILVO, organiseert oa:

- Nieuwjaarsquiz
- Overzicht van het boerenjaar 2024 - meet@ilvo
- Informatieve rondleiding op Agriflanders met collega's

Leukste
lunchpauzes
voor het goede
doel: Freesbee
vierkamp

Pitch & Poster:
Collega's tonen
hun werk via
presentaties en
pitches

ILVO-team loopt
de 100 km RUN
Kom Op Tegen Kanker
in Boom

Opleiding
chatGPT voor
communicatie

Meet@ILVO:
Kijk achter de
schermen van
wetenschappelijk
publiceren

Interne
fytolientie
bijscholing

SciMingo opleidingen doorheen het jaar:
Creatieve & evenwichtige
wetenschapscommunicatie

- Presentaties
- Infographics
- Video & pitching (Wetenschap
uitgedokterd)
- Podcasting
- Podiumtechnieken
- Hoe schrijf je als wetenschapper
een boek
- ...

JANUARI
2025

FEBRUARI
2025

MAART
2025

APRIL
2025

MEI
2025

JUNI
2025

ILVO-jongerenraad:

- Verbeteren ILVO-vacatures
- Pitch & poster
- Opleidingsmogelijkheden
- Zichtbaarheid Jongerenraad
- Onboarding nieuwe werknemers
- Visie en structuur jongerenraad
- Sport Afterwork (2 edities)
- Antenne voor allerlei pijnpunten:
 - Carpoolsysteem
 - Borstvoedingslokalen
 - Asbestproblematiek
 - Fiets hulpkit
 - Fietsenstalling
- ...

Personeelsenquête:
Hoe voel jij je
op het werk
- ism IDEWE

Meet@ILVO:
Het komt goed
met ons ILVOboek

Youca Action Day:
4 scholieren werken
één schooldag op
ILVO voor het goede
doel

5 Bioblitz
themawandelingen
met gids tijdens de
middagpauze in de
Onderzoekskouter:
Vlinders, insecten,
vogels, planten en
paddenstoelen

Vlaamse
Sport- en
beleefdagen

Oprichting
ILVO*plus*:
Pensioen-
vereniging

Strategisch
seminarie

Design
Thinking
Sessions:
Gezocht,
ILVO'ers met AI-expertise

Meet@ILVO:
Voedselomgevingen

Meet@ILVO:
Duurzame
mobiliteit

Infosessies:
Ergonomisch
werken met
beeldschermen

Sport
Afterwork:
Initiatief van de
jongerenraad

Opleiding door
de Boerenraad:
Landbouw voor
beginners

JULI
2025

AUGUSTUS
2025

SEPTEMBER
2025

OKTOBER
2025

NOVEMBER
2025

DECEMBER
2025

Sport
Afterwork:
Initiatief van de
jongerenraad

Voor een duurzame nuvoederproductie... Biedt een mengteelt kuilmais-klimbonen?

Vergelijking tussen Engels raaigras, rietzwemkras en rode klaver... Zijn droogteolerante grassoorten beter voor koe, melkveehouder én klimaat?

Living Lab Kleine Netten experimenteert met natte teelten... De werke- en teeltomstandigheden...

Voederstrategie na spenen... Optimaliseren van voederopname, groeiprestaties en uniformiteit

Keynote tijdens Interpomp Omgaan met wateruitdagingen in de landbouw

De Klimaatklopser 2025 door de ogen van de jury

De Klimaatklopser 2025 door de ogen van de jury

Verfijnde lectie Primipare koeien later insemineren? wachten is winnen?

EFFECTEN VAN DROOGTE... Rietzwemkras en rode klaver als droogteolerante grassoorten

Cherries niet onderbreken... Veelbelovende resultaten Sensoren kunnen uitval bij vleeskippen helpen inperken

Van zaaije tot maaltijdsaatje ILVO-Klimaatdag volgt reis van ons voedsel

Keynote tijdens Interpomp Omgaan met wateruitdagingen in de landbouw

De Klimaatklopser 2025 door de ogen van de jury

De Klimaatklopser 2025 door de ogen van de jury

Goed nieuws voor buxusfans: steeds minder buxusmotten in ons land, en dat aantal zal ook blijven dalen

Goed nieuws voor buxusfans: steeds minder buxusmotten in ons land, en dat aantal zal ook blijven dalen

Ontdek Crop Explore For Farmers ILVO zet nieuwe initiatieven in de kijke

Ontdek Crop Explore For Farmers ILVO zet nieuwe initiatieven in de kijke

Stokstulstvoort verminderen... Waarom stalfloer instrooien met zeolieten?

Stokstulstvoort verminderen... Waarom stalfloer instrooien met zeolieten?

Boerin Mieke maakt hamburger die deels uit vlees van uit boenen bestaat

Boerin Mieke maakt hamburger die deels uit vlees van uit boenen bestaat

Droetschalige fraude doet honingwereld daveren: 'Bijna helft geïmporteerde honing bevat vreemde suikers'

Droetschalige fraude doet honingwereld daveren: 'Bijna helft geïmporteerde honing bevat vreemde suikers'

Stokstulstvoort verminderen... Waarom stalfloer instrooien met zeolieten?

Stokstulstvoort verminderen... Waarom stalfloer instrooien met zeolieten?

Veeveroeder... Rundvee centraal in duurzame voeding: circulaire voedermiddelen en laag-eiwit rantsoenen

Veeveroeder... Rundvee centraal in duurzame voeding: circulaire voedermiddelen en laag-eiwit rantsoenen

Op zoek naar meerwaarde voor bloeiende sierheesters

Op zoek naar meerwaarde voor bloeiende sierheesters

ILVO-rassenlijst als leidraad... Weet jij nog welk maïsgras er groeit op jouw percelen?

ILVO-rassenlijst als leidraad... Weet jij nog welk maïsgras er groeit op jouw percelen?

Sneller peilgestuurde drainage aanpassen via sensoren

Sneller peilgestuurde drainage aanpassen via sensoren

Volgens EIP Soil SoilCompaC-project Bodemverdichting lijkt Vlaams probleem

Volgens EIP Soil SoilCompaC-project Bodemverdichting lijkt Vlaams probleem

ILVO en Agriflinders 2025 met studiedagen en een eigen stand

ILVO en Agriflinders 2025 met studiedagen en een eigen stand

Onderzoeker Hans Polet: 'Om het visbestand te redden moet je vertrouwen van vissers winnen'

Onderzoeker Hans Polet: 'Om het visbestand te redden moet je vertrouwen van vissers winnen'

'Makreel zit tegen grens biologische veiligheid'

'Makreel zit tegen grens biologische veiligheid'

Via individuele klimaatcams naar collectieve troef

Via individuele klimaatcams naar collectieve troef

Van groot belang om publieke gronden in landbouw te houden
Van Vlaamse media, ruimtelijk onderzoeker bij ILVO

Eurocommissaris Serafin bezoekt ILVO
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

75^e jaargang 1950 - 2025
Krijgen Vlasgerijte, wetenschappelijk directeur ILVO
"Al biedt enorme kansen, maar we moeten erop voorbereid zijn"

zevruchtengids
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Magelingsdijk in de landbouw
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Coole kippen
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

De fundamenteën van de Vlaamse landbouw zitten supergoed.
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

act van klimaatverandering op uw heb ik geen schrik
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

De fundamenten van de Vlaamse landbouw zitten supergoed.
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Makrelen, haringen en sardines zitten met een voedselprobleem
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

De fundamenten van de Vlaamse landbouw zitten supergoed.
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

EU-commissaris Serafin voorziet geen krimp in onderzoeksmiddelen
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Hitteplan voor de Vlaamse varkenshouderij
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Een goed hitteplan biedt soelaas bij te hoge temperaturen
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Broes Laekeman (27) traint AI om gewassen beter te beschermen, met minder insecticiden
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Beheerovereenkomsten in de praktijk
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Onderzoekscenarium bouwt kippenstal van toekomst
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Innovatief kippenlaboratorium geeft pluimveebedrijf van de toekomst vorm
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO en ENBO vrtvrijwillig wetenschappelijke samenwerking in landbouw en natuur
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Voederwaarde van hakselgranen al dan niet in mengteelt met vlinderbloemen
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO oog landbouwtoekomst trends in nieuwe 'landbouw'
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Natuurlijke beschutting in de strijd tegen hittestress bij rundvee
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Orale alternatieven ter vervanging van (ze)injectie bij biggen
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Neem deel aan project rond groenbedekkers
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Laat hooikoortslijders gerust wandelen tussen bemeste, landbouwgraslanden en weides
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO en ENBO vrtvrijwillig wetenschappelijke samenwerking in landbouw en natuur
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Hoe lokale productie van eiwitgewassen opschalen?
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Wat als je een baai spot in de Noordzee
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Rhizopus veroorzaakt lekkende aardbeien
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO en ENBO vrtvrijwillig wetenschappelijke samenwerking in landbouw en natuur
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Wat als je een baai spot in de Noordzee
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Rhizopus veroorzaakt lekkende aardbeien
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO en ENBO vrtvrijwillig wetenschappelijke samenwerking in landbouw en natuur
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Wat als je een baai spot in de Noordzee
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Rhizopus veroorzaakt lekkende aardbeien
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO en ENBO vrtvrijwillig wetenschappelijke samenwerking in landbouw en natuur
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

ILVO bouwt Feed Pilot voor testen met diervoeders
Van Serafin, Europees commissaris voor Landbouw, Visserij en Plattelandsontwikkeling op 12 april 2023

Wat kan collectieve waterpeilsturing ons bieden?

Waterpeilsturing kan een belangrijke rol spelen in het voorkomen van overstromingen en het verbeteren van de waterkwaliteit. Het is een slimme manier om met de gevolgen van klimaatverandering om te gaan.

De impact van klimaatverandering op de landbouw is aanzienlijk. Het is belangrijk om te kijken naar hoe we deze impact kunnen beperken en hoe we de landbouw kunnen aanpassen aan de veranderende omstandigheden.

Efficiëntie en begeleiding sleutel tot klimaatvriendelijke melk

Efficiëntie en begeleiding zijn de sleutels tot het produceren van klimaatvriendelijke melk. Dit betekent het gebruik van minder energie en het verbeteren van de voeding van de dieren.

Naam van de persoon afgebeeld in de afbeelding.

De landbouwsector moet zich inzetten voor efficiëntie en begeleiding om de uitstoot van broeikasgas te verminderen. Dit kan worden bereikt door het gebruik van duurzame technologieën en het verbeteren van de landbouwpraktijken.

HOE BOUW EN LANDBOUW SAMEN NAAR MEER DUURZAAMHEID STREVEN

De bouw- en landbouwsector moeten samenwerken om duurzame oplossingen te vinden. Dit kan betekenen het gebruik van duurzame materialen en het verbeteren van de bouwmethoden.

ILVO OPENT DEUREN NAAR DE TOEKOMST

ILVO opent deuren naar de toekomst door te investeren in onderzoek en innovatie. Dit zal helpen om de landbouwsector duurzamer te maken en de uitdagingen van de toekomst aan tepakken.

De natuur, groen en zuur maar naast van de toekomst

De natuur is belangrijk voor de toekomst. Het is belangrijk om de natuur te beschermen en te herstellen, zodat we de voordelen ervan kunnen blijven genieten.

OP VELD: Het is belangrijk om te kijken naar hoe we de landbouw kunnen aanpassen aan de veranderende omstandigheden. Dit kan worden bereikt door het gebruik van duurzame technologieën en het verbeteren van de landbouwpraktijken.

De landbouwsector moet zich inzetten voor efficiëntie en begeleiding om de uitstoot van broeikasgas te verminderen. Dit kan worden bereikt door het gebruik van duurzame technologieën en het verbeteren van de landbouwpraktijken.

Efficiëntie en begeleiding zijn de sleutels tot het produceren van klimaatvriendelijke melk. Dit betekent het gebruik van minder energie en het verbeteren van de voeding van de dieren.

De bouw- en landbouwsector moeten samenwerken om duurzame oplossingen te vinden. Dit kan betekenen het gebruik van duurzame materialen en het verbeteren van de bouwmethoden.

ILVO opent deuren naar de toekomst door te investeren in onderzoek en innovatie. Dit zal helpen om de landbouwsector duurzamer te maken en de uitdagingen van de toekomst aan tepakken.

De natuur is belangrijk voor de toekomst. Het is belangrijk om de natuur te beschermen en te herstellen, zodat we de voordelen ervan kunnen blijven genieten.

Plantenvezels en CRISPR-Cas helpen tegen ziekteverwekkers

Plantenvezels en CRISPR-Cas kunnen helpen tegen ziekteverwekkers in planten. Dit kan worden bereikt door het gebruik van deze technologieën om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Sojadrinkje kan Vlaams worden dankzij experiment

Sojadrinkje kan Vlaams worden dankzij een experiment. Dit kan worden bereikt door het gebruik van lokale soja-soorten en het verbeteren van de productieprocessen.

ILVO opent deuren naar de toekomst

ILVO opent deuren naar de toekomst door te investeren in onderzoek en innovatie. Dit zal helpen om de landbouwsector duurzamer te maken en de uitdagingen van de toekomst aan tepakken.

De natuur, groen en zuur maar naast van de toekomst

De natuur is belangrijk voor de toekomst. Het is belangrijk om de natuur te beschermen en te herstellen, zodat we de voordelen ervan kunnen blijven genieten.

Waarmee zou je een product met kunstmatige additieven gebruiken als het puur natuurlijk ook kan?

Waarmee zou je een product met kunstmatige additieven gebruiken als het puur natuurlijk ook kan? Dit is een belangrijke vraag die we ons moeten stellen als consumenten.

Met kikkererwt mijn brood verdienen? Zo gek ben ik niet

Met kikkererwt mijn brood verdienen? Zo gek ben ik niet. Dit is een artikel over het gebruik van kikkererwt in de landbouw en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen. Dit kan worden bereikt door het gebruik van deze technologieën om de duurzaamheid van de landbouw te verbeteren.

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'. Dit is een artikel over het gebruik van landbouwgrond en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

La pollution chimique potentielle des éoliennes marines sous surveillance

La pollution chimique potentielle des éoliennes marines sous surveillance. Dit is een artikel over het gebruik van windmolens in de zee en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

ILVO zoekt varkenshouders voor praktisch duurzaamheidsproject

ILVO zoekt varkenshouders voor praktisch duurzaamheidsproject. Dit kan worden bereikt door het gebruik van duurzame technologieën en het verbeteren van de landbouwpraktijken.

Wat is agrarische export? Kippenruzie - waarom Amerikanen geen Duitse pickups rijden

Wat is agrarische export? Kippenruzie - waarom Amerikanen geen Duitse pickups rijden. Dit is een artikel over de agrarische sector en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Kerkelijke landbouwgronden verborgen

Kerkelijke landbouwgronden verborgen. Dit is een artikel over het gebruik van kerkelijke landbouwgronden en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Half vlees, half plantaardig: de consument lust er pap van

Half vlees, half plantaardig: de consument lust er pap van. Dit is een artikel over het gebruik van half vlees en half plantaardig vlees en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken. Dit is een artikel over het gebruik van subsidies en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's. Dit is een artikel over het gebruik van beton zonder cement en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie. Dit is een artikel over het gebruik van kunstprojecten en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader. Dit is een artikel over het gebruik van regelgeving en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen. Dit kan worden bereikt door het gebruik van deze technologieën om de duurzaamheid van de landbouw te verbeteren.

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'. Dit is een artikel over het gebruik van landbouwgrond en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken. Dit is een artikel over het gebruik van subsidies en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's. Dit is een artikel over het gebruik van beton zonder cement en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie. Dit is een artikel over het gebruik van kunstprojecten en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader. Dit is een artikel over het gebruik van regelgeving en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen. Dit kan worden bereikt door het gebruik van deze technologieën om de duurzaamheid van de landbouw te verbeteren.

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'. Dit is een artikel over het gebruik van landbouwgrond en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken. Dit is een artikel over het gebruik van subsidies en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's. Dit is een artikel over het gebruik van beton zonder cement en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie. Dit is een artikel over het gebruik van kunstprojecten en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader. Dit is een artikel over het gebruik van regelgeving en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen. Dit kan worden bereikt door het gebruik van deze technologieën om de duurzaamheid van de landbouw te verbeteren.

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'. Dit is een artikel over het gebruik van landbouwgrond en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken. Dit is een artikel over het gebruik van subsidies en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's. Dit is een artikel over het gebruik van beton zonder cement en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie. Dit is een artikel over het gebruik van kunstprojecten en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader. Dit is een artikel over het gebruik van regelgeving en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen. Dit kan worden bereikt door het gebruik van deze technologieën om de duurzaamheid van de landbouw te verbeteren.

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'. Dit is een artikel over het gebruik van landbouwgrond en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken. Dit is een artikel over het gebruik van subsidies en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's. Dit is een artikel over het gebruik van beton zonder cement en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie. Dit is een artikel over het gebruik van kunstprojecten en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader. Dit is een artikel over het gebruik van regelgeving en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen

ILVO steunt de landbouw met geopolymeren en gerecycleerde grondstoffen. Dit kan worden bereikt door het gebruik van deze technologieën om de duurzaamheid van de landbouw te verbeteren.

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'

Landbouwgrond verkopen of lieve het kerkegebouw? 'Evalueer je doelstellingen'. Dit is een artikel over het gebruik van landbouwgrond en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken

Gedaam met subsidies die overblossing in de hand werken. Dit is een artikel over het gebruik van subsidies en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's

Experiment met beton zonder cement bij bouw nieuwe silo's. Dit is een artikel over het gebruik van beton zonder cement en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie

Natuuractivisten hekelen kunstproject ILVO Merelbeke met guerrilla-actie. Dit is een artikel over het gebruik van kunstprojecten en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader

Naar een werkbaar en circulair regelgevend kader. Dit is een artikel over het gebruik van regelgeving en hoe dit kan helpen om de weerbaarheid van planten te verbeteren.

...dag in Hansbeke
...interesse
...ecologie

...Witloof- en eichorelvortels,
...leutels tot bio-ascocelle

...Geen opschorting van gebruik van...
...Dier

...ILVO...
...Dier

...ILVO...
...Dier

...ILVO...
...Dier

...ILVO...
...Dier

...Actueel
...Hoe bieden technologie
...en klimaat ons nieuwe
...roedse kansen?

...Landschap
...Dier

...Er kan rijkelijk eten tekort
...aan komen

...Dier

...Een snelle en
...nodzakelijke
...aanpak

...Dier

...Op Werkgroepen
...Demo (direct-)
...zaaimachines
...had veel belang

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...ILVO bouwt
...nieuwe proefhal
...voor veevoerders

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Dier

...Actueel
...Wat denken burgers
...over dit boek?

...Actueel
...Wat denken burgers
...over dit boek?

...Actueel
...Wat denken burgers
...over dit boek?

...Actueel
...Wat denken burgers
...over dit boek?

...Actueel
...Wat denken burgers
...over dit boek?

...Actueel
...Wat denken burgers
...over dit boek?

...Actueel
...Wat denken burgers
...over dit boek?

...Actueel
...Wat denken burgers
...over dit boek?

...Actueel
...Wat denken burgers
...over dit boek?

...Actueel
...Wat denken burgers
...over dit boek?

ILVO – CENTRALE DIENSTEN

Burg. Van Gansberghelaan 92
9820 Merelbeke-Melle
T +32 9 272 25 00

ilvo@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

TECHNOLOGIE & VOEDING

Brusselsesteenweg 370
9090 Merelbeke-Melle
T +32 9 272 30 00

Burg. Van Gansberghelaan 115, bus 1
9820 Merelbeke-Melle
T +32 9 272 28 00

tv@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

DIER

Burg. Van Gansberghelaan 119
9090 Merelbeke-Melle
T +32 9 272 26 00

Jacobsenstraat 1
8400 Oostende
T +32 59 56 98 75

dier@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

LANDBOUW & MAATSCHAPPIJ

Burg. Van Gansberghelaan 115, bus 2
9820 Merelbeke-Melle
T +32 9 272 23 00

lm@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

PLANT

Caritasstraat 39
9090 Merelbeke-Melle
T +32 9 272 29 00

Burg. Van Gansberghelaan 96
9820 Merelbeke-Melle
T +32 9 272 24 00

Burg. Van Gansberghelaan 109
9820 Merelbeke-Melle
T +32 9 272 27 00

plant@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

ILVO

Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek
Burg. Van Gansberghelaan 92
9820 Merelbeke-Melle - België

T +32 9 272 25 00

ilvo@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be